

Summary:

The terrorist attack in Norway, on July 22nd 2011, was the worst attack the country had experienced since world war two. The loss of 77 people, most of them children and young adults, left the country in deep mourning. Early on, it was clear that the perpetrator had been active on websites that contained sentiments and attitudes supporting the extreme-right. In the end on July that same year, The Norwegian security police, PST, stated the terrorist attack could lead to a decline in the support for the extreme-right groups. Now, five years later, we know this did not happen. In Norway there are several different extreme-right groups like *Vigrid*, *SIAN* and *Norwegian Defence League*, which we have limited in-depth information about. One relatively new extreme-right group in Norway is named *Den nordiske motstandsbevegelsen* (Nordfront), and this is the one group I have chosen to do an in-depth look at in this thesis.

My research questions are: 1) Who is Nordfront, 2) what type of extreme-right organisation is it, and 3) are they a threat to the Norwegian society?

By looking at theory that explains what extreme-right groups are, what types of extreme-right groups we can find and information about the organization itself, I found that Nordfront can be classified as a neo-Nazi organization. This is also supported by the analysis done on their internet-articles from their web page in the period 01.01.15-01.01.16. This analysis showed that the organization presented Jews, immigrants, the media and the government, homosexuals and bisexuals as enemies, which fits with the description of a neo-Nazi group.

The analysis also indicated that the organization can be a threat to the Norwegian society in two ways: by the use of violence and in an ideological way. Although we don't have an exact number on members in Norway and the leader of the organization has expressed that the group only tolerates violence as self-defence, there have been several altercations at demonstrations held in Sweden. PST has also expressed its concern about the groups' willingness to use violence. I find however that it is the ideological threat that is the most troubling. The organization uses several different tactics to appeal to new members and supporters, and if they succeed in spreading its sentiments and attitudes to more people this could have serious consequences for the people of Norway and the Norwegian society, as we know it.

Forord

Det å skrive en masteroppgave har vært en krevende, men svært lærerik prosess. Å få muligheten til å arbeide så intensivt med et tema som virkelig interesserer en, er virkelig givende og jeg er takknemlig for at jeg har fått muligheten til nettopp det! Jeg vil rette en stor takk til min veileder Tanja Ellingsen, som har gitt gode råd og tilbakemeldinger, samt oppmuntrende ord under skriveprosessen. Din veiledning har vært svært viktig og jeg har funnet støtte og trygghet i å ha deg som veileder. Takk!

Jeg vil også rette en stor takk til min familie, spesielt mine foreldre. Mamma og pappa, tusen takk for alle gode ord og all den støtten dere har gitt meg i løpet av denne prosessen, dere har vært uvurderlige. Takk til mine søstre for deres forståelse og humor, dere er unike. Jeg vil også takke min tante Anne for at hun tok på seg den tunge jobben med å lese korrektur – det setter jeg utrolig stor pris på!

Takk til alle mine medstudenter og venner som har stilt opp, kommet med støttende ord og vist forståelse under skriveprosessen. Jeg setter stor pris på dere alle!

May-Hege Marthinussen,
Harstad, november 2016.

Innholdsfortegnelse

Innledning	1
Teorikapittel.....	3
Begrepsavklaringer:.....	3
Høyrepopulisme.....	4
Høyre-radikalisme	5
Høyreekstremisme	5
Ulike typer høyreekstremisme.....	11
Høyreekstremisme i Europa for øvrig	12
Høyreekstremisme i Norge	13
Første bølge av høyreekstremisme	13
Andre bølge av høyreekstremisme	14
Tredje bølge av høyreekstremisme.....	14
En fjerde bølge?	15
Rekruttering til høyreekstre organisasjoner.....	19
Forklaringer på høyreekstrem oppslutning	20
“Konflikt over økonomiske interesser”	21
“Oss og dem”	22
Sikkerhetspolitisk trussel?/Trusselvurdering	24
Om Den nordiske motstandsbevegelsen.....	26
Bakgrunn og organisering:	26
Ideologi.....	29
Lederskikkelser:	30
Medlemskap	30
Nettside	31
Teorikapittel oppsummert.....	32
Metodekapittel.....	35
Kvalitativ innholdsanalyse	35
Induktiv vs. deduktiv.....	36
Reliabilitet og validitet	37
Proessen av kvalitativ innholdsanalyse.....	38
Analysekapittel	41
Holdninger til jøder.....	42
Holdninger til innvandrere	46
Holdninger til den politiske eliten og media	48
Holdninger til lesbiske, homofile, bifile og transpersoner (LHBT) og avvikende seksuell oppførsel.....	51
Trusselvurdering.....	53
Ideologisk trussel:	53
Voldelig trussel:	56
Medlemmer og medlemskap:	57
Aktivitet i Norge.....	58
Aktivitet på tvers av landegrensene.....	59
Trussel?.....	59
Avslutning:	61
Konklusjon.....	61
Videre forskning	64
Litteraturliste.....	65

Innledning

22.juli 2011 ble Norge rammet av de verste terrorhandlingene landet hadde opplevd siden andre verdenskrig. 77 mennesker ble drept, de fleste av disse var barn og unge som deltok på AUFs sommerleir på Utøya (22.juli-senteret). Terrorhandlingene rystet ikke bare den norske befolkningen, men også resten av Europa og den vestlige verden. Det ble tidlig stadfestet at gjerningsmannen Anders Behring Breivik hadde høyreekstremer sympatier og holdninger, og at han hadde vært aktiv på ulike høyreekstremer og høyreradikale debattforumer på internett. Gjennom media fikk folk flest kjennskap til at det eksisterte høyreekstremer miljøer i Norge og i Europa, samt hvilke holdninger disse forfektet. I trusselvurderingen som ble offentliggjort av Politiets Sikkerhetstjeneste (PST) i etterkant av terrorangrepet, kom det frem at de høyreekstremer miljøene i Norge hadde vært lite aktive de siste årene, og at de bar preg av mangel på organiseringsevne og sterke lederskikkelser. PST uttalte også at: *“Trusselen fra høyreekstremer miljøer i Norge er ikke endret etter terrorhandlingene. Terrorhandlingene vil kunne svekke rekrutteringen til miljøene ytterligere.”* (Alsen, 2011). Nå, 5 år senere, er det imidlertid grunn til å stille spørsmål ved denne uttalelsen. De høyreekstremer miljøene i Europa har utviklet seg siden andre verdenskrig, og også i Norge har det vokst frem ulike høyreekstremer grupperinger, som for eksempel SIAN, Norwegian Defence League og Vigrid, som det finnes lite dybdekunnskaper om. En annen av disse grupperingene er den høyreekstremer organisasjonen “Den nordiske motstandsbevegelsen”, også kjent under navnet “Nordfront”. Det er denne organisasjonen som er tema for denne masteroppgaven, og problemstillingen jeg ønsker å besvare er tredelt: 1) Hvem er Nordfront?, 2) Hvilken form for høyreekstremisme baserer deres ideologi seg på?, og 3) Hvor stor trussel utgjør egentlig Nordfront i det norske samfunnet? Ved hjelp av innholdsanalyse av Nordfront nettside, ønsker jeg å bidra til mer kunnskap om norsk høyreekstremisme anno 2016 generelt, og kunnskap om Nordfront spesielt. Jeg legger særlig vekt på den norske siden av organisasjonen.

Høyreekstremisme er et mangetydig begrep, og benyttes gjerne i sammenheng med andre begrep som populisme, høyreradikalisme, rasisme m.m. Første del av oppgaven omhandler nettopp denne problematikken, og om å gi en klar definisjon av begrepet

Høyreekstremisme, dvs. hva som kjennetegner høyreekstremisme, og hva som skiller det fra disse andre begrepene. I teoridelen presenterer jeg også ulike former for høyreekstremisme, og gjennomgår fremveksten av høyreekstremisme både i Europa og spesielt i Norge og dets ulike bølger.

Jeg ser også på hvordan slike bevegelser rekrutterer medlemmer før jeg avslutningsvis gir en kort presentasjon av selve organisasjonen Nordfront.

I oppgavens andre del presenterer jeg deretter metoden, nemlig innholdsanalyse. Jeg beskriver tanken rundt datamaterialet og hvordan jeg tilnærmet meg dette, samt at jeg redegjør for gangen i arbeidet med å gjøre en innholdsanalyse av artiklene på Nordfronts nettside.

Tredje del av oppgaven er selve analysen. Her presenterer jeg funn gjort i analyseprosessen som kan bidra med informasjon om:

- a) Hvem Nordfront er

- b) Hvilken form for høyreekstremisme Nordfront baserer sin ideologi på
- c) Hvorvidt Nordfront utgjør en trussel for det norske samfunnet

I analysen gjengir jeg utdrag fra artiklene funnet på Nordfronts nettside i perioden 1. januar 2015 til 1. januar 2016, samt at jeg redegjør for mine tolkninger av disse.

Til sist i oppgaven er konklusjonen. Her oppsummerer jeg hovedfunnene fra analysen – hva vet vi nå om Nordfront og om høyreekstremisme i Norge. Hvordan er utviklingen på denne fronten? Avslutningsvis sier jeg også noe om fremtidig forskning på feltet.

Teorikapittel

I teorikapittelet vil jeg som nevnt først fokusere på begrepsavklaringer, da begrepet høyreekstremisme ofte forveksles med lignende begreper, som høyrepopulisme og høyreradikalisme. Videre vil det bli sett nærmere på høyreekstremisme i Europa generelt og i Norge spesielt, og jeg vil presentere ulike former for høyreekstremisme og hvordan disse kan komme til uttrykk. Det vil være nødvendig å ha en oversikt over hvilke typer høyreekstremisme som eksisterer og hva som kjennetegner disse, dersom en skal klare å plassere Nordfront i dette landskapet. Det vil også bli sett på hvordan internett spiller en viktig rolle for slike grupperinger og årsaker til høyreekstrem oppslutning. Avslutningsvis vil det bli sett nærmere på organisasjonen Nordfront, dens opprinnelse og organisering, før det blir gitt en kort oppsummering av teorikapittelet.

Begrepsavklaringer:

I de sammenhenger hvor en snakker om høyreekstremisme blir ofte to andre begreper også benyttet eller trukket frem. Begrepene høyrepopulisme og høyreradikalisme kan ofte bli brukt for å forklare høyreekstremisme eller så kan en oppleve at de tre begrepene blir brukt om hverandre, dette kan bero på at skillet mellom dem kan oppfattes som flytende og fordi de er sterkt knyttet opp til hverandre. I denne oppgaven vil fokuset være rettet mot høyreekstremisme, men det vil likevel være nyttig å ha en forståelse for hva de to andre begrepene innebærer da det vil kunne gjøre det enklere å skille dem fra hverandre. Før det blir sett nærmere på disse tre begrepene vil skillet mellom dem og lignende begreper bli illustrert gjennom en modell utviklet av Michael Minkenberg fra 2013. Minkenberg benytter seg av modellen for å illustrere og skille noen av de høyreradikale aktørene som finnes i Europa fra hverandre. Ut fra ulike kjennetegn identifiserer Minkenberg fire ulike uttrykk for høyrevridd tankegodt, som han så knytter ulike grupper og aktører opp mot. Han legger til at en også kan skille mellom ulike høyreradikale grupperinger gjennom hvilken form for organisering de benytter seg av. Her skiller han mellom tre typer; partipolitiske organisasjoner, sosiale bevegelser og subkulturelle miljøer. Den første og den sistnevnte er selvforklarende, men med sosiale bevegelser mener Minkenberg grupper som søker å samle støtte gjennom større sosiale bevegelser som de kan identifisere seg med (Minkenberg, 2013, pp. 12-14).

Minkenbergs modell over høyre-radikale aktører i Europa (Minkenberg, 2013, pp. 12-14)

Høyreekstremer	Høyre- etnosentrisk	Høyrepopulistisk	Høyrevendte religiøse fundamentalister
<p>Kjennetegnes av å være både fascistisk og autokratisk.</p> <p>Vil ofte også bære preg av rasisme eller xenofobi.</p> <p>Eksempel: Nationaldemokratische Partei Deutschland, Nynazister, Blood and Honour, Skinheads, Stormfront Nederland m.m.</p>	<p>Bærer preg av både rasisme og xenofobi, men ekskluderer fascisme.</p> <p>Eksempel: Vlaams Blok/Belang, Nynazister, Skinheads, Dansk Front m.m.</p>	<p>Kjennetegnes av å være populistisk og autoritært, og er organisert rundt en karismatisk leder.</p> <p>Deres program vil ofte være diffust og preget av xenofobi eller nasjonalisme.</p> <p>Eksempel: Partij voor de Vrijheid,</p>	<p>Kjennetegnes av at xenofobi eller nasjonalisme slås sammen med religiøs rigiditet.</p> <p>Innbefatter en idé om en nasjonal renhet som må forsvares ut fra et religiøst rammeverk.</p> <p>Eksempel: Liga Polskich Rodzin, All-Polish Youth</p>

Minkenbergs modell illustrerer utfordringen med å skille mellom disse ulike begrepene og gir større forståelse for hvorfor disse begrepene ofte blir benyttet om hverandre. Dette fordi, som modellen viser, begrepene innbefatter mange av de samme eller svært like kjennetegn, som igjen kan være vanskelige å skille fra hverandre. Det vil følgende bli gitt en begrepsforklaring av de tre begrepene som hyppigst blir benyttet for å beskrive slike grupperinger, høyrepopulisme, høyre-radikalisme og høyreekstremisme.

Høyrepopulisme

Begrepet høyrepopulisme benyttes gjerne for å beskrive noen av de fremvoksende partiene på høyresiden. Slike partier vil ofte kunne minne om høyre-radikale, men vil som regel også eller i stedet være preget av å være populistiske (Jupskås, 2012, p. 52). Populisme kan forstås som tanken om at den mest grunnleggende konflikten i samfunnet er mellom "folket" representert ved sunt folkevett og "eliten" med sine elitistiske bedrevitere og forståsegpåere. Populisme forsøker å nå ut til "folk flest", "vårt folk" eller til et "samlet folk", og innebærer ofte en tanke om at "folket" har bedre innsikt og forståelse av samfunnets virkemåte enn den såkalte "eliten" og at det er deres hverdags erfaringer som bør danne grunnlaget for nye vedtak og ny politikk. Populister vil ønske å fremstille seg som folkets representanter, som politiske partier som er opptatt av det folket er opptatt av. Populister vil typisk ha en forestilling om at dagens demokrati ikke fungerer som det skal da eliten har forrådt folket og latt demokratiet forvitne til fordel for økonomiske skrivebordsteorier, byråkratiske prosedyrer og internasjonale konvensjoner. Et mål vil derfor være å forbedre det eksisterende demokratiet (Jupskås, 2012, p. 53).

Høyre-radikalisme

Noe som kjennetegner høyre-radikalisme er at den er mindre intens i sine standpunkter enn hva høyre-ekstremisme vil være. Høyre-radikales nasjonalisme, fremmedfrykt og konspirasjonstenkning kan av mange oppfattes som ekstreme, men dersom en sammenligner dem med høyre-ekstremes, vil de derimot fremstå som moderate. Høyre-radikale er opptatt av nasjonen, og ønsker å bevare en tradisjonsbestemt nasjonal identitet, noe de mener at andre partier ikke gjør (Jupskås, 2012, p. 49).

En vil finne at høyre-radikale skiller seg fra høyre-ekstreme på spesielt ett punkt, høyre-ekstreme vektlegger det etnisk-biologiske aspektet ved nasjonen, mens høyre-radikale i større grad benytter et kulturperspektiv. Høyre-radikale anser en som en del av en nasjon gjennom at en tilhører en bestemt kultur. Det er her tale om ulike grader av "etnokrati", en styringsform hvor staten skal ivareta, fremme og uttrykke den kulturelle, religiøse og verdimeslige arven til den etniske majoritetsbefolkningen. En gir med andre ord forrang til den opprinnelige kulturen da en ser det slik at enhver anerkjennelse av etniske minoriteter, tilpasning til andre kulturer, eller kulturel relativisme vil kunne resultere i nedgang og endelig død (Ibid).

En annen viktig forskjell mellom høyre-ekstreme og høyre-radikale er deres syn på assimilering. Høyre-ekstreme vil sikre den etniske majoritetens videre dominans gjennom å tvangsutsende eller sterilisere etniske minoriteter, de fleste høyre-radikale vil derimot være åpne for at innvandrere kan assimilere seg og på den måten bli "gode" statsborgere. Da høyre-radikale også er preget av fremmedfrykt, og vil spesielt frykte ikke-innfødte elementer som vil kunne true den homogene nasjonalstaten (Jupskås, 2012, p. 50).

Høyre-ekstremisme

Dagens høyre-ekstremisme har klare likhetstrekk med tankene som presenteres i tekstene til kjente høyre-ekstremister som Adolf Hitler og Benito Mussolini. Til tross for at den faglige diskusjonen fortsatt pågår rundt en eksakt definisjon av høyre-ekstremisme, er det en bred enighet om noen sentrale fellestrekk. De fleste høyre-ekstreme er etniske nasjonalister, autoritære, antidemokratiske, rasistiske og preget av fremmedfrykt (Jupskås, 2012, pp. 41-42). Jeg tar utgangspunkt i fire redegjørelser for begrepet høyre-ekstremisme, disse inneholder kjennetegn som forfatterne anser som relevante når en skal forklare begrepet høyre-ekstremisme og disse kjennetegnene blir oppsummert og illustrert gjennom en tabell. Fra denne tabellen vil jeg trekke ut de kjennetegnene som overlapper hverandre og som jeg dermed anser som relevante for en redegjørelse og forståelse av begrepet høyre-ekstremisme, og disse vil så bli presentert i en egen tabell.

Deland, Hertzberg og Hvitfeldt (2010)

I innledningen til boken "Det vita fältet" trekker redaktørene Mats Deland, Fredrik Hertzberg og Thomas Hvitfeldt frem mange kjennetegn på hva høyre-ekstremisme innebærer. Det vil ofte forekomme et ønske om å markere og forsvare skillet mellom folket og de fremmede, og forsikre seg om at den språklige og kulturelle enheten ikke trues innenfor det nasjonale territoriet. Disse tankene vil være rådene i grupper som tar nasjonalsosialismen på ramme alvor, og i motsetning til andre organisasjoner eller politiske partier vil de være mindre sky for benytte seg av voldsomme midler for å nå sine mål. Forestillingen om at det eksisterer ulike typer raser og at disse bærer med seg ulike egenskaper ble fra tidlig på 1900-tallet en grunnleggende del av høyre-ekstreme grupper verdensbilde, men etter andre verdenskrig og

Nazi-Tysklands fall ble den biologiske rasismen knyttet opp til noe negativt og fikk et dårlig rykte blant folk flest. Innenfor mange slike grupper skulle begrepet “kultur” etter hvert komme til å erstatte tanken om “rasen” som kjennetegnet på en gruppes overlegenhet og en annen gruppes underlegenhet. Ivaretagelse av kultur har dermed blitt en av fanesakene til mange høyreekstreme grupper og kan sees i sammenheng med økende innvandring fra 1950-tallet. I de perioder hvor det har vært stor motstand mot innvandring blant befolkningen har høyreekstreme forsøkt å utnytte og underbygge denne ved hjelp av retorikk som omtaler en elite som bidrar til innvandringen til landet. Det vil også være en stor motstand mot “den politisk korrekte” ambisjonen om at minoriteter skal ha rett til å uttrykke sin tro og livsform på en måte som avviker fra den etniske majoritetens (Hertzberg, Deland, & Hvitfeldt, 2010, pp. 7-8). Høyreekstreme grupper karakteriseres også av å ha sterke ledere, og innenfor deres organisasjonshistorie finnes det en autoritær tradisjon (Ibid, p. 9). Innenfor høyreekstremisme kommer også skillet mellom mennesker og folkegrupper til uttrykk når det kommer til kjønn, og selv om det er den konservative tankegangen som dominerer når det gjelder spørsmål rundt likestilling og familieliv, så er ikke dette helt ensidig. Avslutningsvis trekker også Deland, Hertzberg og Hvitfeldt frem antisemittisme som et kjennetegn på høyreekstremisme, og hvordan dette negative synet og mistroen til jødene gjerne var bygget på oppfattelsen av jødene som et rotløst folk, og at deres lojalitet kunne ligge et annet sted (Ibid, p.10).

Sultan og Steen (2014)

I sin rapport fra 2014 om høyreekstremisme i Norge peker også Shoaib Sultan og Rune B. Steen på mange av de samme fellestrekkene i sin redegjørelse av begrepet høyreekstremisme. En grunnleggende tanke vil ofte være at en gruppe har en form for overlegenhet overfor andre grupper. Denne overlegenheten kan være tuftet på religiøs, kulturell eller rasemessig tilhørighet. Sistnevnte er basert på en forståelse av overlegenhet og underlegenhet som en medfødt realitet mellom individer og grupper, mens det kulturelle aspektet fokuserer på hvordan overlegenhet og underlegenhet er en kulturell realitet. Det kommer derfor ikke som noen overraskelse at høyreekstremisme generelt avviser konsepter som multikulturalisme og sosial likhet, og en vil ofte finne at slike miljøer støtter en fysisk og/eller sosial separasjon mellom grupper som anses for å være overlegne og grupper som anses for å være mindreverdige. Innenfor høyreekstreme ideologier vil en ofte finne nasjonalisme av ulike slag, samt at demokratiet ansees som en uegnet samfunnsstruktur som bør erstattes av en mer autoritær struktur. Noen miljøer vil også benytte seg av, eller promotere vold og terrorisme for å oppnå sine ideologiske og politiske mål. En vil også finne at høyreekstremisme ofte preges av rasisme, fremmedfrykt og religionsfiendtlighet, som for eksempel antisemittisme og muslimhat (S. Sultan, og Steen, R. B., 2014, p. 7).

Bjørgo (2012)

I en artikkel fra 2012 redegjør også Tore Bjørgo for hva som kjennetegner høyreekstreme voldsideologier. Han påpeker at høyreekstremisme ikke er én samlet ideologi, men at begrepet dekker flere ulike ideologier, bevegelser og virkelighetsoppfatninger, som har en del fellestrekk. Et av disse fellestrekkene er at de anser ulike grupper som grunnleggende forskjellige og av ulik verdi, basert på kultur, rase, nasjonalitet eller seksuell legning. Dette innebærer at menneskets egenskaper forstås ut fra hvilken kategori de tilhører. Om en er jøde, så har en visse egenskaper knyttet opp til at en er nettopp jøde, og er en muslim så er det styrende for hvordan du er og hvilke egenskaper du har. Et annet viktig kjennetegn ved høyreekstremisme er en konspiratorisk forståelse av verden. I en slik forståelse består verden av en ytre og en indre fiende som konspirerer sammen/samarbeider, hvor den indre fienden ansees som forrædere som hjelper den ytre fienden med å ødelegge “oss”. En vil finne at det

vil kunne variere mellom hvilken gruppe de ulike høyreekstremer bevegelsene eller ideologiene anser som den ytre fienden, det kan være jødene, muslimerne, verdenskommunismen eller andre som truer "oss". Den indre fienden vil ofte være alle som høyreekstremer anser som sine motstandere, dette er gjerne venstreorienterte eller liberale politikere, feminister, kultureliten, den akademiske verden, offentlige myndigheter, eller journalister og nyhetsmedia. Disse omtales ofte som landsforrædere, fordi en ser det slik at de hjelper den ytre fienden med å undergrave "vårt" samfunn. Dette skjer på flere vis, gjennom å undergrave de tradisjonelle verdiene og den naturlige samfunnsordenen, ved å skape dekadanse og moralsk forfall i samfunnet og gjennom å muliggjøre en demografisk invasjon. Mange høyreekstremer vil på bakgrunn av dette også mene at deres folk er truet av en katastrofal undergang, altså vil de fleste inneha en apokalyptisk grunnforståelse, men denne kan også komme i mange varianter (Bjørge, 2012, p. 7).

En slik kombinasjon av konspirasjonstenkning og ideen om en forestående katastrofe fører til at voldelig motstand fremstår som en legitim reaksjon for å forhindre dette. For voldelige aktivister vil det være viktig å få frem at bruken av vold er en del av en motstandskamp for å forsvare et samfunn og et folk som er under angrep fra fiender utenfra og deres samarbeidspartnere. Dette vil for dem gi en form for moralsk legitimitet knyttet til all bruk av vold, da de ansees som forsvarshandlinger. En annen grunnleggende forestilling innenfor høyreekstremer miljøer er forestillingen om en borgerkrig som allerede er i gang, eller vil bryte ut i fremtiden. For noen vil denne borgerkrigen være mulig å unngå dersom en får stanset den negative utviklingen i samfunnet, for andre vil den være umulig å unngå og tanken er at den vil fungere som rensende for samfunnet, og at en vil stå igjen med et samfunn fritt for dekadanse og forræderske krefter. En vil også finne at noen mener at det allerede foregår en borgerkrig, mens andre igjen ser det som sin oppgave å starte borgerkrigen (Ibid: 8).

Jupskås (2012)

I sin bok *Ekstreme Europa*, presenterer Anders Ravik Jupskås seks sentrale trekk som kjennetegner begrepet høyreekstremisme;

- 1) Det første hovedtrekket er *etnisk nasjonalisme* som innebærer at ideologiens hovedfokus er rettet mot "nasjonen", og det er interessene til den "etniske nasjonen" som står i sentrum. Høyreekstremer anser nasjonen som et *etnisk-kulturelt* fellesskap i større grad enn et *politisk* fellesskap, og staten skal være et uttrykk for dette etniske fellesskapet. En vil kunne finne at det ikke aksepteres at personer med annen etnisitet skal kunne oppnå like rettigheter som den etniske majoriteten (Jupskås, 2012, p. 42).
- 2) Høyreekstremer kjennetegnes også av de er *anti-demokratiske*, det er to grunner til dette. De ser det slik at det bare er deres egen etniske gruppe som skal ha noen politisk innflytelse, og videre er det bare de med den "rette innsikten" som skal styre. Høyreekstremer anser demokratiet som en svak og ubrukkelig styreform, og at demokratiske valg gir for mye innflytelse til de politiske partiene og "de store massene". At *flere* har mulighet til å ta del i de demokratiske beslutningsprosessene bidrar ikke til bedre styring av samfunnet, tvert imot ser de det slik at nasjonens interesser vil bli bedre ivaretatt gjennom at *noen få* tar de viktige avgjørelsene. Folket må ledes av en handlingskraftig, innsiktsfull, og kompromissløs leder med nasjonale sympatier. På grunn av et slikt fokus på føreren eller en liten utvalgt gruppe mennesker, er høyreekstremismen i større grad elitistisk enn populistisk (Ibid, p. 43).

- 3) Et tredje kjennetegn på høyreekstremisme er dens *autoritære innstilling* til samfunnsorganisering og ønsket om en sterk stat. I denne sammenhengen benyttes ikke begrepet “autoritær” i betydningen “udemokratiske regimer”, men i større grad for å beskrive en tankegang om at en “uten saklig grunnlag eller uten å gi saklig begrunnelse, søker å bestemme over andre”. En slik innstilling kan komme til uttrykk i den private sfæren gjennom en strengt disiplinert barneoppdragelse, tendens til å favorisere tradisjonelle kjønnsroller og arbeidsfordeling mellom kjønnene. I den politiske sfæren vil det kunne komme til uttrykk gjennom fokus på straff og hevn overfor lovovertridere. Dødsstraff vil gjerne ansees som en helt legitim og nødvendig reaksjon på visse lovbrudd. En vil også kunne finne at krigshandlinger glorifiseres, og at militarisme beundres, mens pasifisme og krigsmotstand på den andre siden omtales med forakt (Ibid, p. 43/44).

- 4) Som nevnt er høyreekstreme *rasistiske*, noe som innebærer at mennesker deles inn i distinkte kategorier eller “raser”, basert på pseudo-biologiske kriterier. Videre antas det at det er en sammenheng mellom sosial handling og raseegenskaper – biologiske egenskaper og kulturelle forhold. “Rasene” blir også rangert i et slags hierarki, hvor noen “raser” ansees for å være mer verdt enn andre. Rasismebegrepet innebærer altså en tanke om at det finnes ulike raser og at disse har ulik iboende verdi. De fleste rasister i vesten vil naturlig nok plassere den hvite rasen øverst i dette hierarkiet. En vil kunne finne at i noen nyere former for rasisme så har rasebegrepet blitt byttet ut med kulturbegrepet, og det er nå fokus på andre kulturer som underlegne. Dersom en har en statisk forståelse av kultur, vil det ikke være store ulikheter mellom den tradisjonelle og den nye begrepsbruken. Fordi en oppfatter rase og/eller kultur som noe medfødt og noe som ikke kan endres og også rangerer disse i et hierarki, er det kanskje ikke overraskende at en higer etter å holde rasen eller kulturen “ren”. Dette ønsket blir ofte kalt de høyreekstremes “renhetslengsel” (Ibid, p. 44/45).

- 5) Høyreekstremismen preges også av xenofobi; *fremmedfrykt*. For de fleste høyreekstreme vil det være en fremtredende frykt for at andre etniske grupper (innvandrere) skal føre til nasjonens undergang. I disse miljøene eksisterer det en forestilling om at en snart vil bli minoritet i eget land. Denne fremmedfrykten gjelder ikke bare syn på innvandrere, men er også gjeldende for “fremmede ideer” som feminisme, “fremmede legninger” som homofili, og “fremmede grupper” som jøder, sigøynere, afrikanere, asiater, minoriteter m.m. (Ibid, p. 45/46).

- 6) Et siste kjennetegn ved høyreekstremismen er deres tiltro til *konspirasjonsteorier*. En konspirasjonsteori kjennetegnes ved at den tilbyr en forklaring på viktige historiske hendelser eller utviklingstrekk gjennom å henvise til handlinger gjennomført av noen relativt få, men mektige personer. De som står bak konspirasjonen har onde hensikter, som de forsøker å skjule fra offentligheten. En konspirasjonsteori vil utfordre en eventuell offentlig versjon av en hendelse, og har en tendens til å koble sammen tilsynelatende uavhengige hendelser. Til slutt vil en konspirasjonsteori kunne forklare alt – både det som forklares av andre teorier og det som disse ikke forklarer. En vil derfor kunne finne at for hardbarkede konspirasjonsteoretikere vil ingen observasjoner eller politiske og samfunnsmessige utviklingstrekk være tilfeldige. Et spesielt interessant trekk ved konspirasjonsteorier er at disse er de eneste teoriene hvor

empiriske bevis *mot* dem, blir omdannet til bevis til fordel for teorien. Dess mer bevis som presenteres mot teorien, dess mer overbevist blir teoriens tilhengere om at de er på sporet av den “egentlige sannheten”. I høyreekstreme miljøer har det gjerne vært frimureri og den “internasjonale jødekapitalen” som har figurert i konspirasjonsteoriene. Disse gruppene anses å mangle nasjonalfølelse, patriotisme, og ekte lojalitet til nasjonen. I nyere høyreekstreme konspirasjonsteorier vil holocaustfornektelse og/eller eliteinitiert islamisering av europeisk kultur ofte være fremtredende (Ibid, p. 47/48).

En slik hang til konspirasjonsteorier sett i sammenheng med det rasistiske hatet rettet mot ulike minoriteter og positive holdning til krigshandlinger, vil kunne resultere i voldsbruk. Bruk av vold og voldsforherligelse kan også ansees som et kjennetegn på høyreekstremismen for å skille den fra andre strømninger fra ytre høyre. Det skal likevel understrekes at dette ikke er et trekk ved ideologien som sådan, men et middel som benyttes for å oppnå side ideologiske mål (Ibid, p. 48).

I tabellen under har jeg oppsummert de kjennetegnene som til nå har blitt gitt på fenomenet høyreekstremisme av Delan, Hertzberg, og Hvitfeldt, Sultan og Steen, Tore Bjørgo og Anders Ravik Jupskås. En finner at hvert enkelt kjennetegn nevnes av minst to av disse forfatterne. Denne tabellen oppsummer disse kjennetegnene på en oversiktlig og ryddig måte.

(Tabell 1:Kjennetegn på høyreekstremisme)

Delan, Hertzberg og Hvitfeldt (2010)	Sultan og Steen (2014)	Bjørgo (2012)	Jupskås (2012)
Nasjonalsosialisme	Nasjonalisme – av ulike slag		Etnisk nasjonalisme
Fremmedfrykt	Fremmedfrykt		Fremmedfrykt
Inn- og utgruppe forståelse	Inn- og utgruppeforståelse	Inn – og utgruppeforståelse	
Fokus på ivaretagelse av kultur og tradisjon	Kulturbevisste		
Lav terskel for bruk av vold	Benytter eller promoterer bruk av vold	Benytter og/eller legitimerer bruk av vold	
Rasisme	Rasisme		Rasistiske
Autoritær leder	Autoritær ledelsesstruktur		Autoritær innstilling
Antisemittisme	Religionsfiendtlighet – antisemittisme/muslimhat		
	Avviser konsepter som multikulturalismen, sosial likhet og demokratiet		Antidemokratiske
		Hang til konspirasjonsteorier	Tiltro til konspirasjonsteorier.

En finner altså at til tross for at det per dags dato ikke finnes en universal definisjon på begrepet høyreekstremisme, vil en likevel se at det er noen elementer som går igjen og som dermed kjennetegner slike høyreekstremer grupper og ideologier. Ut fra den oppsummerende tabellen ovenfor, trekker jeg ut de kjennetegnene som er overlappende hos to eller flere av forfatterne og samler disse i en egen tabell hvor jeg også gir en kort forklaring på hva de ulike kjennetegnene gjerne innebærer.

(Tabell 2: Innhold i kjennetegn på høyreekstremisme)

<p>Nasjonalistiske: Kan ofte bære preg av noen form for nasjonalisme.</p>
<p>Fremmedfrykt: Dette kommer ofte til uttrykk gjennom frykt for tap av egen kultur og tradisjoner, og mistro til andre grupper.</p>
<p>Rasistiske: Kommer ofte til uttrykk gjennom at en mener at en gruppe mennesker er overlegen (mer verdt) en eller flere andre grupper, som dermed er underlegne. Dette er ofte basert på rase, men har også i senere tid delvis blitt forsøkt basert på kultur.</p>
<p>Autoritært styresett: Anser det som best med et autoritært styresett med én suveren leder (fører-skikkelse)</p>
<p>Inn- og utgruppeforståelse: Forståelse av at en selv tilhører “inn-gruppen” og at alle andre grupper er en trussel mot ens egen gruppe og dens kultur, tradisjoner m.m. Innebærer også en tanke om “inn-gruppen” som overlegen andre grupper, dette basert på rase, kultur, religion eller seksuell legning.</p>
<p>Bruk av vold: Vold vil ofte ansees som et legitimt middel for å oppnå politiske mål, og i sammenheng med en pågående eller forestående borgerkrig. Vil dermed kunne ha lavere tersker for å benytte vold, eller oppmuntre til dette (voldsforherligende).</p>
<p>Anti-demokratiske: Avviser demokratiet som styreform og ønsker en mer autoritær styreform.</p>
<p>Konspirasjonsteorier: Tiltro til konspirasjonsteorier som gjerne er knyttet opp til tanken om en indre og en ytre fiende.</p>

Kjennetegnene som er oppsummert og redegjort for i tabell 2 kan virke som en veiledning når en skal studere og forsøke å avgjøre om en gruppe faller inn under begrepet høyreekstremisme, eller om det gir mer mening å se på alternative begreper for å forklare den aktuelle gruppen. I figuren over trekker jeg ut og oppsummerer de kjennetegnene som Jupskås, Bjørgo, Sultan og Steen, samt Deland, Hertzberg og Hvitfeldt oppgir, og som jeg mener er viktige å ha oversikt over når en skal studere og avgjøre om en gruppe er høyreekstrem eller ikke. Det er dermed også disse kjennetegnene som har vært sentrale i mitt arbeid og som har vært veiledende da jeg skulle vurdere hvorvidt jeg anså Nordfront som en høyreekstrem gruppe eller ikke. Kjennetegnene har vært spesielt nyttige som et utgangspunkt for analysearbeidet, da de har lagt grunnlaget for noen antakelser om hva jeg kunne forvente å finne i datamaterialet.

Ut fra kjennetegnene som er oppsummert i tabell 2 forventer jeg å finne at organisasjonen Nordfront (H1) preges av å inneholde flere av kjennetegnene for høyreekstremisme, nemlig at den benytter et autoritært styresett, at den er nasjonalistisk, rasistisk, anti-demokratisk, er preget av fremmedfrykt, inn- og utgruppeforståelse, voldsforherligende og har tiltro til kjente konspirasjonsteorier.

Som nevnt kan kjennetegnene bidra til å gjøre det lettere å avgjøre hvorvidt en organisasjon, gruppe eller parti er høyreekstrem eller ikke, men det vil ikke gi noen klar pekepinn på hvilken type høyreekstremisme en står overfor. Dette vil det bli sett nærmere på i det følgende delkapittelet.

Ulike typer høyreekstremisme

Høyreekstremisme kan komme til uttrykk på ulike måter, og en vil kunne finne at ulike høyreekstremer grupperinger vil ha ulike prioriteringer hva angår deres ideologi. I sin rapport for Antirasistisk Senter opererer Shoab Sultan og Rune B. Steen med en tredeling av høyreekstremisme, der disse tre ulike typene representerer tre ulike problemstillinger som ikke er gjensidig utelukkende. Disse tre typene av høyreekstremisme er “nazister”, “innvandringsfiendtlige” og “muslimhatere” (S. Sultan, og Steen, R. B., 2014, pp. 6-7). Skillene mellom disse tre typene ansees som flytende, men en kan også finne forsøk på å dra grenser mellom dem. Dette eksemplifiseres gjennom at nynazister både kan være rasister og hate muslimer, men de fleste rasister eller muslimhatere ønsker ikke å bli sett på som nynazister. Årsaken til at en finner forsøk på en slik grensdragning kan naturligvis være at de ikke deler den nazistiske ideologien, men det kan også skyldes at de ønsker å unngå stigma som gjerne er knyttet til nynazismen (S. Sultan, Steen, R.B. og Partapuoli, K.H., 2012, p. 8).

I tillegg til disse tre strømmingene inkluderer Sultan og Steen også en ny kategori som består av ekstremister med muslimsk bakgrunn, “radikale islamister”. Bakgrunnen for at denne siste gruppen inkluderes, er at disse gruppene ofte har lignende ekstremistiske og rasistiske trekk som en kan kjenne igjen fra de mer tradisjonelle høyreekstremer gruppene (de tre førstnevnte typene for høyreekstremisme) og definisjoner av høyreekstremisme vil derfor også omfavne radikale islamister (S. Sultan, og Steen, R. B., 2014, pp. 6-8). I det følgende avsnittet vil jeg se nærmere på disse tre typene av høyreekstremisme, først i Europa for øvrig og senere hvordan de har kommet til uttrykk i Norge. Det kan synes som at en kan knytte en tidsdimensjon opp mot de ulike typene for høyreekstremisme i Europa, dette kommer godt frem når det blir redegjort for høyreekstremisme i Norge, men det skal likevel påpekes at dette ikke er “styrende” da en vil kunne finne at grupper som representerer de tre ulike typene for høyreekstremisme har vært eller er aktive i samme tidsepoker, dette gjelder spesielt for de siste tiårene.

Høyreekstremisme i Europa før øvrig

Utviklingen i flere europeiske land viser at de høyre-radikale miljøene i Europa er voksende. Dette kommer blant annet til uttrykk gjennom det franske president og parlamentsvalget i 2012, hvor det høyreradikale partiet *Front National* fikk henholdsvis 18 % og 14 % av stemmene i de første rundene. Faktisk oppnår mange høyreradikale partier i Europa å få over 10 % av stemmene ved nasjonale valg, eller ved valg til Europaparlamentet. Også i de nordiske landene Sverige og Finland har to slike partier, *Sverigedemokratene* og *Sannfinnene*, klart å få nok oppslutning til å hevde seg i både den svenske og den finske riksdagen, dette skjedde henholdsvis i 2010 da Sverigedemokratene fikk 20 representanter og i 2011 hvor Sannfinnene fikk 39 mandater. Det ungarske partiet *Jobbik* er også et eksempel på et kjent høyre-radikalt parti som også har fått stor oppslutning (Minkenberg, 2013, p. 9).

Hvis en tar utviklingen av høyreekstremisme i Europa nærmere i øyensyn vil en kunne spore en klar forbindelse fra nazistiske grupper til dagens høyreekstre eller høyreradikale partier som i større grad bærer preg av å være innvandringsfiendtlige og/ eller islamofobe. Dette er det flere eksempler på. Det franske partiet *Front National* som ble etablert i 1973, hvis medlemmer og støttespillere besto av personer fra organisasjonen *Ordre Nouveau* som var satt sammen av medlemmer fra flere små høyreradikale grupper, fikk for eksempel også støtte fra gamle franske fascister og nazi-kollaboratører (Strømmen, 2013, p. 156). I Storbritannia på sin side etablerte John Tyndall *British National Party* (BNP) i 1982. Partiet forfektet ren biologisk rasisme ut over 1990-tallet, og partiets retorikk bar preg av ideen om "rasemessig overlevelse" og en fremtidig rasekrig av apokalyptisk karakter. En viktig del av partiets ideologi var jødehat, og herunder holocaustbenektelse (Ibid, pp. 256-257). I 1999 overtok Nick Griffin som leder av partiet, og en form for modernisering av partiet fant sted. (Ibid, pp. 258-260). I denne sammenhengen kan også det svenske partiet *Sverigedemokratene* som ble etablert i 1988 nevnes. Partiet ble stiftet av personer som tidligere hadde vært medlemmer av *Nordiska Rikspartiet* (NRP) og *Bevara Sverige Svenskt* (BSS), som bar med seg nasjonalistisk og fascistisk tankegodt. Flere av partiets medlemmer hadde koblinger til ytterliggående grupper, noen av disse nynazistiske, også partiets første leder Anders Klarström hadde tidligere vært knyttet til nazistiske miljøer i Sverige (Ibid, pp. 275-276).¹

Siden begynnelsen av 2000-tallet har det også vokst frem organisasjoner som forsøker å operere på tvers av landegrensene, og som kjennetegnes blant annet gjennom at de har svært like navn på organisasjonene. Et eksempel på dette er *Defence League*-gruppene som startet i England med *English Defence League*, som ble ledet av Paul Ray før Tommy Robinson tok over etter en intern maktkamp. Det kan være vanskelig å gi et klart svar på hvilken type organisasjon EDL er, da den i større grad er et løst organisert nettverk hvor Facebook er et sentralt verktøy. Til tross for at organisasjonens ledelse fremhever islamsk ekstremisme som en sentral del av hva organisasjonen arbeider mot, anser dens medlemmer innvandring som et

---

¹ Et eksempel på en motsatt utviklingen finner en i Tyskland med partiet *Nationaldemokratische Partei Deutschlands* (NPD) fra 1969, som ikke klarte å oppnå representasjon i nasjonalforsamling, og som opplevde en dalende oppslutning utover 1970-tallet hvorpå partiet ble gradvis radikaliseret og opprettet kontakt med nynazistiske miljøer (Johannessen, Christoffersen, & Tufte, 2010, p. 174).

viktigere spørsmål (Ibid, pp. 310-311). Et annet eksempel på en organisasjon som tilhører et større europeiske nettverk er *Stopp Islamiseringen av Norge* (SIAN). Opphavet til SIAN kan spores til den danske utgaven *Stop Islamiseringen av Danmark* (SIAD) som ble etablert i 2005 av Anders Gravers Pedersen og P.H. Bering, hvor spesielt førstnevnte hadde vært en kjent skikkelse innenfor den internasjonale kontrajihadbevegelsen (Ibid, pp. 316). Av de nyeste organisasjonene kan *Pegida* og *Odins soldater* nevnes. Pegida står for Patriotische Europäer gegen die Islamisierung des Abendlandes (Patriotiske europeere mot islamisering av Vesten) og er en anti-islamsk bevegelse som ble grunnlagt i den tyske byen Dresden i 2014 (snl.no, 2015). Odins soldater, eller *Soldiers of Odin* som er gruppens egentlige navn, er opprinnelig en finsk gruppe startet av nynazisten Mika Ranta som har som mål å patruljere gatene for å holde innbyggerne trygge. I 2016 ble avleggeren etablert i Norge, men gruppen ble tidlig preget av intern konflikt (M. V. m. f. f. nrk.no, 2016).

Denne redegjørelsen viser at den generelle utviklingen i Europa er at høyreekstreme miljøer og organisasjoner har gjennomgått endringsprosesser hvor blant annet deres holdninger tilsynelatende har blitt tonet ned. Dette har igjen gjort det mulig for disse å fremstå som mer “stuerene” og i større grad bli akseptert av den europeiske befolkningen. Flere av disse har også opprettet eller utviklet seg til å bli politiske partier som får støtte og oppslutning. En finner også at flere av de høyreekstreme organisasjonene som finnes i Europa forsøker å spre seg på tvers av de europeiske landegrensene og på det viset nå ut til flere potensielle tilhengere. Det blir med dette også tydelig at høyre-radikale og høyreekstreme holdninger ikke er et fenomen avgrenset til Norge eller Norden, men at slike grupper gjerne kan ha sin opprinnelse i andre land som så sprer seg til de nordiske landene. Det vil videre bli sett nærmere på hvordan utviklingen innenfor de høyreekstreme miljøene i Norge har utfoldet seg og hvilke organisasjoner og personligheter som kan knyttes opp til denne utviklingen.

Høyreekstremisme i Norge

Knytter man de ulike formene for høyreekstremisme til den norske konteksten er det på det rene at selv om de høyreekstreme miljøene i Norge kanskje har vært små, så har de eksistert lenge og startet sågar før andre verdenskrig, noe som eksemplifiseres ved at det første fascistiske partiet i Norge, National Legion, ble grunnlagt på 1920-tallet (Strømmen, 2012, p. 43). I boken *Det mørke nettet* av journalist og forfatteren Øyvind Strømmen presenterer han tre ulike bølger av høyreekstremisme i Norge etter 1970. Disse tre strømningene av høyreekstremisme i Norge kan gjerne settes i sammenheng med de tre typene høyreekstremisme som omtales i rapporten for Antirasistisk Senter. Det skal likevel påpekes at de tre typene høyreekstremisme ikke er bundet til en spesifikk tidsperiode og at en i samfunnet i dag vil kunne finne flere grupper som vil kunne falle inn under de ulike typene som nevnes her, samt en vil kunne finne noen grupper som fremstår som en miks av disse tre typene høyreekstremisme.

Første bølge av høyreekstremisme

Den første bølgen som Strømmen skisserer var nynazistisk, og vokste frem rundt Erik Blücher – Norsk Fronts “fører”. Norsk Front utviklet seg etter hvert til å bli Nasjonalt Folkeparti, og dette miljøet kan knyttes til hendelser som bombekastingen mot 1. mai-toget i 1979 og

moskébomben i Oslo i 1985. Det nynazistiske miljøet kan også knyttes til drapet på 15 år gamle Benjamin Hermansen i Holmlia i Oslo, 26. Januar 2001. Tre personer fra den nynazistiske grupperingen Boot Boys ble dømt for ugjerningen (Strømmen, 2012, p. 23). Nynazisme er som kjent en ideologi som bygger på den tyske nasjonalsosialismen fra 1920-tallet. Den nynazistiske ideologien kjennetegnes ved at den er nasjonalistisk, rasistisk, autoritær og voldsforherligende. Deres fokus er rettet mot en pågående "rasekrig", der innvandrere generelt er fiender, men også jøder, muslimer, homofile og kommunister m.fl. regnes som fiender. Interessant nok går et positivt syn på holocaust, altså ønsket om å utrydde jødene, hånd i hånd med holocaustfornektelse innenfor denne typen grupperinger (S. Sultan, Steen, R.B. og Partapuoli, K.H., 2012, p. 11).

Andre bølge av høyreekstremisme

Den andre bølgen som Strømmen opererer med anser han ikke som nynazistisk. Denne bølgen inkluderer faktisk mennesker som var aktive i motstandsbevegelsen under andre verdenskrig. I oktober 1987 ble tidligere Arbeiderpartipolitiker Arne Myrdal valgt som leder for den nystiftede organisasjonen Folkebevegelsen mot innvandring (FMI) (Strømmen, 2012, p. 44). Gruppen ble raskt kjent gjennom ulike media og likeså ble deres skremselspropaganda som i stor grad fokuserte på Libanon og den libanesiske borgerkrigen. På tross av at hovedfokuset til slike grupperinger var rettet mot innvandring generelt, finner en at allerede fra åttitallet begynte norske høyreekstremer å rette fokus mot islam. For FMI var det norskheten som stod i fokus og som måtte beskyttes, og ideen om en nært forestående borgerkrig ble også fremtredende i dette miljøet (Ibid, p. 46). Folkebevegelsen mot innvandring (FMI) er et eksempel på en gruppe som bærer preg av å være innvandringsfiendtlig, da den har som mål å stoppe den fremmedkulturelle innvandringen til Norge (S. Sultan, og Steen, R. B., 2014, p. 14). På sin egen nettside skriver FMI at de ønsker å rette fokus mot de konsekvensene masseinnvandringen har og hvordan den påvirker befolkningen, landets kultur og offentlige religion. De mener at flerkulturelle samfunn splitter befolkningen, og frykter at vår egenart, religion og kultur skal viskes ut eller forsvinne. I tillegg er det ifølge dem en stor fare for at sosiale goder vil kunne bli ødelagt som følge av minkende samhørighet og solidaritet, mistillit mellom innbyggerne og økt egoisme (FMI, 2012). FMI er altså åpent skeptisk til og imot all form for innvandring. Det kan virke som at de som i utgangspunktet faller inn under kategorien innvandringsfiendtlige beveger seg mot muslimhaterne hva angår ytringer og holdninger. Dette er trolig ikke så rart da noe av tankegodset vil være overlappende, men grunnen kan også være at det fremstår som lettere å sanke støtte til muslimhat enn åpenlys rasisme. Et skille mellom disse to typene høyreekstremisme går på at de som faller inn under den innvandringsfiendtlige-kategorien ikke anser jøder som naturlige allierte, mens muslimhaterne på sin side i større grad ser på jøder som allierte (S. Sultan, og Steen, R. B., 2014, pp. 15-16).

Tredje bølge av høyreekstremisme

Den tredje bølgen høyreekstremisme er den som vokste frem etter de grusomme terrorhandlingene 11. September 2001. Tiden etter handlet diskusjonen om krigene i Afghanistan og Irak, og som et resultat av dette vokste det frem et miljø av såkalte *war bloggers*- krigs-bloggere. Dette bloggmiljøet bar preg av å være kritiske til multikulturalismen, stod ofte langt til høyre i utenrikspolitiske eller økonomiske spørsmål, var tilhengere av krigene i Afghanistan og Irak, samt svært islamkritiske (Strømmen, 2012, pp. 48-49). Mange av tilhengerne fra disse miljøene ble gradvis mer ytterliggående, radikale og

ekstreme, og benyttet en stadig skarpere retorikk, samt at konspirasjonsteorier om et kommende Eurabia ble omfavnet (Ibid, p. 50). Det var denne bølgen vi så et utslag av da Norge ble rammet av terroren 22.juli 2011 (Ibid, p. 48). Begrepet “muslimhater” benyttes om dem som beveger seg over den flytende grensen mellom legitim og saklig religionskritikk av islam på den ene siden, og hatefull og fordomsfull retorikk på den andre. Det skal nevnes at begrepet “muslimhat” eller det alternative begrepet “islamofob” har blitt benyttet i sammenhenger hvor det er uriktig eller urimelig, i andre tilfeller vil det være helt på sin plass å karakterisere ytringer ved hjelp av disse begrepene. Beskyldninger om rasisme kan oppleves som et stigma for mange, og de vil derfor foretrekke å bruke ordet “religionskritikk” om det de bedriver. En vil likevel kunne finne at dersom en går ytringene og holdningene etter i sømmene vil mange av disse inneholde rasistisk og høyreekstremt tankegods (S. Sultan, og Steen, R. B., 2014, p. 9).

En fjerde bølge?

I boken *Ekstreme Europa* operer Anders R. Jupskås med fire bølger av høyreekstremisme i Europa. I boken fokuserer Jupskås i større grad på utviklingen av høyreekstreme partier, enn på grupperinger og organisasjoner, men det vil likevel bli sett nærmere på hans fjerde bølge, da han mener at det er denne Europa er inne i nå. Jupskås mener denne fjerde bølgen kjennetegnes av at høyreradikale og høyreekstreme partier i Europa har fått regjeringmakt, samt økt islamkritikk. Ifølge Jupskås startet denne bølgen rundt år 2000, da det østerrikske partiet Freiheitliche Partei Österreichs (Det østerrikske frihetspartiet, FPÖ) gjorde et brakvalg i 1999 og etter hvert inngikk en avtale med det høyrevridde partiet Österreichische Volkspartei (Det østerrikske folkepartiet, ÖVP) om å i fellesskap styre landet. I etterkant ble denne koalisjonen fordømt ikke bare i Østerrike, men også fra resten av Europa kom det sterke reaksjoner på den nye koalisjonen, og landet ble utsatt for handels- og diplomatisk boikott av de andre medlemslandene i EU, men sanksjonene opphørte i september 2000. Denne hendelsen har i ettertid blitt beskrevet som en “mainstreaming” av høyrepopulismen, bakgrunnen for dette er at en i andre land opplevde det som mindre skummelt å inkludere et slikt parti i en regjering i etterkant av denne hendelsen, samt at andre medlemsland har vært mildere i sin kritikk av lignende regjeringer i andre land (Jupskås, 2012, pp. 85-88).

For å argumentere for en slik fjerde bølge trekker Jupskås frem fire andre europeiske land hvor høyrepopulistiske partier har fått direkte eller indirekte regjeringmakt. I Polen inngikk de to populistiske partiene Liga Polskich Rodzin (De polske familiers liga) og Samoobrona Rzeczpospolitej Polskiej (Den polske republikkens selvforsvar) et samarbeid med det konservative partiet Prawo i Sprawiedliwość (Lov og rettferdighet). Disse partiene ble riktig nok presset ut av regjeringskontorene, men årsaken til dette var en mobilisering av organisasjoner, landets presse, unge aktivister og en sterk opposisjon ledet av Donald Tusk (Ibid, p. 88).

Dansk folkeparti på sin side var lenge et stabilt støtteparti for den danske liberalkonservative regjeringen, til de mistet regjeringmakt i 2011. I 2002 gjorde partiet Lijst Pim Fortuyn (Pim Fortuyns liste, LPF) et godt valgt i Nederland, og ble invitert inn i regjeringssamarbeid med kristendemokratene (Christen-Democratisch Appèl, CDA) og de liberalkonservative (Volkspartij voor Vrijheid en Democratie, VVD). På grunn av intern konflikt i LPF ble dette samarbeidet kortvarig og koalisjonen ble opphevet bare etter tre måneder. Et lignende problem oppstod etter at CDA og VVD inngikk et samarbeid med islamkritikeren Geert Wilders' Partij voor de Vrijheid (Frihetspartiet, PVV). Til forskjell fra LPF skulle ikke PVV sitte i regjering, men fungere som et fast støtteparti for regjeringspartiene. På denne måten

kunne partiet være med å påvirke politikken som ble ført, men samtidig fraskrive seg ansvaret i de tilfeller dette skulle være ønskelig. Det siste landet som Jupskås trekker frem er Sveits hvor det høyrepopulistiske partiet Schweizerische Volkspartei (Det sveitsiske folkepartiet, SVP), som allerede hadde et sete i den sveitsiske regjeringen, etter økt velgeroppslutning på begynnelsen av 2000-tallet fikk enda et sete i regjeringen. Denne økte innflytelsen skapte derimot konflikt med de andre partiene og etter intern uro endte partiet opp med å miste sine seter i den sveitsiske regjeringen, men fikk et av disse tilbake i 2008 (Ibid, pp. 89-92).

Hva angår den økte kritikken av islam og muslimer som Jupskås også oppgir som et kjennetegn ved denne fjerde bølgen viser han, i likhet med Øyvind Strømmen, til terrorangrepet 11. september 2001 som foranledningen til en alminneliggjøring av islamofobiske resonnementer. Jupskås peker på at flere av de høyrepopulistiske partiene i Europa har beveget seg fra å være generelt innvandringskritiske, til å fokusere mer på kritikk av islam og muslimer. Gjennom å presentere islam og muslimer som kvinneundertrykkende og antihomofil, forsøker noen av disse partiene å fremstå som en forsvarer av disse gruppene, dette til tross for at disse partiene tradisjonelt sett har frontet et mer konservativt syn på homofile og likestillingspolitikk (Ibid, pp. 98-99). Det er heller ikke uvanlig at disse partiene retter søkelyset mot det de anser som en islamisering av Europa, som ifølge dem vil være vanskelig å stoppe på grunn av høy innvandring fra muslimske land, og på grunn av den høye fødselsraten til muslimske innvandrere sett opp i mot fødselsraten til den etnisk nasjonale befolkningen (Ibid, pp. 107-108). En ser altså for seg at en vil ende opp med et muslimsk flertall i de europeiske landene og at dette på sikt vil innebære slutten på “våre” verdier og “vårt” samfunn, hvor en vil miste ens frihet og bli påtvunget et muslimsk verdsett. For å bøte på problemet foreslås det ofte at muslimsk innvandring drastisk reduseres eller stoppes, i tillegg foreslås det gjerne at en forbyr bygging av nye moskeer (Ibid, p. 109). Denne formen for verdensanskuelse og frykt for at ens verdier og tradisjoner skal gå til grunne, kan igjen knyttes opp mot den tidligere nevnte Eurabia-teorien.

Eurabia-teorien tar for seg forestillingen om at det foregår en planlagt “arabisering” eller “islamisering” av Europa, drevet frem av muslimer, med hjelp fra de politiske elitene i Europa. Den sistnevnte gruppen, ofte omtalt som *dhimmier*, anses som medhjelpere som både bevisst og ubevisst bidrar til denne “arabiseringen”, motivert av egen vinning. Ordet *dhimmi* er hentet fra islamsk teologi og er tradisjonelt brukt om ikke-muslimer som er bosatt i muslimske områder. Innenfor Eurabia-teorien benyttes ordet i en mer moderne forståelse hvor en kan være dhimmi uten å vite det selv, altså underlagt islam uten at en selv er klar over dette (Strømmen, 2013, p. 286).²

Eurabia-teorien ble kjent gjennom boken *La Forza della Ragione* (på norsk: *Fornuftens styrke*) utgitt i 2004 av den italienske journalisten Oriana Fallaci. I boken blir det hevdet at det eksisterer en sammensvergelse, omtalt som et skummelt komplott. Denne fremstillingen henter mye fra skrifter av den jødiske, egyptisk-fødte forfatteren Gisele Littman, som skriver under pseudonymet Bat Ye'or. I 2005 kom boken *Eurabia: the Euro-Arab Axis*, som i stor grad omhandler den såkalte Euro-Arabiske Dialog (EAD), boken skulle vise seg å bli en av de viktigste innenfor Eurabia-litteraturen. Målet med EAD var å forsøke å bygge internasjonalt samarbeid mellom den Arabiske Liga og EEC (senere kjent som EU). I Littmans bok blir EAD derimot fremstilt som begynnelsen på en muslimsk kolonisering av Vesten (Ibid, pp.

---

² En kan trekke linjer mellom disse dhimmiene fra Eurabia-teorien og det som Tore Bjørgo omtaler som indre fiender. Disse vil være politikere, media og journalister, organisasjoner m. fl.

286-287). Littmans konspiratoriske ideer omhandler hovedsakelig det hun kaller “palestinerismen” og “den euro-arabiske nazismen” fra 1930-tallet som hun ser for seg vil komme tilbake. Innenfor kontrajihadistiske miljøer var det likevel tanken om en pågående muslimsk okkupasjon og maktovertakelse av Europa som vant frem (Ibid, p. 288).

På bakgrunn av de ovenfor nevnte typene og bølgene av høyreekstremisme, har jeg valgt å lage min egen modell som skisserer de ulike formene for høyreekstremisme som det er redegjort for, og kjennetegn på disse. En slik modell vil fungere som et rammeverk når en skal avgjøre hvilken type høyreekstrem gruppe en står overfor. Jeg vil senere ta utgangspunkt i denne modellen når jeg sier noe om hvilken type høyreekstrem gruppe jeg anser Den nordiske motstandsbevegelsen for å være. Helt til høyre i modellen har jeg valgt å inkludere kjennetegn på høyreekstremer og høyrepopulistiske partier, som det har blitt redegjort for ovenfor og som kjennetegner den fjerde bølgen som Anders Ravik Jupskås mener at vi befinner oss i nå. Det skal likevel gjentas at Jupskås i sin bok fokuserer nettopp på slike høyreekstremer og høyrepopulistiske partier, og at det vil kunne være klare forskjeller mellom et politisk parti som ønsker å oppnå makt gjennom byråkratiske kanaler og grupperinger som i all hovedsak opererer på internett. Det skal også nevnes at den sist nevnte kolonnen ikke er like utfyllende som de andre da denne ikke anses som like relevant for denne oppgaven, og da det vil kreve en inngående undersøkelse av slike politiske partier for å kunne gi mer utfyllende kjennetegn.

Ut fra tabellen under vil en finne at noen av kjennetegnene vil være gjeldende for både høyreekstremer politiske partier og organisasjoner, mens andre kjennetegn klart bare gjelder noen organisasjoner, og at det naturlig nok bare er denne typen partier som har fått regjeringsmakt. Det en derimot kan tenke seg er at dersom en høyreekstrem organisasjon skulle komme til å søke regjeringsmakt gjennom å opprette et politisk parti, så vil denne organisasjonen kunne gå gjennom en endringsprosess slik at dets kjennetegn ender med å være mer lik de i den sistnevnte kolonnen.

Diskusjonen rundt hvorvidt vi befinner oss i tredje eller fjerde bølge vil ikke bli tatt her, men det kan tenkes at en er i en mellomfase mellom disse bølgene. En annen mulighet er at noen land er kommet lengre enn andre, og dermed har fått klare høyreekstremer og høyrepopulistiske partier som potensielt vil kunne få eller allerede har fått regjeringsmakt, mens andre land ikke har sett en slik utvikling innenfor det høyreekstremer miljøet enda.

(Tabell 3: Ulike typer høyreekstremisme)

Nazister/ nynazister (1. Bølge)	Innvandringsfiendtlige (2. bølge)	Muslimhater/ Islamofober (3. Bølge)	Høyreekstremer/ høyrepopulistiske partier (Jupskås 4. bølge)
Kjennetegn: Nasjonalistisk Autoritær Rasistisk Voldsforherligende	Kjennetegn: - Er imot innvandring - Fokus på hvilken trussel innvandring utgjør for landets kultur, tradisjoner, og religion	Kjennetegn: - Vokste frem etter 11. september - Kritiske til islam - Fokus og tro på Eurabia- teorien	Høyreekstremer, høyre radikale eller høyrepopulistiske partier som har fått direkte eller indirekte regjeringsmakt
Fiender: jøder, innvandrere generelt, muslimer, homofile, kommunister, myndighetene, media, o. fl	Fiender: Fremmedkulturelle innvandrere, myndighetene, media	Fiender: Muslimer, "dhimmier"	Fiender: Innvandrere og/ eller muslime
Eksempel: Norsk Front, Boat Boys, tidlig utgave av British National Party, JPD, Bevara Sverige Livenskt	Eksempel: FMI, Sverigedemokratene, Defence-leagues	Eksempel: SIAN, Defence Leagues, Pegida, senere utgave av British National Party	Eksempel: Freiheitliche Partei Österreichs, Dansk folkeparti Partij voor de Vrijheid

I modell 2 oppsummerte jeg hva som kjennetegner en høyreekstrem organisasjon. Modellen overfor (modell 3) skiller seg fra modell 2 gjennom at denne oppsummerer kjennetegnene på ulike typer høyreekstremisme. Det vil derfor være nødvendig å benytte seg av modell 2, for å avgjøre om hvorvidt en organisasjon eller et parti er høyreekstrem, før en kan ta i bruk modell 3, som i større grad vil fungere som et verktøy for å plassere en organisasjon innenfor et høyreekstremt landskap.

Ut fra informasjonen som er samlet i modell 3 har jeg formulert en hypotese: (H2) Nordfront kan kategoriseres som å tilhøre en eller flere av disse typene høyreekstremisme.

For å avgjøre dette vil det være relevant å se på hvilke grupper organisasjonen presenterer som sine fiender, samt hva som synes å være deres ønske og mål.

Rekruttering til høyreekstremer organisasjoner

En ser i Strømmens tredje bølge at høyreekstremer miljøer for alvor begynte å benytte seg av de nye arenaene som vokste frem gjennom bruk av internett. En vet at i dag er internett en, om ikke den viktigste plattformen for slike miljøer, og at høyreekstremer benytter seg av sosiale medier for å nå ut med sitt budskap gjennom egne nettsider, Facebook, YouTube, Twitter, blogger og gjennom deltakelse i nettdebatter. Da det i denne oppgaven skal gjøres en kvalitativ innholdsanalyse av artikler på Nordfronts nettsider vil det derfor være relevant å se nærmere på høyreekstremes bruk av internett og hvordan internett benyttes i rekrutteringsøyemed.

At høyreekstremer aktivt benytter seg av teknologiske nyvinninger er ikke noe nytt. På 1930-tallet benyttet nazistene både radioen og filmrullet til å spre sin propaganda, og de var raskt ute med å opprette egne tv-kanaler på kabel-tv i USA på 1980-tallet. Det var kanskje derfor ikke overraskende at da internett vokste frem på 90-tallet, ble også dette nye kommunikasjonsmiddelet tatt i bruk av slike grupper. Av de mange høyreekstremer nettsidene som vokste frem i dette tidsrommet er det nok nettsiden Stormfront.org som er den mest kjente og omtalte. Siden ble opprettet av tidligere Ku Klux Klan-medlem, Don Black, og inneholder blant annet flere diskusjonstråder med temaer som ideologi og filosofi, vitenskap, teknologi m.m. (Strømmen, 2012, p. 183). I PSTs trusselvurdering for 2015 stadfestes det at på grunn av mangel på samlende aktører og konkrete arenaer, spiller internett en viktig rolle i den høyreekstremer aktiviteten, og at denne internettaktiviteten er delvis ukoordinert og foregår i både åpne og lukkede fora (Alsen, 2015).

I forskningsrapporten "Forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme på internett" fra Politihøgskolen trekkes det frem at det finnes flere eksempler på at høyreekstremister eller antiislamske terrorister i forkant av sine voldshandlinger var nettopp nettekstremister (Sunde, 2013, p. 93). Disse vil benytte internett til det fulle for å bygge relasjoner og kontakter, og for å bedrive rekruttering (Ibid, p. 27). For folk flest vil Anders Behring Breivik være et kjent navn på en slik internettekstremist som senere utførte voldshandlinger, men i denne sammenhengen kan en også trekke frem den svenske "lasermannen 2" Peter Mangs som drepte flere innvandrere i Sverige og den nynazistiske terrorcellen NSU som drepte flere tyrkiske muslimer i Tyskland. Slike hendelser gjør at en kan stille spørsmål ved om voldspotensialet i høyreekstremer nettsamfunn har blitt undervurdert (Ibid, p. 93).

Den høyreekstremer bruken av internett kan ha flere funksjoner. Det vil først og fremst være viktig i rekrutteringssammenheng. Internett og sosiale medier ser ut til å ha erstattet tidligere møteplasser som for eksempel hvitmakt-konserter og lignende arrangementer. Internett spiller

også en stor rolle i spredningen av høyreekstrem propaganda. Gjennom internett kan en på en enkel måte utveksle informasjon, synspunkter og tekstmateriale uten særlig sosial risiko, og spre sitt budskap effektivt. Internett brukes også til å skremme eventuelle motstandere til taushet. På enkelte nettsider vil en finne at såkalte “landsforrædere” navngis, og i enkelte tilfeller har også hjemmeadresser til politikere og journalister blitt lagt ut på slike sider. Til slutt brukes internett også til mobilisering og sosialisering av aktivister. Gjennom sosiale medier kan besøkende selv være med på å bidra til innholdet på sidene, og ensidigheten som preger disse innleggene vil ofte resultere i et slags “ekkokammer”-effekt. Dette innebærer at fordommene en har ikke blir satt på prøve eller utfordret av andre, men snarere blir bekreftet av de andre deltakerne (Jupskås, 2012, pp. 186-189). I den tidligere nevnte rapporten fra Politihøgskolen pekes det også på at uavhengig av om en er aktiv eller ikke i diskusjoner som foregår på ulike sosiale medier, så vil ens deltakelse og tilgang på denne diskusjonen inneha en identitetsskapende effekt for ekstremistene (Sunde, 2013, p. 93) .

I boken “Det mørke nettet” trekker også Øyvind Strømmen frem hvilken viktig rolle internett har for det høyreekstre miljøet. Han tar utgangspunkt i en pressemelding publisert på Interpols nettsider i september 2010, der det ble advart mot ekstremistiske nettsider og daværende generalsekretær Ronald K. Noble uttalte at ekstremistene først og fremst ønsket å komme i kontakt med unge mennesker fra middelklassen, og at internett har forenklet radikaliseringsprosessen (Strømmen, 2012, p. 61).

I rapporten *Forskning på forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme* av Tore Bjørge og Ingvild Magnæs Gjelsvik var et av funnene at ungdommer som ble en del av høyreekstre miljøer ikke hadde rasistiske og høyreekstre holdninger som utgangspunkt for sin deltakelse, men at slike holdninger derimot ble ervervet som et resultat av ungdommens deltakelse i slike miljøer. Motivasjonen for å bli en del av slike miljøer viste seg å i større grad være knyttet til behov for sosial tilhørighet. Samtidig som ungdommene ble sosialisert inn i miljøer med egne normer og verdier, ble de utstøtt av omgivelsene og stemplet som rasister og nazister noe som gjorde det vanskelig å søke tilbake til det vanlige samfunnet (Bjørge & Gjelsvik, 2015, p. 26).

En finner dermed at internett og sosiale medier har gitt høyreekstre nye muligheter hva angår rekruttering til sine grupperinger, men at de også spiller en viktig rolle i spredningen av propaganda, samt at de vil bidra med en identitetsskapende effekt. Det sosiale fellesskapet som tilbys i slike miljøer kan også virke fristende for enkeltindivider som føler på et behov for sosial tilhørighet.

Forklaringer på høyreekstrem oppslutning

Som en ser har høyreekstremisme mange ansikt, og kan dermed komme til uttrykk på flere ulike vis. Det er i denne sammenhengen nærliggende å stille spørsmål ved hva som kan forklare at folk søker til slike grupperinger og miljøer. Hva kan forklare høyreekstrem oppslutning?

Om en tar for seg litteratur med høyreekstremisme som tema vil en finne at det presenteres flere hypoteser som forsøker å forklare fenomenet høyreekstremisme og oppslutning til høyreekstremistiske grupper, holdninger og partier. Til tross for at det hersker uenighet om hvilken hypotese som best forklarer høyreekstremisme og oppslutning til denne, vil en finne at de fleste av hypotesene vil kunne plasseres innenfor to kategorier; den første tar for seg hypoteser som fokuserer på fremmedfiendtlighet og etnosentrisme som forklaringsfaktorer.

Den andre tar i større grad for seg kampen om økonomiske ressurser som forklaring på høyreekstremistisk oppslutning.

Det vil følgende bli presentert teori med ulike forklaringer på høyreekstrem oppslutning, denne vil bli presentert i to deler jevnfør de to tidligere nevnte kategoriene. En del av teorien tar for seg oppslutning til høyreekstremer eller høyrepopulistiske partier, men da disse partiene og grupperingene i stor grad vil forfekte de samme holdningene som høyreekstremer organisasjoner anser jeg den derfor som relevant også for å forklare bakgrunnen for oppslutning til høyreekstremer organisasjoner.

“Konflikt over økonomiske interesser”

En av de første teoriene som tok for seg gruppeteori og trusler, var realistisk gruppeteori. Den har som utgangspunkt at i et hvert samfunn vil det være en knapphet på goder, og de ulike sosiale gruppene som finnes vil ha motstridende interesser over disse godene. Teorien fokuserer hovedsakelig på konflikt over økonomiske interesser (Lucassen & Lubbers, 2012, p. 549).

I en artikkel fra 2013 peker Jens Rydgren og Patrick Ruth på at teorier som fokuserer på sosioøkonomisk marginalisering er av de mest brukte for å forklare ikke bare fremveksten av høyrepopulistiske partier, men også fremveksten av høyreradikalisme og ekstremisme. De mener at det er flere grunner til at en kan forvente at oppslutningen til høyrepopulistiske partier er større i områder som er preget av få sosioøkonomiske ressurser. Den første grunnen er at det i slike områder er et større potensiale for at konflikter om ressurser kan bli mer kritiske, og på den måten intensivere konflikter mellom inn- og utgrupper. En annen grunn som blir trukket frem er at det å være en innbygger i slike sosioøkonomiske marginaliserte områder vil kunne frembringe følelsen av at en blir oversett eller nedprioritert av de etablerte politiske partiene, noe som gir grobunn for en mobilisering for politiske alternativer. I perioder hvor arbeidsledigheten er høy vil høyrepopulistiske partier ofte spille på bildet av innvandrere som en gruppe som stjeler jobber fra den etniske majoriteten i landet, og vil derfor også kunne være svært virkningsfulle i slike områder. Det poengteres likevel at forskning viser at arbeidsledighet ikke er funnet å være en god indikator på oppslutning til høyrepopulistiske partier. I tilknytning til denne problematikken blir innvandrere ofte presentert som en gruppe som ikke bare stjeler jobber, men som utnytter de vestlige statenes velferdsordninger og at dette går på bekostning av de “innfødte borgernes” mulighet til å få statlig støtte. En slik forståelse blir her omtalt som velferds-sjåvinistisk doktrine (Rydgren & Ruth, 2013, pp. 715-716).

I land som preges av økt kamp om knappe ressurser på grunn av en negativ endring i de økonomiske forholdene eller som en konsekvens av en økt innvandring, vil de ulike sosiale gruppene kunne få en oppfatning av at kampen om disse ressursene øker. Disse gruppene vil først og fremst klandre hverandre for denne knappheten på ressurser, da folk sjeldent vil angripe eller klandre medlemmer av sin egen gruppe. Årsaken til dette vil ofte være at en ønsker å opprettholde en positiv relasjon innenfor sin egen gruppe, og dermed er det mer naturlig å klandre andre grupper for at slike situasjoner oppstår (Lubbers, Gijsberts, & Scheepers, 2002, p. 349).

Til tross for at disse teoriene fremstår som velbegrunnet og troverdige har flere studier vist at kampen om økonomiske ressurser ikke i like sterk grad som kulturelle trusler eller forklaringsfaktorer forklarer oppslutningen til høyreekstremistiske partier, organisasjoner eller holdninger (Lucassen & Lubbers, 2012, pp. 550-551).

Med utgangspunkt i denne teorien om konflikt over økonomiske interesser som forklaring på høyreekstrem oppslutning formulerte jeg meg en hypotese;

H3: Nordfront vil presentere andre grupper, spesielt innvandrere, som en økonomisk trussel mot den øvrige norske befolkningen, og som utnytter den norske velferdspolitikken.

“Oss og dem”

Den andre kategorien av teorier som ofte blir benyttet for å forklare høyreekstrem oppslutning tar utgangspunkt i etnosentrisme og fremmedfiendtlighet som forklaringsfaktorer.

William Graham Sumner tilkjennes ofte æren for å ha introdusert begrepene *inn-gruppe*, *utgruppe* og *etnosentrisme* i det sosiologiske vokabularet, gjennom sitt verk *Folkways* fra 1906. Ifølge Sumner vil grupper ha ulik relasjon til hverandre gjennom for eksempel slektskap eller allianser som kan føre det sammen, men denne relasjonen kan også bære preg av åpenbare ulikheter mellom gruppene, som igjen kan føre til en større avstand mellom dem. En slik differensiering fører til at en gjerne vil skille mellom ens egen gruppe, altså inn-gruppen, og alle andre, som da omtales som utgruppen. Innenfor inn-gruppen vil forholdet mellom gruppemedlemmene bære preg av fred, orden, lov og organisering. En vil derimot finne at deres forhold til andre “utenforstående” eller andre grupper vil være preget av fiendtlighet og krig. Forholdene og relasjonen til ens gruppemedlemmer i inn-gruppen vil altså være de eksakt motsatte av den en vil ha til medlemmene av utgruppen(e), og det er nettopp krigføring mot andre grupper som skaper fred og samhold innenfor inn-gruppen. Dess nærmere en er andre grupper, dess mer intens blir krigføringen, som igjen påvirker den interne organiseringen og disiplinen innenfor gruppen. Gruppemedlemmene vil også skape og dele følelser som lojalitet til gruppen og være villige til å ofre ting til fordel for gruppen, samtidig som en vil bygge opp følelser som hat og forakt mot utenforstående/utgruppen. En slik forståelse av at ens egen gruppe utgjør sentrum for alt og er en referanse som alle andre måles ut i fra, kalles etnosentrisme. Hver gruppe vil glorifisere seg selv og anse seg som overlegen alle andre, og betrakte ens kultur, væremåte, religion, lover, holdninger og lignende som “den riktige”. Denne etnosentrismen vil videre føre til at medlemmene i de aktuelle gruppene vil fokusere på det som skiller dem fra alle andre, noe som igjen styrker gruppens kultur, religion og lignende (Sumner, 1906, pp. 13-14).

I en artikkel peker Lucassen og Lubbers på at gruppeinteresser og konflikter ikke nødvendigvis bare handler om økonomiske goder eller ressurser, men at de også kan omhandle kulturell identitet og verdier (Lucassen & Lubbers, 2012, p. 549). Som nevnt er fundamentet i den høyreekstre ideologien etnisk nasjonalisme, og høyreekstremisme kjennetegnes også av å være preget av xenofobi og rasisme. Innvandrere vil derfor fremstilles som trusler mot landets etnisk-nasjonale identitet av grupper og partier med slike holdninger (Rydgren & Ruth, 2013, p. 716). Ifølge symbolsk rasisme, har rasisme sitt utgangspunkt i motstridende verdier i større grad enn kampen om materielle (økonomiske) ressurser (Lucassen & Lubbers, 2012, p. 550). Høyreekstrem ideologi fokuserer på ønsket og myten om sosial homogenitet, der nasjonen utgjør den såkalte inn-gruppen. Innenfor høyreekstrem ideologi vil en kunne finne ulike forståelser av hvilke grupper som utgjør størst fare for den etniske befolkningen, og ulike kriterier for hvordan en avgjør hvem som tilhører disse gruppene. Disse kriteriene kan være religion, etnisitet, kultur eller kjønn. Det skal påpekes her at til tross for at disse kriteriene for mange vil fremstå som klart distinkte, vil en kunne finne at høyreekstre ikke i like stor grad tar hensyn til dette (Minkenberg, 2013, p. 11).

Det kan stilles spørsmål ved hvorfor det som anses som trusler mot kultur og etnisitet har en større påvirkningskraft for høyreekstrem oppslutning enn økonomiske trusler. Globalisering og utvidelsen av den Europeiske Union (EU) blir trukket frem som faktorer som bidrar til en følelse av mangel på nasjonal identitet og som igjen fører til at en søker mot høyreekstremer sentimenter. Som nevnt er det nettopp denne nasjonale identiteten som står i sentrum for høyreekstrem ideologi og dermed slike grupperinger og partier. Dette er deres fremste fanesak, mens saker som omhandler økonomiske problemer eller arbeidsledighet, som allerede eksisterende partier eller organisasjoner lenge har hatt som prioritet, blir et underordnet tema (Lucassen & Lubbers, 2012, p. 551).

En teori som tar denne ideen om en kamp mellom inn- og utgrupper, kulturer, religioner og etnisitet ett hakk videre er Samuel P. Huntingtons teori som ble publisert i tidsskriftet *Foreign Affairs* i 1993 under tittelen "The Clash of Civilizations?". I 1996 kom boken "*The Clash of Civilizations and the Remaking of World Order*" som hadde denne teorien som hovedtema. Huntingtons hypotese gikk i korte trekk ut på at etter den kalde krigens slutt ville ikke kilden til konflikter i verden lenger være økonomi eller ideologi, men kultur og kulturforskjeller ville være hovedkilden til konflikter i fremtiden. Han mente at nasjonalstater fortsatt ville være de viktigste aktørene innenfor verdenspolitikken, men at konflikter ville oppstå mellom ulike nasjoner eller grupper fra ulike sivilisasjoner (Huntington, 1993, p. 22). Huntington definerer en sivilisasjon som det høyeste nivået av gruppetilhørighet et individ kan føle tilknytning til og kjennetegnes gjerne av at en deler språk, religion, historie, skikker, institusjoner m.m. Individuer har identitetstilknytninger på ulike "nivåer", en person fra Nord-Norge vil ikke bare identifisere seg som "nordnorsk", men vil også identifisere seg som nordmann, skandinaver, europeer og en fra vesten. Det høyeste eller bredeste nivået som en person identifiserer seg med, vil være hans sivilisasjon ifølge Huntington. Han identifiserte opp mot åtte mulige sivilisasjoner: den vestlige, den slavisk-ortodokse, den konfutianse, den islamske, den japanske, den hinduistiske, den latinamerikanske og den afrikanske.

I artikkelen presenterer Huntington flere grunner til at sivilisasjoner vil komme i konflikt med hverandre. Først og fremst peker Huntington på at de ulike sivilisasjonene skiller seg fra hverandre på områder som språk, historie, kultur, tradisjoner, men viktigst av alt gjennom religion. Fordi en skiller seg fra hverandre på disse grunnleggende punktene vil en derfor også ha ulikt syn på forhold som rettigheter, ansvar, likestilling, frihet og autoritet, viktigheten av religion, lover, statlig innblanding m.m. Huntington trekker også frem at globalisering har ført til at folk fra ulike sivilisasjoner i større grad kommer i kontakt med hverandre, og gjennom denne økte kontakten synliggjøres sivilisasjonsforskjellene i større grad enn tidligere. En konsekvens av dette er at folk blir mer bevisste på sin sivilisasjonsidentitet og hva den innebærer, og dette vil føre til en større fiendtlighet overfor andre sivilisasjoner. I tillegg mente Huntington at økonomiske samarbeid innenfor disse sivilisasjonene allerede hadde blitt satt i gang og at disse ville øke, noe som igjen ville bidra til å styrke skillene mellom disse sivilisasjonene (Ibid, pp. 25-27).

Huntingtons teori har siden den ble publisert blitt både hyllet og kritisert. En av kritikerne er Stephen M. Walt, som i en artikkel fra 1997 stiller seg kritisk til Huntingtons teori og peker blant annet på at historien viser at både imperier, stammer og nasjonalstater ved flere anledninger har oversett kulturelle likheter for å kunne forfølge ens egeninteresser, og vært villig til å krige mot andre medlemmer av ens egen sivilisasjon dersom det har vært nødvendig. Han mener Huntington ikke gir et godt nok svar på hvorfor lojalitet til sivilisasjonen trumfer lojalitet til nasjonen. Han stiller også spørsmål ved om ikke Huntington

bare har konstruert en ny merkelapp for et gammelt fenomen, nemlig at noen ganger hender det at stater med ulik kulturell bakgrunn kriger med hverandre (Walt, 1997, p. 183).

Huntingtons teori har også blitt benyttet som “akademisk ammunisjon” av personer på ytterste høyre fløy, som bevis for at deres teori og påstand om en kommende sivilisasjonskonflikt mellom den muslimske verden og de kristne i vest, ikke er en konspirasjonsteori (Jupskås, 2012, p. 18).

På bakgrunn av denne teorien som knyttet opp mot inn-og utgrupper, og ønsket om å ivareta den kulturelle identiteten og verdier. Formet jeg meg en hypotese om at:

H4: Nordfront vil fremstille andre grupper som en trussel mot den sosiale homogeniteten i landet, som her vil ha vekt på den ariske rasen, og norske tradisjoner og verdier.

Jevnfør det som ble presentert om Huntingtons teori, vil det heller ikke være særlig overraskende dersom organisasjonen forsøker å fremstille det som naturlig og nødvendig å ha et skille mellom ulike kulturer (sivilisasjoner).

Ut fra teorien som gir ulike forklaringer på høyreekstrem oppslutning, har jeg formulert to ulike hypoteser, H3 og H4. Den første av disse (H3) tar for seg en forventning om at Nordfront vil fremstille innvandrere som en økonomisk trussel mot Norge og den norske befolkningen, og den siste (H4) rommer en forventning om at Nordfront vil presentere andre grupper som en trussel mot den sosiale homogeniteten i Norge og norske tradisjoner og verdier. Det skal nevnes at til tross for at disse tar for seg to ulike forhold, så står de likevel ikke i et motsetningsforhold til hverandre. Dette betyr at jeg vil kunne finne at Nordfront både fremstiller andre grupper som en trussel mot etniske nordmenns økonomiske interesser og som en trussel mot norske tradisjoner og verdier, samt den ariske rasen.

Sikkerhetspolitisk trussel?/Trusselvurdering

Den tredje delen av problemstillingen stiller spørsmål ved hvorvidt organisasjonen Nordfront utgjør en trussel for det norske samfunnet. For å besvare et slikt spørsmål er det nødvendig å gjøre en vurdering av hvorvidt organisasjonen utgjør en sikkerhetspolitisk trussel for det norske samfunnet – altså gjøre en trusselvurdering. Grunnlaget for en slik trusselvurdering vil i all hovedsak være analys materialet, samt andre kilder som kan bidra til å gi et mer sammensatt bilde av organisasjonen.

Før en kan gjøre en slik vurdering vil det være relevant å se nærmere på hva som legges i begrepene sikkerhetspolitikk og trussel. Hvilke faktorer må være tilstede for at en skal kunne regne en organisasjon som Nordfront som en trussel?

Kjell Goldmann trekker frem flere ulike definisjoner av begrepet sikkerhetspolitikk. Den første av disse kommer fra den svenske statsviteren Nils Andrén som definerte sikkerhetspolitikk som “en sammenfattende betegnelse på de politiske aktiviteter som en stat utfører for å kunne virkeliggjøre sine målsetninger også i situasjoner der den står overfor trusler fra andre aktører, spesielt fra andre stater, i det internasjonale systemet” (Østerud, 2007, p. 256). Det er altså de handlinger/tiltak en stat utfører for å forhindre at eventuelle trusler fra andre aktører skal kunne sette en stopper for dens pågående aktiviteter for å sikre dens interesser. Ifølge Goldmann innbefatter Andrén's definisjon ikke bare handlinger som en stat gjør for å møte eventuelle trusler som oppstår, men også dens handlinger for å minske faren for at trusler skal oppstå (Ibid).

Goldmann trekker også frem Johan Jørgen Holsts definisjon på det samme begrepet som ifølge han er “de tiltak og aktiviteter som er ment å skulle influere på de rent maktmessige

forhold mellom statene” (Ibid). I denne definisjonen legges det større vekt på trussel fra andre stater, mens i den førstnevnte definisjonen er det større rom for at en trussel kan komme fra andre aktører enn bare stater – for eksempel fra ulike grupperinger eller organisasjoner. Goldman peker på at begge disse definisjonene beskriver sikkerhetspolitikk som en bevisst form for politikk som benyttes for å realisere visse målsetninger. Videre trekker Goldmann frem en diskusjon som oppstod etter den kalde krigen om behovet for å utvide sikkerhetsbegrepet, og gir eksempler på tre forslag på en slik utvidelse som har blitt presentert i statsvitenskapelig litteratur. Det argumenteres gjerne for at fordi militært relaterte sikkerhetsproblemer ikke bare finnes på nasjonalt nivå, men også på internasjonalt og individuelt nivå, bør begrepet sikkerhetspolitikk innbefatte alle disse tre nivåene. Dette for å ivareta ikke bare nasjonal sikkerhet, men også internasjonal fred og sikkerhet generelt, og for å styrke individenes trygghet. Det argumenteres også for at problemer knyttet til sikkerhetspolitikk ikke nødvendigvis bare er trusler om organisert vold mot nasjonen, internasjonale systemer eller individer, men også bør innbefatte risiko for liv og eiendom generelt. I denne sammenhengen nevnes gjerne trusler mot miljøet. Et siste argument for utvidelse av begrepet sikkerhetspolitikk tar for seg et forslått skille mellom statens og samfunnets sikkerhet. Det førstnevnte vil ta for seg statens suverenitet, mens sistnevnte retter fokus på den nasjonale identiteten, som noen oppfatter som truet av amerikanisert massekultur og innvandring (Østerud, 2007, p. 257).

Goldmann trekker også frem et annet perspektiv på sikkerhetspolitikk, lansert av dansken Ole Wæver. Ifølge Goldmann betrakter ikke Wæver sikkerhet som en egenskap eller en målsetting, men derimot som et argument. Dette skjer gjennom at “et spørsmål dramatiseres og får absolutt prioritet” (Ibid). Dette innebærer at hva som helst kan oppfattes som en trussel, og resultatet av dette er at ekstraordinære tiltak igangsettes (Ibid).

Ut fra disse definisjonene og perspektivene finner en at sikkerhetspolitikk innbefatter handlinger eller tiltak som igangsettes eller benyttes for å hindre at eventuelle trusler fra andre aktører skal kunne påvirke en stats politikk, internasjonale systemer eller individers sikkerhet.

For å få en forståelse av hva en trussel er, har jeg valgt å benytte PSTs definisjon på trussel: “ (...) En trussel er en handling eller en ytring som er egnet til skremme og som dermed kan skape alvorlig frykt. En trussel er derfor noe langt mer enn en meningsytring” (Glent, 2012). Som det ble nevnt under definisjon av begrepet sikkerhetspolitikk kan trusler fremsettes at ulike aktører. Jon Hovi peker på at i samfunnsvitenskapelig teori brukes begrepet aktører om sosiale enheter som foretar en form for beslutning. Eksempler på slike sosiale enheter er internasjonale eller overnasjonale sammenslutninger, stater, organisasjoner, bedrifter og individer (Østerud, 2007, pp. 12-13).

I Norges offentlige utredninger (NOU) nr. 19 fra 2016, under tittelen *Samhandling for sikkerhet – beskyttelse av grunnleggende samfunnsfunksjoner i en omskiftelig tid*, settes det fokus nettopp på hvilke sikkerhetsutfordringer/trusler som kan true den nasjonale sikkerheten i Norge. Her nevnes flere mulige trusler: “(...) ulovlig etterretningsvirksomhet, sabotasje, svindel, vold, økonomisk press, politisk press, annet press, menneskehandel, annen kriminalitet, cyberangrep og militære angrep i en eller annen form.” (Traavik, 2016, p. 19). Det legges også vekt på hvordan en internasjonalisering har bidratt til at globale utviklingstrekk i større grad påvirker det nasjonale trusselbildet (ibid). Det sistnevnte poenget kommer også frem i stortingsmelding nr. 37 fra 2014/2015 med tittelen *Globale sikkerhetsutfordringer i utenrikspolitikken – terrorisme, organisert kriminalitet,*

piratvirksomhet og sikkerhetsutfordringer i det digitale rom (Utenriksdepartementet, 2014-2015).

De redegjørelsene som nå har blitt gitt av begrepene sikkerhetspolitikk og trussel vil være veiledende når jeg i analysen skal svare på den tredje delen av oppgavens problemstilling, som stille spørsmål ved om organisasjonen Nordfront utgjør en trussel for det norske samfunnet. På bakgrunn av disse redegjørelsene har jeg også formulert en hypotese: H5: Nordfront utgjør en trussel mot det norske samfunnet i fremtiden.

Før jeg går nærmere inn på metoden som er blitt benyttet og analyse materialet, anser jeg det som relevant å ta en nærmere titt på organisasjonen Nordfront, dens opprinnelse og organisering.

Om Den nordiske motstandsbevegelsen

Det vil her bli sett nærmere på organisasjonens tilblivelse og ideologi, dette for å få et større bilde av organisasjonen som helhet og hva målet med den er. Videre blir det sett nærmere på viktige lederskikkelser innenfor organisasjonen, samt hva en vet om medlemskap i organisasjonen. Det vil her bli lagt størst vekt på den svenske og den norske grenen av organisasjonen, da den svenske delen av organisasjonen var og fortsatt er den viktigste delen av organisasjonen og fordi det i denne oppgaven først og fremst vi bli sett nærmere på holdningene en finner på den norske nettsiden. Denne delen avsluttes med å se nærmere på utformingen av den norske nettsiden til organisasjonen, da det er fra denne datamaterialet er hentet.

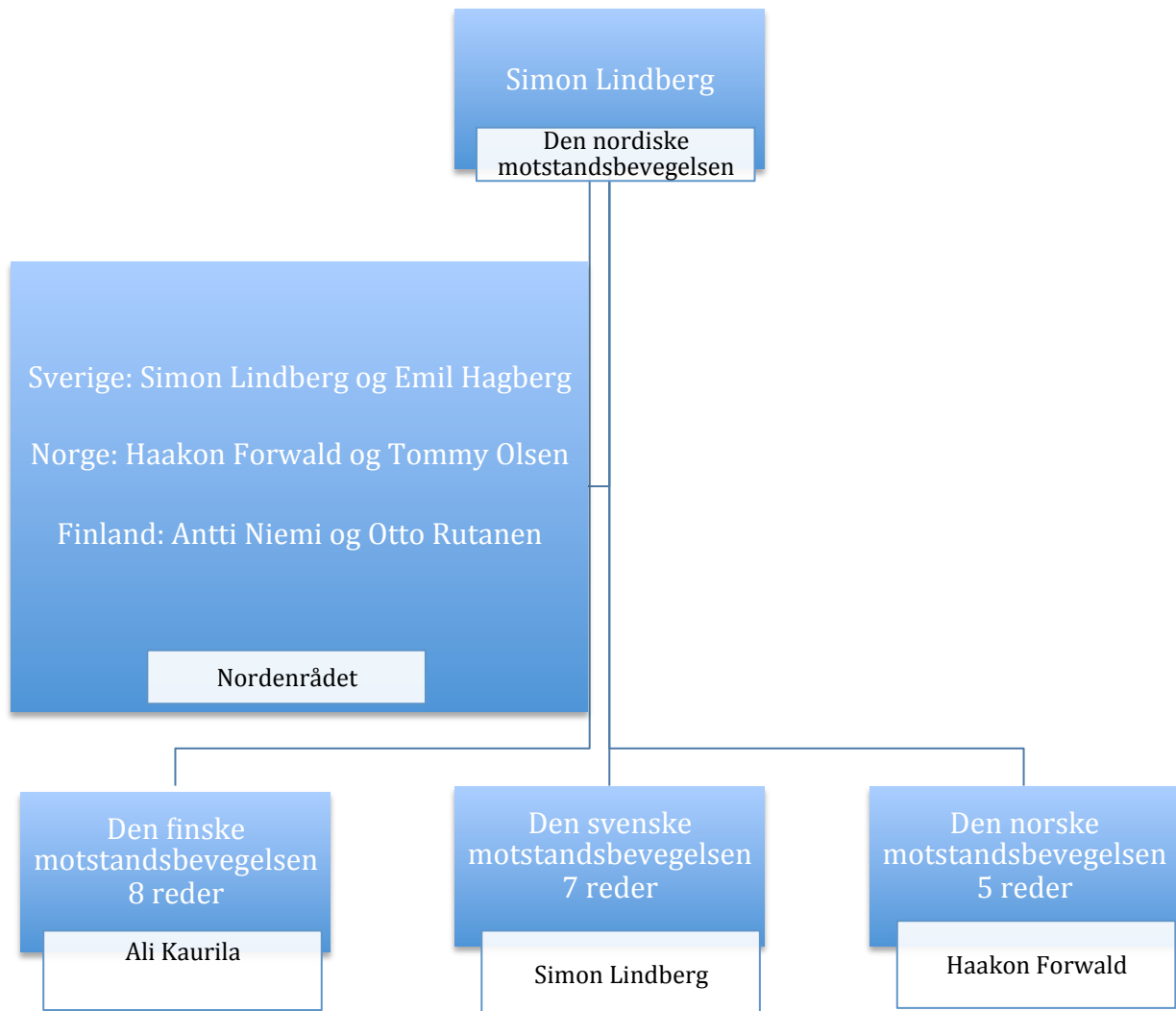
Bakgrunn og organisering:

Utgangspunktet for Den nordiske motstandsbevegelsen er Svenska Motståndsrörelsen (SMR) som ble grunnlagt i 1997 av svensken Klas Lund (Expo). Lund var allerede da en kjent skikkelse innenfor de høyreekstreme miljøene i Sverige, og hadde vært med på å stifte organisasjonen Vitt Ariskt Motstånd (VAM) i 1991. Ifølge Strømmen kan dette miljøet knyttes opp mot skinhead-miljøet i Sverige, som igjen hadde kontakt med den britiske nynazistiske gruppen Blood and Honour. Tanken om at andre raser enn ens egen måtte utslettes, da med spesielt vekt på jøder, og at en måtte forberede seg på væpnet kamp var rådende. Tilknyttet dette var også forestillingen om den sionistiske okkupasjonsregjeringen, forkortet ZOG (Zionist Occupation Government), en idé hentet fra den amerikanske høyreekstremismen (Strømmen, 2013, pp. 235-236). I 1993 ble det gjennom en bulletin annonsert at VAM ikke lenger ville eksistere som en offentlig organisasjon, men i større grad ville dedikere seg til "undergrunnsaktiviteter". VAM forsvant derimot ikke over natten, men ble gradvis svekket, noe av årsaken til dette kan være at flere av lederskikkelsene i organisasjonen i denne perioden ble fengslet. Store deler av ideologien og arbeidet ble videreført ved opprettelsen av Svenska Motståndsrörelsen, og mange av de som tidligere hadde tilhørt VAMs miljø ble nå medlemmer av SMR (Ibid, p. 238).

Svenska Motståndsrörelsen går også under navnet Nordiska Motståndsrörelsen eller Den nordiske motstandsbevegelsen (DNM), og har også søsterorganisasjoner i Norge og Finland. Det er likevel ingen tvil om at den svenske grenen av organisasjonen står sterkt og fremstår som et forbilde for de andre søsterorganisasjonene. En finner også at den personen som er

lederen av den svenske grenen (SMR) også innehar posisjonen som lederen av Den nordiske motstandsbevegelsen, likevel har den norske, den finske og den danske motstandsbevegelsen også sine egne ledere. En kan stille spørsmålstegn ved om dette i bunn og grunn er én organisasjon med en leder, og tre til fire underavdelinger som har hver sin leder, eller om Den nordiske motstandsbevegelsen bør ansees som en paraplyorganisasjon for de fire organisasjonene nevnt ovenfor og at disse arbeider uavhengig av hverandre. I november 2015 ble dette spørsmålet besvart av organisasjonen selv, da de opprettet et såkalt "nordenråd". Nordenrådet består av to ledende medlemmer fra hvert land, Antti Niemi og Otto Rutanen fra Finland, Tommy Olsen og Haakon Forwald fra Norge, samt Simon Lindberg og Emil Hagberg fra Sverige, og har som oppgave å diskutere og ta avgjørelser til organisasjonens beste i alle landene. Dette kan for eksempel være felles aksjoner, propaganda, kampanjer eller arbeidsgrupper. Rådet har også som mål å forsøke å standardisere organisasjonens virksomhet, og det blir understreket at et slikt råd vil tydeliggjøre at Den nordiske motstandsbevegelsen er én organisasjon som arbeider i hele Norden (redaksjonen Nordfront., 2015a, "Nordenrådet").

Den nordiske motstandsbevegelsen har som nevnt underorganisasjoner i de nordiske landene og egne ledere av disse. En finner videre at innenfor disse landene er organisasjonene delt inn i geografisk avgrensede områder, såkalte “reder”, som har egne redesjefer. I Sverige har organisasjonen syv reder, i Finland er det åtte, mens i Norge finnes det per dags dato fem reder; Østlandet (nr. 1), Sørlandet (nr. 2), Vestlandet (nr. 3), Midt-Norge (nr. 4) og Nord-Norge (nr. 5). Redene med redesjefene i spissen har ansvaret for rekruttering, aktiviteter og aktivisme innenfor sine geografiske områder (Forwald, 2015).

I løpet av høsten 2015 dannet også organisasjonen et politisk parti. Dette ble lansert 5. september 2015 og omtales som organisasjonens parlamentariske gren i Sverige, og ikke som “et klassisk parti”. Partiet skal først og fremst være et komplement til organisasjonen, men det innebærer også at samtlige av organisasjonens svenske støttemedlemmer automatisk vil bli

medlemmer av partiet. Partiet har ni programpunkter som beskriver hva de ønsker å oppnå. Disse blir kort gjengitt her;

- 1) Umiddelbart stoppe masseinnvandringen.
- 2) Ta tilbake makten fra den globale sionistiske eliten.
- 3) Skape en nordisk selvforsørgende stat med felles forsvar, valuta og lover.
- 4) Innføre en sterk stat med utpreget folkestyre.
- 5) Massemediene skal eies av statsborgere i Norden, og folkefiendtlig media skal forbys.
- 6) Skape et moderne samfunn i harmoni med naturens lover.
- 7) Innføre et nasjonalsosialistisk samfunn med jevn ressursfordeling.
- 8) Gjeninnføre allmenn verneplikt, samt ekspandere militæret.
- 9) Innføre en rettsstat der alle er like for loven, og opprette en folkedomstol for tilfeller av folkefjendteri (Redaksjonen. Nordfront., 2015u, "partiet er grunnlagt").

Ideologi

I analysen vil det bli sett nærmere på hvem Nordfront er og hvilken form for ideologi de tilhører gjennom å se på innholdet i analysematerialet sett opp mot kriteriene for de ulike typene høyreekstremisme.

Den nordiske motstandsbevegelsen definerer seg selv som en revolusjonær nasjonalsosialistisk kamporganisasjon (Redaksjonen. Nordfront., 2015g). Nasjonalsosialisme, også omtalt som nazisme, er en politisk ideologi som knyttes opp mot Adolf Hitler og hans sympatisører. Dette var i utgangspunktet en nasjonalistisk ideologi for tyskere, med sterke ekspansive trekk, noe som innebar tanken om at tyskerne skulle sikres landområder for å leve og bo på, gjennom erobring og kolonisering av landområder i øst. Nazismen var også rasistisk, og spesielt antisemittisk. Ideologien tok også avstand fra politisk demokrati, liberalisme og kapitalistisk markedsøkonomi, samt klassekamp og marxismen. En ønsket at Tyskland skulle være et folkefellesskap med en diktatorisk fører i spissen for en totalitær statsmakt. En skulle ha en nasjonalsosialistisk planøkonomi styrt og kontrollert av staten, og det tyske folket skulle få utdanning, jobb og sosiale velferdsgoder. Alt som kunne ansees som uromomenter, og som kunne føre til splittelse i fellesskapet som for eksempel streik, lockout, protester og opposisjonelle partier skulle forbys. Det ble lagt spesielt vekt på at alt som kunne bli oppfattet som jødisk innflytelse, skulle renskes ut. Dette førte til at opposisjonelle og uønskede minoriteter i det nasjonalsosialistiske Tyskland ble trakassert, forfulgt og fengslet. Under andre verdenskrig ble jøder og andre minoriteter utsatt for systematisk likvidering – i senere tid kjent og omtalt som Holocaust (Østerud, 2007, p. 183).

Den nordiske motstandsbevegelsens ideologi er i stor grad bygd på myten om en jødisk verdenskonspirasjon, og hvordan jøder har en negativ innvirkning på det nordiske samfunnet. Forståelsen av hvem som skal kunne være statsborger i Norden er basert på raseideologi, og

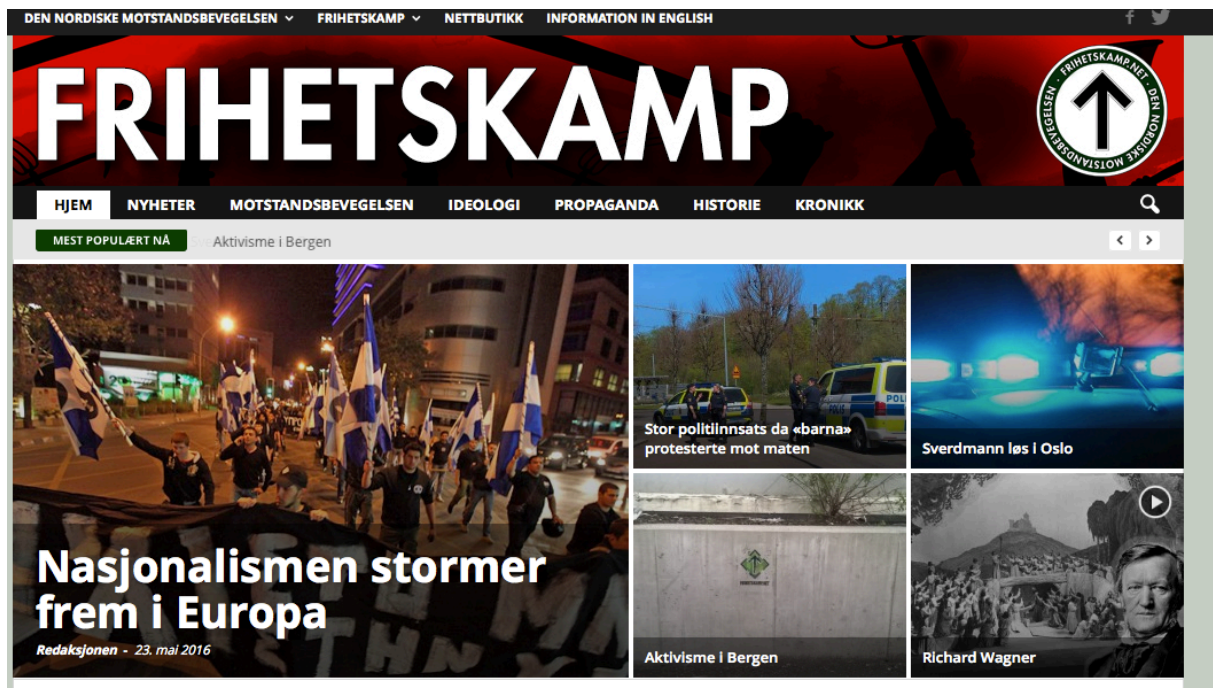
utøver grov rasisme overfor de som anses å tilhøre en annen rase en den “ariske” (Expo). Det eksisterer likevel en form for splittelse hva angår ideologien, spesielt i Finland, hvor noen undergrupper har forsøkt å tone ned den nazistiske uttrykket (Hietikko, 2016). Organisasjonens mål er å gjennomføre en revolusjon som skal føre til at det nåværende styresettet erstattes av et nordisk nasjonalsosialistisk diktatur (Expo, 2015).

Lederskikkelser:

Klas Lund fungerte som organisasjonens leder frem til september 2015. Han ble allerede i 1989 dømt for drap etter å ha sparket i hjel en mann under en slåsskamp, like etter at han hadde sonet ferdig dommen ble han igjen fengslet, denne gangen for et ran. Lund ble etterfulgt av Simon Lindberg (Expo). Ved Lunds avgang ble det også gjort endringer innenfor den svenske ledelsen (Redaksjonen Nordfront., 2015b). I februar 2015 ble det i den svenske avisen *Expressen* satt søkelys på lederskikkelser innenfor Den nordiske motstandsbevegelsen. Lund ble i artikkelen identifisert som lederen, noe som stemte på dette tidspunktet. Pär Öberg er ifølge avisen pressetalsmann for organisasjonen, men i september 2015 skriver organisasjonen selv at han er ansvarlig for bevegelsens parlamentariske gren. Nevnte Öberg har også en plass i kommunestyret i Ludvika i Sverige, der han sitter på et mandat for Sverigedemokraterna (SD) som han for øvrig ikke er medlem av. Neste mann ut er Fredrik Vejdeland som har ansvaret for organisasjonens svenske nettside, han har siden også blitt utnevnt som politisk strateg. Emil Hagberg har ifølge avisen rollen som nestleder, men ifølge organisasjonen selv har Hagberg siden høsten 2015 vært internasjonal talsmann og ansvarlig for samordning av redesjefene. I artikkelen inkluderes også Haakon Forwald, lederen av Den norske motstandsbevegelsen, som interessant nok ikke er bosatt i Norge, men bor i Dalarna i Sverige (David Baas, 2015; Redaksjonen Nordfront., 2015b)

Medlemskap

Organisasjonene går ikke ut med antallet medlemmer, men i mai 2016 uttalte Esa Henrik Holappa, avhopper og en tidligere lederskikkelse innenfor den finske grenen av organisasjonen, at han anslo at det var mellom 150 og 200 aktive medlemmer i Norden, og mellom 15 og 20 aktive medlemmer i Norge (Strand, 2016). I en artikkel på nettsiden Hate Speech International uttalte Holappa at antallet personer som er knyttet opp mot den finske avdelingen har økt fra 30-40 til mellom 60-70 på noen få år. Han identifiserer også noen ulike typer medlemskap, hvor en kan være aktivist, medlem eller støttemedlem, samt en gruppe som i artikkelen omtales som “honour-bound members” (edsvoren) (Hietikko, 2016). Flere av aktivistene som er knyttet opp mot Den nordiske motstandsbevegelsen er dømt for flere lovbrudd. Organisasjonen gjennomgikk en radikaliseringsprosess etter tusenårsskiftet, med en tøffere retorikk hvor medlemmene utførte flere grove lovbrudd mot personer med motstridende holdninger (Expo). Da det finnes lite konkret informasjon om organisasjonens medlemmer, utenom hva organisasjonen selv oppgir, så vil det bli sett nærmere på dette i analysedelen.

Alle de nordiske medlemslandene har også sine egne nettsider hvor de publiserer artikler som de har forfattet selv, gir informasjon om aktiviteter, eller de publiserer “nyhetsartikler” som fremstår som gjengivelser av artikler funnet på diverse nettaviser og lignende. Opprinnelig het alle nettsidene “nordfront” og ble avsluttet med det aktuelle landets toppdomene, men høsten 2015 ble den norske siden endret til å hete “frihetskamp.net”³.

- <https://www.nordfront.se>
- <https://www.frihetskamp.net>
- <http://www.vastarinta.com>

Organisasjonen benytter seg også av youtube.com, hvor de har egne kanaler hvor de publiserer videoer av aktiviteter og lignende. En av youtube-kanalene fungerer som en podcast/nettradio kalt “radio Nordfront” som ble startet 12.mars 2015.⁴

De tre landenes nettsider er ganske ulike visuelt sett og innholdet på dem er skrevet på de aktuelle landenes språk, men nettsidene har til felles at de gir en kort introduksjon til organisasjonen på engelsk.

³ Årsaken til dette skiftet skal visstnok være at en ønsker å styrke bevegelsens posisjon i Norge og Norden, da den norske siden skal ha havnet i skyggen av den svenske nettsiden fordi navnet Nordfront for mange blir knyttet til den svenske siden (frihetskamp.net/ velkommen til frihetskamp!).

⁴ Disse videoene og podcastene vil det ikke bli sett nærmere på i denne oppgaven da de ikke er en del av datamaterialet.

Øverst på den norske nettsiden vil en finne noen faner som gir informasjon om organisasjonen og under disse står navnet på nettsiden i store bokstaver. Under denne vil en finne en form for “fanemeny” hvor en kan trykke på en av fanene og bli ledet direkte til artikler som tar for seg dette temaet. Det skal understrekes her at det er nettsidens redaksjon som har kategorisert artiklene ut fra sin forståelse av innholdet i dem. Det skal også nevnes at de aller fleste av artiklene er skrevet av “redaksjonen”, men det finnes også noen unntak hvor navnet på forfatteren oppgis.

Før det blir sett nærmere på den valgte metoden og arbeidsprosessen knyttet opp til analysearbeidet, vil jeg gi en kort oppsummering av teorikapitlet.

Teorikapittel oppsummert

Til tross for at begrepene høyrepopulisme, høyreradikalisme og høyreekstremisme ofte blir brukt om hverandre, er det viktig å skille mellom dem da innholdet i dem er svært ulikt. Det har blitt presentert en gjennomgang av disse begrepen og en finner at begrepet høyreekstremisme gjerne vil innebære at en gruppe er rasistisk, nasjonalistisk, antidemokratisk og bærer preg av fremmedfrykt og hang til konspirasjonsteorier, disse presenteres også i en oppsummerende modell. På bakgrunn av dette formulerte jeg en hypotese (H1) om organisasjonen Nordfront vil være preget av flere av disse kjennetegnene.

Det identifiseres også tre ulike typer for høyreekstremisme; nazister/nynazister, innvandringsfiendtlige og muslimhater/islamofobe. Det kan i utgangspunktet synes som at det er knyttet en tidsdimensjon opp til disse ulike typene for høyreekstremisme, men denne er ikke gjeldende, da en i dag vil kunne finne aktive grupper som representerer alle disse ulike typene for høyreekstremisme. Ut fra modell 3 hvor disse typene høyreekstremisme og kjennetegn på disse oppsummeres, formulerte jeg en hypotese (H2) om at Nordfront vil kunne kategoriseres som å tilhøre en eller flere av disse typene høyreekstremisme.

I kapitlet blir det også klart at en av de desidert viktigste forklaringene på høyreekstrem oppslutning er knyttet til kulturell identitet og verdier, og gjerne kommer til uttrykk gjennom en tanke om at ens egen gruppe er bedre og mer verdt enn andre, og at denne må beskyttes og ivaretas, mens en søker avstand fra andre som ikke tilhører denne og som kan utgjøre en trussel for en selv. En annen type forklaring knyttes opp mot kampen om økonomiske ressurser. Ut fra denne informasjonen har jeg dannet meg to hypoteser (H3 og H4) om at argumenter knyttet opp til begge av disse forklaringene på høyreekstrem oppslutning, vil komme til uttrykk i Nordfronts nettartikler.

Det blir også redegjort for hva en sikkerhetspolitisk trussel kan være og gitt eksempler på hvem som kan fremme slike. Basert på dette har jeg formulert en hypotese (H5) om at Nordfront kan utgjøre en slik trussel for det norske samfunnet.

Avslutningsvis blir det sett nærmere på den organisatoriske siden ved organisasjonen Nordfront. En organisasjon hvis opprinnelse kan spores til Sverige og svenske nynazistiske miljøer. Nordfront har som nevnt fått fotfeste i Sverige, Finland og Norge, de tre medlemslandene har også sine egne nettsider hvor de publiserer informasjon og artikler på hvert sitt språk. Det er fra Nordfronts norske nettside at jeg har hentet artikler som igjen legger grunnlaget for min analyse av organisasjonen og vurdering av hvilken type høyreekstrem organisasjon Nordfront er.

Informasjonen som er blitt presentert under teorikapittelet har fungert som et nyttig utgangspunkt for meg og gjort det mulig å formulere noen forventinger til hva jeg vil finne i analyse materialet. Denne innsikten gjorde det også mulig å formulere nyttige spørsmål som kunne hjelpe meg i vurderingen av organisasjonen. Dette kunne være spørsmål som “Hvem ansees som eller fremstilles som organisasjonens fiende?”, “Hvilke grupper er det som omtales i negativ ordlyd” og “Hvilken tematikk/ hvilke samfunnsutfordringer fokuserer de på?”. Teorien som er blitt presentert vil sammen med funnene fra analyse materialet være med på å gjøre det mulig å svare på spørsmål om hvem Nordfront er og om de kan kategoriseres som en høyreekstrem organisasjon, og i så fall hvilken type høyreekstrem ideologi de baserer seg på, samt hvorvidt organisasjonen utgjør en trussel for det norske samfunnet.

Før det blir sett nærmere på analyse materialet som ligger til grunn for å besvare de ovenfor nevnte spørsmålene, vil det være nødvendig å redegjøre for metoden som er benyttet for å tilnærme seg analyse materialet og arbeidsprosessen tilknyttet denne.

Metodekapittel

Metode

Metoden som jeg har valgt å benytte i denne oppgaven er kvalitativ innholdsanalyse. Bakgrunnen for at denne metoden er valgt er fordi jeg ser det slik at det er denne metoden som er best egnet når en skal forsøke å få et bilde av hva Nordfront er og hvilke holdninger som den norske motstandsbevegelsen forfekter. Innholdsanalysen av nettsiden den norske motstandsbevegelsen (Frihetskamp.net) baseres på artikler og tilhørende kommentarfelt som har blitt publisert på nettsiden i perioden 1. januar 2015 til 1. januar 2016. Datamaterialet består til sammen av 356 artikler.

Kvalitativ innholdsanalyse

Kvalitative data kan tolkes og analysere på mange ulike måter. Det som er spesielt for slike data er at den som har samlet inn dataene også bør være den som tolker og analyserer dem, dette fordi forskerens forståelse samt teorier og hypoteser er viktige utgangspunkter for analysen. Om en derimot ser på kvantitative data er det ikke noen forutsetning at den som har samlet inn dataen også er den som analyserer den. Kvalitative data er spesielle på den måten at de ikke taler for seg selv, de må fortolkes (Johannessen et al., 2010, p. 163).

Innholdsanalyse er et velkjent og velbrukt analytisk verktøy og har blitt benyttet i mange ulike sammenhenger. I første omgang ble innholdsanalyse benyttet i kvantitativ metode, men har i senere tid også blitt benyttet i kvalitativ sammenheng. I motsetning til en kvantitativ innholdsanalyse som gjerne fokuserer på antall ganger et eller flere spesifikke ord opptrer i en tekst, vil en i en kvalitativ innholdsanalyse fokusere på språket, temaer eller mønster som en finner går igjen i teksten, i hvilken sammenheng teksten er skrevet og en vil forsøke å tolke meningen bak teksten (Zhang, 2009, p. 1).

Kvalitativ innholdsanalyse ble først og fremst utviklet og benyttet innenfor antropologi, kvalitativ sosiologi og psykologi for å forstå de underliggende meningene bak fysiske meldinger/beskjeder. Kvalitativ innholdsanalyse vil skille seg fra den kvantitative gjennom at sistnevnte er deduktiv og benyttes hovedsakelig i hypotesetesting eller for å besvare spørsmål med utgangspunkt i teori eller tidligere empiriske undersøkelser. En vil ofte finne at kvalitative innholdsanalyser er induktive, der funn som gjøres i dataen vil være styrende for hvilke temaer som blir trukket frem og eventuelle slutninger en trekker (Ibid).

I en kvalitativ innholdsanalyse vil oppmerksomheten rettes mot temaer som illustrerer et fenomenets mange mulige betydninger, fremfor antall ganger spesielle tekster eller konsepter opptrer og den statistiske signifikansen av disse. De to typene innholdsanalyse skiller seg fra hverandre også gjennom innhenting av data. En kvantitativ innholdsanalyse krever at dataene er valgt tilfeldig gjennom randomisering, mens data som benyttes i en kvalitativ innholdsanalyse vil derimot bestå av en mengde tekster som er valgt med hensikt, fordi en forventer at de kan gi informasjon om det en ønsker å studere (Ibid, p. 2).

Johannessen, Tufte og Christoffersen trekker frem at det er vanlig å analysere meningsinnhold innenfor fenomenologiske designer. De benytter begrepet “analyse av meningsinnhold” om metoden og sier at den har noen likhetstrekk med den kvantitative versjonen som kalles innholdsanalyse. Her vil forskerens fokus være rettet mot innholdet i datamaterialet og lese

dette fortolkende med et ønske om å forstå den dypere meningen (Johannessen et al., 2010, p. 173).

Når en innenfor kvalitativ metode skal "lese" en tekst, så kan dette gjøre på tre måter; bokstavelig, refleksiv og fortolkende. Dersom en forsker leser data bokstavelig eller ordrett betyr det at han eller hun anser teksten som et analyseobjekt i seg selv. Her vil søkelyset rettes mot for eksempel struktur, stil, layout, ordene eller språket som benyttes, eller avbrytelser. Eksempler på forskningsdesign som fokuserer på ordrett lesning av datamaterialet vil være lingvistisk analyse og konversasjonsanalyse (Ibid, p. 166).

Dersom en forsker leser noe refleksivt vil han samtidig som han leser dataene være bevisst på sin egen rolle og sine egne perspektiver, og se disse i forhold til dataene. Her forsøker en å ta hensyn til at en påvirker datainnsamlingen og tolkningsprosessen, og vil derfor forsøke å lese dataene på en måte som også inkluderer relasjonen mellom forsker og informant. For å kunne gjøre dette er forskeren avhengig av å ha feltnotater som viser hvordan han reagerer på ting som blir sagt, for eksempel med sympati, empati eller fortolkninger (Ibid, p. 167).

Å lese på en fortolkende måte innebærer at forskeren forsøker å vise hva dataene kan representere og bety, eller hvilke slutninger han mener at han kan trekke fra dataene. Teksten blir brukt som en døråpner inn til menneskers erfaringer. En søker å forstå hvordan informantene tolker og forstår det fenomenet en studerer, eller få frem informantenes versjon av meningen med sosiale fenomener. Det er ikke det som sies bokstavelig som er interessant, det er det som ligger bak det som sies som en er ute etter. Forskeren kan også rette fokus mot sin egen fortolkning av det han studerer. Det er ikke uvanlig å gjøre begge deler, det viktigste er uansett at en må lese gjennom og forbi det foreliggende datamaterialet. Analyse av meningsinnhold og diskursanalyse er eksempler på slik tolkende lesning av data (Ibid, pp. 167-168).

Tove Thagaard peker på at innholdsanalyse også går under begrepet dokumentanalyse. Disse dokumentene er skrevet for et annet formål enn det forskeren skal bruke dem til, og vil derfor skille seg fra data som forskeren samler inn fra felten. For mange vil ordet *dokument* gi assosiasjoner til offentlige skrifter, her henviser Thagaard til John Scott som argumenterer for å benytte begrepet *dokument* om alle skriftlige kilder som er tilgjengelige for forskeren. Dette kan være offentlige skrifter, som årsrapporter og stortingsmeldinger, men sågar også skrifter av mer privat karakter, som for eksempel dagbøker eller brev (Thagaard, 2009, p. 62).

Induktiv vs. deduktiv

En deduktiv tilnærming innebærer at en går fra teori til empiri, en går fra det generelle til det konkrete. Hypoteser testes ved hjelp av empiriske data. En annen tilnærming vil være å starte undersøkelsen uten noe teoretisk utgangspunkt. Dette kalles induktiv tilnærming og i en slik sammenheng vil en samle inn data og formålet her vil være å finne generelle mønstre som kan gjøres om til teorier eller begreper. En ønsker altså å trekke slutninger fra det spesielle til det mer generelle (Johannessen et al., 2010, p. 51).

Kvalitativ innholdsanalyse er en prosess som har som mål å bryte rådata ned til temaer eller kategorier basert på tolkninger og valide slutninger. En slik prosess benytter en induktiv tilnærming, noe som innebærer at temaene og kategoriene springer ut fra dataene, noe som skjer gjennom nøye undersøkelser og sammenligninger gjennomført av forskeren. Dette betyr

likevel ikke at en kvalitativ innholdsanalyse utelukker deduktiv tilnærming. Innenfor kvalitative studier vil det også kunne være nyttig å generere konsepter eller variabler fra teori eller tidligere forskning, spesielt i det tidlige stadiet av dataanalysen (Zhang, 2009, p. 2).

I sin artikkel trekker Zhang og Wildemuth frem tre tilnærminger til kvalitativ analyse foreslått av Hsie og Shannon (2000). Disse tilnærmingene tar utgangspunkt i graden av induktiv resonnement. Den første kalles konvensjonell kvalitativ innholdsanalyse, der kodingen av kategorier skjer direkte og induktivt fra rådataene. Denne tilnærming benyttes innenfor *grounded theory*. Den andre tilnærmingen kalles *direkte innholdsanalyse* og innebærer at kodingen starter med en teori eller relevant tidligere forskning. Under dataanalysen vil forskeren fordype seg i dataene og på denne måten la temaer springe ut fra dataene. Hensikten bak en slik tilnærming vil ofte være å validere eller videreutvikle en teori eller konseptuelt rammeverk. Den siste tilnærmingen går under navnet *summativ innholdsanalyse* som tar utgangspunkt i å telle ord eller stadfeste innhold. Videre vil en slik tilnærming innebære at en inkluderer latente meninger eller temaer som en finner i dataene. En slik tilnærming kan i de første stadiene fremstå som kvantitativ, men målet er å undersøke bruken av ord/indikatorer på en induktiv måte (Ibid).

Da jeg ikke er opptatt av antall ganger enkelte ord forekommer i dataene eller den statistiske signifikansen av disse, men i stedet søker å forstå holdningene som ligger bak og “innbakt” i artiklene gir det for meg mening å benytte kvalitativ innholdsanalyse som metode i denne oppgaven. Dataene vil bli lest på en fortolkende måte da jeg ønsker å ikke bare finne hvilke holdninger som kommer til uttrykk i artiklene, men også vil forsøke å forstå hva “forfatterne” ønsker å oppnå med artiklene og hva de kan fortelle oss om denne høyreekstre organisasjonen. Tidligere i oppgaven har jeg presentert teori om høyreekstre oppslutning og på bakgrunn av denne formulert hypoteser om hva jeg tror jeg vil finne i artiklene. Denne teorien vil være nyttig da den gir meg et utgangspunkt når jeg skal gjennomføre dataanalysen, men jeg vil likevel være bevisst på å la dataene være styrende og er forberedt på at det vil kunne dukke opp nye og interessante temaer i løpet av analysen.

Reliabilitet og validitet

Begrepet reliabilitet knyttes gjerne opp mot spørsmålet om forskningsprosjektet gir uttrykk for å være gjennomført på en pålitelig og tillitsvekkende måte, og dette sees i sammenheng med forskningens troverdighet. I utgangspunktet referer begrepet til hvorvidt en annen forsker som benytter de samme metodene, ville komme frem til samme resultat, altså repliserbarhet. Det stilles derimot spørsmål ved om repliserbarhet er et relevant kriterium i kvalitativ forskning. Thagaard viser til Seale (1999) som skiller mellom ekstern og intern reliabilitet, der førstnevnte er knyttet til spørsmålet om repliserbarhet. Intern reliabilitet knyttes opp mot samsvar i konstruksjon av data mellom forskere som arbeider på samme prosjekt. Denne fremgangsmåten samsvarer med Silverman (2006) som mener at reliabiliteten kan styrkes gjennom å gjøre forskningsprosessen gjennomsiktig (“transparency”), som innebærer at en gir en detaljert beskrivelse av forskningsstrategien og analysemetoder som er benyttet slik at andre kan vurdere prosessen trinn for trinn. Reliabilitet innebære også at forskeren reflektere over konteksten for innsamling av data (Thagaard, 2009, pp. 198-199).

Validitet omhandler tolkningen av data, og om gyldigheten av de tolkningene som forskeren har kommet frem til. Validitet kan vurdere gjennom spørsmålet om resultatene av

undersøkelsen gir et realistisk og gyldig bilde av det en har studert. Også her henvises det til Seale (1999) som skiller mellom *intern* og *ekstern* validitet. Førstnevnte knyttes til hvordan årsakssammenhenger støttes innenfor en bestemt studie. *Ekstern* validitet knyttes til hvordan en forståelse som utvikles innenfor en studie, også kan være gyldig i andre sammenhenger, altså overførbarhet. For å styrke validiteten kan en også her benytte seg av gjennomsiktighet (transparency) som her vil innebære at forskeren tydeliggjør grunnlaget for tolkningene som er gjort, ved å redegjøre for hvordan analysen gir grunnlag for de konklusjoner som det er kommet frem til (Ibid, p. 201).

I forkant av analysen var det viktig for meg å forsøke å tilnærme meg datamaterialet med åpenhet og nysgjerrighet, og ikke med fordommer eller negativitet. Dette for å kunne gi en så realistisk og gyldig beskrivelse av Nordfront som organisasjon og deres holdninger. Likevel var jeg bevisst på at datamaterialet var skrevet av en gruppe som hadde sine egne mål med tekstene. Noen av artiklene som omhandlet aktiviteter utført av organisasjonens medlemmer, oppmøte på arrangementer, eller som tok for seg hva organisasjonen hadde oppnådd kan beskrives som litt overdrevne hva angår språket som er benyttet. I slike tilfeller var det viktig å stille spørsmål ved om en får et sannferdig bilde av organisasjonen gjennom disse tekstene. En kan anta at disse tekstene er skrevet på denne måten for å tiltrekke seg nye tilhengere og for å gi inntrykk av at denne organisasjonen er større enn det den i realiteten er.

Prosesen av kvalitativ innholdsanalyse

Når en skal gjennomføre en analyse av meningsinnholdet i en tekst kan det være nyttig å følge noen steg slik at en kan være sikker på at analysen blir gjennomført på en god måte. Johannessen, Tuft og Christoffersen viser til Malteruds (2003) fire hovedsteg;

1. helhetsinntrykk og sammenfatning av meningsinnhold
2. koder, kategorier og begreper
3. kondensering
4. sammenfatning

I det første steget søker forskeren å bli kjent med og få et helhetsinntrykk av datamaterialet gjennom å lese igjennom materialet og samtidig se etter sentrale og interessante temaer. Her er det ikke detaljene som er interessante, fokuset rettes mot hovedtemaene som en finner i datamaterialet. Ved å komprimere datamaterialet til setninger som fremhever tekstens meningsinnhold vil en få en sammenfatning som representerer forskerens første forståelse av datamaterialet (Johannessen et al., 2010, p. 174).

Det andre steget handler om å finne meningsbærende elementer i datamaterialet og trekke frem det som er relevant for problemstillingen(e) og som gir kunnskap og informasjon om hovedtemaene som en har merket seg. Slike tekstelementer markeres ved ett eller flere kodeord som sier noe om hva slags informasjon tekstelementet gir. Denne prosessen kalles *koding* og er et verktøy for å organisere og markere meningsbærende informasjon, som bidrar til å gjøre det lettere å analysere datamaterialet. Forskeren vil her organisere teksten i kategorier med utgangspunkt i begreper som er sentrale for analysen. Disse kan, som nevnt tidligere, komme direkte fra materialet i form av temaer som tas opp der (induktivt), eller fra hypoteser, problemstilling eller nøkkelbegreper (deduktivt) (Ibid). Slike relevante temaer kan komme til uttrykk gjennom enkeltord, en setning, et uttrykk, et avsnitt eller gjennom et helt dokument. Det en primært ser etter er uttrykk for en idé og så lenge teksten representerer et relevant tema, vil ikke størrelsen på teksten påvirke kodingen. I en kvalitativ innholdsanalyse har en også mulighet til å knytte et stykke tekst opp til flere kategorier. For å oppnå at

kodingen er konsekvent anbefales det at en utarbeider et kodings skjema, som gjerne inneholder navn på kategorier, regler for tildeling av koder og eksempler (Zhang, 2009, pp. 3-4).

Malteruds tredje steg, kondensering, går ut på at forskeren trekker ut de tekstelementene som en har funnet er meningsbærende, altså kodet. Dette vil føre til at en sitter igjen med et mindre materiale, som deretter organiseres etter kodeordene. En vil se om kodeord kan ordnes inn under hverandre eller slås sammen. I denne fasen vil en utvikle kategorier som er mer abstrakte enn de første kodene som en benyttet, og kodeordene samles gjerne under disse mer abstrakte kategoriene (Johannessen et al., 2010, p. 176).

Det fjerde og siste steget innebærer at en sammenfatter eller rekontekstualiserer materialet, dette for å utforme nye begreper og beskrivelser. En må vurdere hvorvidt informasjonen og inntrykket som en fikk fra det opprinnelige datamaterialet samsvarer med det en kan lese ut fra den sammenfattede beskrivelsen. Dersom dette ikke skulle stemme overens må en gå tilbake i prosessen for å identifisere hvor ting har gått galt. Det kan for eksempel være benyttet feil kodeord eller en kan finne at noe har gått galt i arbeidet med kondenseringen av materialet. Forskeren kan også ha fått ny kunnskap i løpet av analyseprosessen, noe som kan bidra til at koder eller kategorier må endres. Hensikten med en slik prosess er å identifisere sammenhenger og mønstre i dataene som ikke er umiddelbart synlige (Ibid, pp. 176-177).

Malteruds fire hovedsteg fungerte som en guide for meg i mitt arbeid, og gjorde det litt lettere å vite hvor jeg befant meg i arbeidsprosessen. I forkant av analyseprosessen skaffet jeg meg oversikt over relevant litteratur og teori som kunne forklare høyreekstrem oppslutning og holdninger, og ut ifra denne formulerte jeg hypoteser om hva jeg forventet å finne. Dette fungerte også som et utgangspunkt for hva jeg skulle se etter, men jeg ønsket likevel å være åpen for at jeg kunne gjøre andre funn i datamaterialet. Forberedelsen av dataene var veldig tidkrevende og startet med at jeg måtte finne og skrive ut alle artiklene fra nettsiden fra perioden 1. januar 2015 til 1. januar 2016. Allerede her fikk jeg bruk for informasjonen jeg hadde tilegnet meg gjennom litteraturen, da jeg så det som nødvendig å velge bort de artiklene som jeg ikke anså som relevante for min analyse. Dette var typisk artikler som tok for seg hendelser fra andre land enn de nordiske landene som gjerne omhandlet innvandring eller innvandrere, artikler som tok for seg temaer som ikke kunne knyttes opp mot det jeg ønsket å se nærmere på, som for eksempel bruk eller ivaretagelse av naturen, eller artikler som tok for seg historiske personligheter eller hendelser. Et eksempel på slike artikler er en fra 8. april 2015 som handlet om at gaupebestanden i Norge hadde sunket de siste årene og at det var fare for at denne arten kunne dø ut, et annet eksempel er artikkelen fra 2. februar 2015 som omhandler Sylvester Stadler, en av Tysklands yngste generaler under andre verdenskrig. De artiklene som jeg derimot anså som relevante ble så skrevet ut og delt inn etter hvilken måned de var publisert i.

Da jeg begynte å lese igjennom artiklene og begynte kodingsarbeidet, fant jeg at tematikken som jeg var interessert i kunne komme til uttrykk både gjennom ord, setninger, avsnitt, eller gjennom artikkelen som helhet, dette varierte fra artikkel til artikkel. Da jeg hadde teori og tidligere forskning som utgangspunkt ble den innledende kodingen gjort på en deduktiv måte, men en del av kodingen har også kommet direkte fra dataene – altså induktivt. Da jeg satt alene med dette arbeidet anså jeg det ikke som nødvendig å utvikle et sofistikert kodings skjema, men for å systematisere kodingsarbeidet laget jeg meg en veiledende oversikt over kategorier med tilhørende eksempler på nøkkelord. Et eksempel på en slik kategori var kategorien “jøder” som hadde ordene jøde, holocaust og zog som nøkkelord. På hver artikkel

skrev jeg også ned egne kommentarer samt hvilken kategori artikkelen passet inn under. Disse kommentarene fungerte som en slags fortolkende feltnotater som gjorde det lettere å plassere artiklene inn i kategorier, men som også gjorde arbeidet enklere da jeg på et senere tidspunkt leste over artiklene og begynte å skrive analysen.

Under analysearbeidet opplevde jeg ikke at noen av kategoriene overlappet på noen områder, men da jeg arbeidet med å lese igjennom og kategorisere materialet syntes jeg ved flere anledninger at det manglet en kategori og da laget jeg en ny kategori. Flere av artiklene så i første omgang ut til å kunne falle inn under to kategorier, for eksempel kategoriene “innvandrere” og “styresmaktene”, da jeg syntes at innholdet i dem berørte begge kategoriene. Dette anså jeg som trøblete, men da selve kodingen var ferdig og jeg organiserte artiklene etter hvilken kategori de tilhørte, viste det seg at dette ikke var noe problem likevel. I de tilfellene hvor en artikkel var blitt tildelt to kategorier, viste det seg at den første kategorien som var gitt stemte best.

Arbeidet med å lese og kode datamaterialet opplevdes som krevende. Enkelte av artiklene som jeg hadde valgt ut syntes først å være korte oppsummeringer av nyhetsartikler fra distrikts eller riksdekkende aviser, og fremsto ved første øyekast som både nøytrale og gjengivende. I disse tilfellene ble jeg nødt til å i større grad stille spørsmålsteget ved hvorfor denne artikkelen var skrevet, enn å bare se på innholdet i artikkelen. Da var det spesielt viktig å finne riktig kode og ikke minst å huske å kode. Noen av artiklene på den nettsiden bar preg av å være oversatt direkte fra svensk til norsk, og det er derfor god grunn til å tro at de har blitt kopiert fra organisasjonens svenske nettside. Flere av artiklene tok også for seg hendelser i Sverige.

Under analysen var jeg også opptatt av å ikke “overtolke” en artikkel eller gi den en mening den egentlig ikke hadde, derfor brukte jeg mye tid på å lese igjennom notatene jeg hadde gjort meg og markerte meg sitater i tekstene som støttet opp under tolkningen, samt at jeg satte mine tolkninger i sammenheng med den teorien som jeg allerede hadde innhentet om høyreekstremisme. Dette var veldig nyttig da jeg beveget meg over i det som Malterud omtaler som det fjerde steget i en analyseprosess, hvor jeg skulle sammenfatte en beskrivelse av materialet og analysere dette. Her er det viktig at den informasjonen og det inntrykket en fikk gjennom det opprinnelige datamaterialet også kommer til uttrykk i ens sammenfattende beskrivelse, og i etterkant følte jeg meg trygg på at min sammenfatning av innholdet i artiklene på nettsiden, gav et riktig inntrykk av hvilke holdninger Nordfront forfekter. For å gjøre disse holdningene enda tydeligere valgte jeg å gjengi noen direkte sitater fra noen av artiklene, samt en tolkning av hvorfor dette var blitt skrevet og hva en kan ha ønsket å oppnå med å skrive og publisere artikkelen.

Analysekapittel

For å analysere og gå i dybden på karakteristika ved organisasjonen Nordfront har jeg valgt å analysere innholdet på den norske nettsiden deres *frihetskamp.net*. Datagrunnlaget består av artikler som er publisert på denne nettsiden fra 1.januar 2015 til 1.januar 2016. I alt består dermed analyse materialet av 356 artikler fra denne perioden. Da det er svært få eller ingen kommentarer til de fleste av artiklene på nettsiden fra denne perioden, har jeg valgt å ikke anse kommentarfeltet som en viktig del av analysen og disse er derfor ikke inkludert i analysen⁵.

Som nevnt innledningsvis søker jeg, gjennom å fokusere på innholdet i artiklene på Nordfronts norske nettside, å svare på tre spørsmål;

- 1: Hvem er Nordfront?
- 2: Hvilken form for høyreekstremisme baserer deres ideologi seg på?
- 3: Hvor stor trussel utgjør de for det norske samfunnet?

I teorikapittelet presenterte jeg grunnleggende informasjon om organisasjonens opphav og struktur, som til en viss grad besvarer det første spørsmålet om hvem Nordfront er. Dette går det imidlertid i dybden på gjennom denne analysen og diskusjonen av hvorvidt de ulike hypotesene støttes eller ikke gjennom innholdsanalysen. Når en skal få et inntrykk av hvilken type høyreekstrem gruppe Nordfront er, vil det være nødvendig å se på deres uttrykte holdninger, da disse vil gi en innsikt i hva organisasjonen mener og hvordan de oppfatter ulike typer grupper eller situasjoner. For å kunne si noe om hvilken type høyreekstremisme Nordfront baserer sin ideologi på, har jeg valgt å se nærmere på hvilke holdninger som kommer til uttrykk i artikler på organisasjonens nettside.

I analysen vil det derfor først bli presentert innhold fra artikler som kan gi en slik indikasjon. Hva kan innholdet i artiklene fortelle om hvordan Nordfront ser på ulike samfunnsgrupper og aktører? Ut fra teorien som er blitt presentert tidligere i oppgaven har jeg dannet meg noen hypoteser om hva jeg vil finne i datamaterialet.

H1: Preges av å inneholde flere av kjennetegnene for høyreekstremisme

---

⁵ Det kan stilles spørsmål ved hvorfor det er så få kommentarer på den norske organisasjonens nettside. En årsak kan være at Den norske motstandsbevegelsen byttet nettadresse fra nordfront.net til frihetskamp.net i november 2015 og at under denne prosessen har flere kommentarfelt "gått tapt". En annen årsak kan være at de som leser artiklene ikke er engasjerte nok til å benytte seg av kommentarfeltet, eller det kan også være at mangelen på kommentarer til artiklene er et uttrykk for at det ikke er så mange som er engasjerte i organisasjonen og dens kampsaker.

H2: om at Nordfront vil kunne kategoriseres som å tilhøre en eller flere av de nevnte typene av høyreekstremisme.

H3: Nordfront vil presentere andre grupper, spesielt innvandrere, som en økonomisk trussel mot den øvrige norske befolkningen, og som utnytter den norske velferdspolitikken.

H4: Nordfront vil fremstille andre grupper som en trussel mot den sosiale homogeniteten i landet, som her vil ha vekt på den ariske rasen, og norske tradisjoner og verdier.

H5: H5: Nordfront utgjør en trussel mot det norske samfunnet.

Det finnes flere ulike grupperinger og aktører i samfunnet som Nordfront omtaler i sine artikler. De fleste av disse gruppene omtales på grunn av deres religion, kultur, etnisitet eller seksualitet som for eksempel jøder, homofile eller innvandrere generelt. Aktørene som blir trukket frem i de ulike artiklene er ofte politikere, politiske partier, norske og utenlandske myndigheter, media eller kjente personligheter som uttaler seg i saker som omhandler samfunnet eller politikk. En kan anta at gjennom å omtale disse aktørene og gruppene i artiklene sine forsøker Nordfront å formidle noe til sine lesere, men det interessante spørsmålet er hva de forsøker å formidle og hvorfor. Som nevnt vil innholdet i disse artiklene og hvordan disse gruppene og aktørene omtales være styrende for hvilken type høyreekstrem organisasjon Nordfront klassifiseres som, og dermed også hvilken type ideologi gruppen baserer seg på. I teorikapittelet presenterte jeg en modell som viser hva som kjennetegner de ulike typene høyreekstremisme og jeg vil ta utgangspunkt i denne modellen, samt teorien som den baserer seg på, når jeg skal avgjøre hvilken type høyreekstrem organisasjon Nordfront er. En må også være åpen for at en kanskje vil finne at innholdet i artiklene kan peke mot to ulike former for høyreekstremisme, dersom dette skulle være tilfelle kan det være en indikasjon på at Nordfront i større grad må anses som en “hybrid” av to typer høyreekstremisme. Dette vil i så fall bli diskutert nærmere avslutningsvis i kapittelet og i den avsluttende delen av oppgaven.

Som nevnt består problemstillingen av tre deler. Den siste delen stiller spørsmål ved hvor stor trussel Nordfront utgjør for det norske samfunnet. Til dette spørsmålet kan en knytte min forventning om at Nordfront, som høyreekstrem organisasjon, vil ha en lav terskel for bruk av vold, vil oppfordre til bruk av vold og benytte en voldsforherligende retorikk i sine artikler. Det skal likevel påpekes at når det i denne sammenheng snakkes om form for trusselvurdering så er ikke denne utelukkende knyttet til bruk av vold, da organisasjonen også vil kunne utgjøre en trussel på et mer ideologisk vis. Dette vil jeg komme tilbake til i delen “trusselvurdering”.

Som nevnt vil analysen først bære preg av å presentere informasjon som kan si noe om hvilke holdninger organisasjonen har, og gjennom dette gi en pekepinn på hvilken type høyreekstrem organisasjon Nordfront kan være.

Holdninger til jøder

Som nevnt tidligere bærer organisasjonen Nordfront preg av å bygge på Adolf Hitlers nazisme fra 1930-tallet, som ble kjennetegnet av å være antisemittisk. Denne antisemittismen skiller seg fra den religiøst begrunnede antisemittismen som mange mener har eksistert siden kristendommens utbredelse, gjennom at den er rasebetinget. Fokuset lå med andre ord ikke på

om en var en utøvende jøde eller ikke, men på hvorvidt ens forfedre var jøder og om en dermed hadde “jødisk blod” i årene. Antisemittisme som ideologi knyttes ofte opp mot den nasjonalsosialistiske og konservative høyresiden, og det er verdt å merke seg at innenfor slike grupperinger vil de antijødiske fordommene være preget av mangfold og fleksibilitet, noe som betyr at jøder ofte har blitt beskyldt for å være eller stå bak fenomener som er motstridende (HL-senteret, 2011).

Av artiklene i analyse materialet var det 25 stk. som omhandlet jøder. Jeg fant tidlig at det var spesielt to temaer som disse artiklene tok for seg. Det første av disse var hvordan jøder forsøker å sette seg selv i en særstilling og forventer spesialbehandling, og det andre temaet var holocaust. Disse artiklene vil nå bli beskrevet og illustrert gjennom sitering og parafrasering.

Som nevnt beskyldes jøder for å stå bak eller være en mengde av ting. En gjenganger innenfor disse beskyldningene er oppfatningen om at jøder forsøker å innta en offerrolle, og anser seg selv som et “utsatt folk”. Det var fem artikler som tok for seg dette og en av disse hadde utgangspunkt i utrygghet blant norske jøder som oppstod som en følge av terrorangrepene i Paris i januar 2015, som startet med angrepet på satiremagasinet Charlie Hebdo og som inkluderte en gisselaksjon på en jødisk matbutikk. Flere jøder tilknyttet synagogen i Oslo ønsket å styrke vakholdet ved synagogen (nrk.no, 2015). I en artikkel fra Nordfronts nettside som omtaler saken, siteres forstander i Det Mosaiske Trossamfund Ervin Kohn;

“Kohn påstår at “vi (jøder) er litt mer sårbare enn nordmenn flest” “ (Redaksjonen. Nordfront., 2015o)

I februar samme år ble tre personer skutt ved en synagoge i København, hvor en av disse døde av skadene. Også i denne sammenheng ble Ervin Kohn intervjuet, hvor han uttalte til NRK at han gjerne skulle hatt direkte kontakt med PST når slike hendelser inntreffer (Bostad, 2015). Denne uttalelsen gikk ikke Nordfront “hus forbi”, men de presenterer saken på en litt annen måte enn NRK. Nordfront presenterer saken med overskriften “Forventer at jødene får direktekontakt med PST”. I ingressen kan en videre lese at “Jødene må behandles annerledes enn alle andre- og få direkte kontakt med PST, forventer den jødiske talsmannen Ervin Kohn”. I artikkelens brødtekst står det at:

*“Jødiske **Ervin Kohn**, (...), er misfornøyd fordi Det Mosaiske Trossamfund i Oslo ikke har direkte kontakt med Politiets sikkerhetstjeneste (PST)” og at “Kohn forventer intet mindre enn at PST skal gi jødene spesialbehandling, og han har løsningen klar: Han vil invitere justisministeren **Anders Anundsen** med på “en hyggelig samtale over en kaffe”, der han skal få Anundsen til å gripe inn overfor PST.” (Redaksjonen. Nordfront., 2015)*

Fordi saken blir gjengitt på en slik måte blir det tydelig at Nordfront ønsker at leseren skal få et inntrykk av at jøder anser seg selv som viktigere og mer utsatt enn andre, og på bakgrunn av dette har en forventning til at institusjoner og samfunnet for øvrig tar hensyn til dem, og er villige til å beskytte dem. Kort sagt søker Nordfront å “selge” budskapet om at jøder setter seg selv i en særstilling. I den siste delen i sistnevnte artikkel kobles justisminister Anders Anundsen inn, og det presenteres som at Kohn forventer at alt han trenger å gjøre for å få igjennom sitt ønske, er å ta en liten prat med justisministeren. Dette kan knyttes opp mot

konspirasjonsteorien om at jødene har stor makt til å påvirke samfunnet, som igjen er knyttet opp til teorien om en sionistisk okkupasjonsregjering.

En annen beskyldning som ofte blir rettet mot jødene er at de har diktet opp Holocaust. Holocaustbenektelse kan i utgangspunktet ta mange former, men det er spesielt tre grunnleggende sider ved Holocaust som en gjerne avviser og som derfor går igjen innenfor holocaustbenektelse:

- 1: At nazistene drepte omtrent seks millioner jøder
- 2: At en del av disse drapene skjedde ved bruk av gasskammer
- 3: At disse drapene var systematisk og ble utført med overlegg

Dersom en stiller spørsmål ved motivet for å dikte opp en slik løgn som Holocaust, vil en ofte få til svar at den ble brukt for å presse Tyskland for erstatningsbeløp, for å rettferdiggjøre opprettelsen av staten Israel, samt for å sikre jødisk dominans i verden. Dette knyttes igjen opp mot forestillingen om en gigantisk jødisk konspirasjon (Mølbæk-Steensig, 2011).

En vil finne at mange innenfor det nasjonalsosialistiske miljøet er holocaustbenektelse, eller at de forsøker å fremstille konsentrasjonsleirene som feriekolonier eller arbeidsleirer hvor jødene hadde egen fritid hvor de kunne delta på fritidsaktiviteter m.m. Til denne benektelsen hører det også med at en forneker eksistensen av gasskamre eller en hevder at disse bare ble brukt til avlusning (Ibid). Mange holocaustbenektelse vil peke på at det er nettopp på grunn av denne oppdiktede løggen om at jødene kan fremstille seg selv som et utsatt folk og dermed innta en offerrolle, og at uten denne løggen ville de ikke fått medlidenhet og beskyttelse fra den øvrige befolkningen slik de gjør, og folk ville fått et mer realistisk bilde av hvordan jødene egentlig er. De vil videre hevde at det derfor er særlig viktig for jødene å opprettholde denne løggen, og at de derfor søker å stilne dem som utfordrer dem. Dette gjennom å kriminalisere holocaustfornektelse. Dette kommer også frem i artiklene fra Nordfronts nettside hvor jødisk initiativ til kriminalisering av holocaustfornektelse omtales i syv artikler, som bære preg av irritasjon fra forfatterens side.

En av disse artiklene ble publisert 30.januar 2015 under tittelen “Vil kriminalisere “holocaustfornektelse” over hele Europa”. I artikkelen kan en blant annet lese at:

“Jødiske ledere driver nå lobbyvirksomhet overfor EU for å få innført en rekke lover som tjener jødiske interesser.” (Redaksjonen. Nordfront., 2015af)

Og at:

“De jødiske lederne vil gjøre “fornektelse av holocaust” til en forbrytelse over hele Europa” (Ibid).

1. april 2015 publiserte nettstedet en lengre artikkel, skrevet av Robin Palmblad, som omhandlet Holocaust og avsløringer rundt det han mener er løgner som er ment å underbygge troverdigheten rundt Holocaust. I artikkelen avvises flere av kjerneelementene ved Holocaust, samt at det trekkes frem andre poeng som at det ikke eksisterer fungerende gasskamre eller bilder og video av disse gasskamrene, som for han gjør at en kan og bør være kritisk til

Holocaust.

I ingressen kan en lese at:

“I anledningen bløffenes nasjonaldag, 1. april, publiserer Frihetskamp en artikkel om den kanskje største bløffen av dem alle, nemlig “holocaust” “ (Palmland, 2015)

Videre i artikkelen skriver Palmland at:

“Det var teksten Holocaust gransket som fikk meg til å se i en bestemt retning – mot de som eier massemedias og styrer Hollywood. Et klart og tydelig mønster gikk opp for meg da jeg satte meg inn i spørsmålet. Jeg forstod sakte, men sikkert at disse bedrev en enorm manipulasjon av hvite menneskers bevissthet og at de førstnevnte også var skyldige i gjennom sine massemedier å ha lurt vårt folk til å omfavne “flerkulturen”.” (Ibid)

Det presenteres så en liste med avsløringer som Palmland mener han har funnet rundt holocaust, noen av disse vil bli gjengitt her:

- *“Det finnes ingen tekniske bevis for at “Holocaust” har funnet sted, noe som verdens fremste “Holocaust”-ekspert innrømmet da han ble kryss-forhørt.”*
- *“Det finnes ingen fotografier eller filmer av gasshenrettelser.”*
- *“Leirkommandanten i Auschwitz, **Rudolf Hess**, sin innrømmelse var presset frem med brutal tortur – innrømmelsen utgjør et av fundamentene for “holocaust”.”*
- *“Det finnes ingen fungerende gasskamre. Det finnes ikke engang forekomster av hydrogencyanid i de påståtte “gasskamrene” i Auschwitz. Zykon B ble brukt for å avluse klær, og i disse avlusningskamrene var hydrogencyanid-innholdet “off the scale” da det ble gjennomført tester. Det var altså for å bevare helsen til fangene i konsentrasjonsleirene som hydrogencyanid, i form av Zykon B-pellets, ble brukt til å drepe lus og motvirke tyfus-epidemier. (...)”*

I artikkelen kommer Palmland også inn på dette med antallet jøder som ble drept under Holocaust og det blir tydelig at han stiller seg kritisk til dette. Utover i artikkelen skriver han også at:

“I praksis er “holocaust” en moderne statsreligion hvis presteskap først og fremst utgjøres av jødisk massemedia, prostituerte politikere, skattefinansierte myndigheter og lærere på skoler som fullstendig mangler akseptable bevis for sine prekener. Det er derfor mennesker som “fornekter” denne religionen, straffes, på samme måte som “kjettere” ble straffet tidligere.”

Palmland avslutter artikkelen med en oppfordring:

“Det er på tide at Europas sønner og døtre på bred front sprer sannheten om denne monstrøse “holocaust”-bløffen som er diktet sammen av mennesker som ønsker å

utrydde oss på alvor. Fortell din familie, dine skolekamerater og arbeidskolleger – fortell alle om dette. Vi kan ikke la løgnen triumfere lenger.” (Ibid).

I artikkelen forsøker altså Palmblad å så tvil om Holocaust, både om innholdet i den, men også om Holocaust i det hele tatt fant sted. Mange av argumentene han trekker frem er typiske for holocaustbenektelse, spesielt hans kritiske stilling til eksistensen av gasskamre og antallet jøder som skal ha mistet livet under Holocaust.

Ut fra innholdet i artiklene finner en at Nordfront tydelig er svært kritiske til jøder som gruppe og en kan derfor omtale dem som antisemittiske. Det blir tydelig av innholdet i artiklene at de støtter seg på gamle konspirasjonsteorier om jøder som for eksempel den sionistiske okkupasjonsregjeringen, og de fremstiller jøder som et folk som bevisst søker å innta en offerrolle for å få igjennom sine ønsker og sin vilje, og at de på denne måten lykkes med å lure den øvrige befolkningen i verden til å støtte dem og tro på deres løgner. Gjennom sine løgner er jødene også ansvarlige for den flerkulturelle bølgen som har veltet inn over Europa og resten av verden, og som organisasjonene mener er ødeleggende for det nordiske folket og dets tradisjoner. Måten Nordfront fremstiller jødene i sine artikler kan også knyttes opp mot inn- og utgruppeteorien til William G. Sumner som det redegjøres for i teorikapittelet. Jødene vil her være utgruppen som gjennom sitt virke ødelegger og angriper inn-gruppen, som i denne sammenheng er Nordfront og den ariske befolkningen.

Holdninger til innvandrere

Som nevnt i teorikapittelet er et kjennetegn på høyreekstremisme at den bærer preg av fremmedfrykt overfor andre etniske grupper, noe som kommer tydelig frem i modell 1 og 2 som jeg presenterte i teorikapittelet. Dette kan sees i sammenheng med deres fokus på det “etnisk nasjonale” og en frykt for at andre etniske grupper skal bidra til nasjonens undergang, dette poenget peker Rydgren og Ruth på i sin artikkel fra 2013 (Rydgren & Ruth, 2013, p. 716). Nordfront som høyreekstrem organisasjon bærer også dette kjennetegnet med seg og det kommer til uttrykk gjennom at 159 av de 356 artiklene i datamaterialet, som er hentet fra organisasjonens nettside i den aktuelle perioden, omhandler innvandrere.⁶

Denne tankegangen kan knyttes opp mot William Graham Sumners teori om inn- og utgrupper (Sumner, 1906). I denne sammenheng anser Nordfront seg selv som en del av inn-gruppen, som ifølge deres ideologi består av personer som tilhører den ariske rasen og kanskje mer bestemt den nordiske befolkningen som tilhører den ariske rasen. Ut-gruppene består derfor av alle andre som tilhører en annen rase og/eller som har en annen kulturell bakgrunn. De som tilhører ut-gruppen blir dermed ansett som fiender og som en trussel mot inn-gruppen, det samme gjelder personer som viser støtte til ut-gruppen. For å få frem for leserne hvilken fare disse innvandrerne virkelig er for etniske nordmenn spesielt, men også for samfunnet generelt, blir det derfor skrevet mange artikler som omhandler innvandrere som har utført kriminelle handlinger. 50 av disse artiklene omhandler voldsutøvelse, og spesielt voldtekt og voldtektsforsøk, mens 25 handler om hvordan “utlendinger” eller innvandrere har ranet nordmenn, gamle som unge. Det skal påpekes at de fleste av disse artiklene kan fremstå som vanlige nyhetsartikler da de fleste kort redegjør for hva som har skjedd, hvem offeret og

---

⁶ Det skal likevel nevnes at mange av disse artiklene er svært like og tar for seg mye av den samme problematikken.

gjerningspersonen er. De fleste av artiklene i den førstnevnte gruppen handler om hvordan mannlige innvandrere utøver vold mot etniske nordmenn, og voldtekt eller forsøk på voldtekt av etnisk norske kvinner. I den sistnevnte gruppen rapporterer de fleste artiklene om ran som er begått av innvandrere eller hvor en mistenker at det er innvandrere som står bak, og offeret er ofte eldre mennesker. Følgende kommer noen eksempler på artikler fra nettsiden som omtaler slike saker;

“Afrikaner pågrepet for overfallsvoldtekt på Trysil”
(Redaksjonen. Nordfront., 2015b)

“Natt til torsdag ble en 21 år gammel kvinne voldtatt på Nygårdshøyden i Bergen. En mann med arabisk utseende er etterlyst” (Redaksjonen. Nordfront., 2015ac)

“Søndag kveld den 18.januar ble en 85 år gammel mann ble brutalt slått ned av en somalisk asylsøker i Narvik sentrum. Torsdag forrige uke, døde han av skadene.”
(Redaksjonen. Nordfront., 2015a).

En annen sak som fikk mye oppmerksomhet på nettsiden, og som ble tilegnet flere artikler var saken hvor en 55 år gammel mann, opprinnelig fra et land i Nord-Afrika, knivstakk og drepte en kvinne og en mann i Oslo i desember 2015 (Redaksjonen. Nordfront., 2015ad).

I tillegg finner en artikler som tar for seg flyktningestrømmen til Norge og opprettelsen av nye asylmottak. Dersom en leser artiklene nøye vil en finne at i artikler som omhandler asylbarn, altså enslige asylsøkere under 18 år, blir disse presentert som såkalte “asylbarn”. Dette gjøres trolig fordi en er kritisk til om disse faktisk er mindreårige personer, da det ved flere anledninger har blitt avslørt at noen flyktninger lyver om sin alder for å lettere få opphold i Norge.

“I løpet årets seks første måneder har hele 972 såkalte enslige mindreårige asylsøkere søkt om opphold i Norge. Sammenlignet med fjorårets 548, er dette en økning på 77 prosent.” (Redaksjonen. Nordfront., 2015z).

Andre artikler fokuserer på slagsmål eller protester som skjer på asylmottakene. Et eksempel på dette er saken hvor beboerne ved Vestvågøy Mottak demonstrerte mot ledelsen ved asylmottaket for det de oppfattet som kritikkverdige forhold på mottaket. I Nordfronts artikkel listes alle disse forholdene opp, for eksempel at det bare er én vaskemaskin tilgjengelig. Det nevnes derimot ikke at det på dette tidspunktet var nesten 150 mennesker på dette mottaket, som dermed måtte dele på denne vaskemaskinen. Avslutningsvis velger også Nordfront å omtale en av plakatene som demonstrantene hadde laget;

“For å understreke hvor ille de blir behandlet, demonstrerte beboerne med den velskrevne plakat-teksten: “Raicism equal hate”” (Redaksjonen. Nordfront., 2015f).

Her finner en altså at organisasjonen ikke nøyer seg med å kritisere innvandrerne for deres reaksjoner på vanskelige leveforhold, men også velger å latterliggjøre disse innvandrerne på grunn av en rettskrivingsfeil på en plakat.

Det skal også trekkes frem at enkelte artikler handler om hvordan innvandring går ut over nordmenn eller hva noen har uttalt at nordmenn bør gjøre for å hjelpe innvandrerne. Det er ikke urimelig å anta at disse artiklene publiseres for å “bevise” at innvandrere og fremmede

kulturer påvirker det norske samfunnet og er en trussel mot det og norske verdier og tradisjoner.

En artikkel fokuserer på en sak i Arendal hvor en barnehage ble stengt på grunn av et nærliggende transittmottak for asylsøkere og hendelser i tilknytning til dette (Redaksjonen. Nordfront., 2015d). Et annet eksempel er saken hvor en lærer oppfordrer folk til å droppe Fredrikstad-dialekten sin, da det er vanskelig for innvandrere å forstå denne og for å gjøre det lettere for dem å integreres i samfunnet bør den derfor kuttes ut eller brukes med omhu:

“Ifølge Strømnes bør nordmenn permanent tilpasse sitt eget språk for lettere gjøre seg forstått når de kommuniserer med innvandrere, og for å gjøre det lettere for de å integreres. Dette fordi han anser innvandrerne som en “viktig ressurs” og at nordmenn “må godta” at Norge skal ta imot innvandrere og at disse “må integreres og inkluderes”.” (Redaksjonen. Nordfront., 2015h).

En interessant observasjon er at en ikke kan finne en eneste artikkel som omtaler innvandrere på en positiv måte, eller trekker frem noen positive aspekter ved innvandring. Dette er kanskje ikke overraskende dersom en har en oversikt over organisasjonens ideologi og tankesett, men dette innebærer også at derfor må tenke over hva som er årsaken til at disse artiklene skrives. Gjennom å fremstille innvandrere på en slik ensidig måte bidrar Nordfront til å skape xenofobi, altså fremmedfrykt. De forsøker å gi et inntrykk av at innvandrere er farlige mennesker som vil rane, voldta og slå ned nordmenn. De vil utnytte systemet og klager over forholdene på mottakene, samtidig som at opprettelsen av nye mottak går ut over nordmenn. Dette kan i verste fall føre til at de som allerede er radikaliseret eller på vei inn i en radikaliseringsprosess kan oppfatte sin frykt som bekreftet, og dermed bli enda mer radikaliseret.

En slik fremstilling samsvarer med teorien som tar for seg hvordan etnosentrisme og fremmedfiendtlighet bidrar til høyreekstrem oppslutning.

Holdninger til den politiske eliten og media

Et annet gjennomgående tema i Nordfronts artikler er det negative synet på myndighetene, politiske aktører og media. Dette kan knyttes opp mot Tore Bjørgos redegjørelse av høyreekstremes såkalte “indre fiende” som ble presentert i teorikapitlet. Her vil nettopp myndighetspersoner, politiske aktører, media og den akademiske verden ansees som fiender på grunn av deres meninger og handlinger som høyreekstreme oppfatter som ødeleggende for det norske samfunnet og norske verdier og tradisjoner (Bjørgo, 2012, p. 7). Det synes som at årsaken til at det rettes slik avsky mot disse gruppene er at de blant annet er for innvandringen til Norge og Europa for øvrig, de er mot all form for rasisme og antisemittisme, samt at de betrakter demokratiet og verdier som likeverd, toleranse, multikulturalisme m.m. som verdifulle, og av denne grunn omtales de ofte som “politisk korrekte”. Om det skulle være noen tvil, benyttes det sistnevnte begrepet som et type skjellsord for å understreke at dette er personer eller aktører som uttaler seg på en politisk korrekt måte – altså de omfavner det som er “riktig” ifølge de rådende holdningene og verdiene i storsamfunnet, men som ikke makter eller tør å uttale seg om ting på en måte som kan vekke oppsikt og negative reaksjoner fra samfunnet. Det som Nordfront anser som sannheten om ulike grupper og om tilstanden i samfunnet, tiltrekker seg gjerne slik negativ oppmerksomhet, da det av samfunnet gjerne oppfattes som rasistisk, fremmedfiendtlig, og bærer preg av konspirasjonsteorier.

Av kritikken som rettes mot disse aktørene kan en del spores tilbake til en type konspiratorisk forståelse hvor en indre fiende samarbeider med en ytre fiende med å ødelegge oss. For Nordfront vil den ytre fiende være jøder, innvandrere eller andre ut-grupper som truer den norske kulturen og tradisjonene, mens den indre fienden vil være “forræderne”, de som gjennom sine handlinger og uttalelser hjelper den ytre fienden i å oppnå sine mål og undergraver samfunnet. Dette vil som oftest være venstreorienterte og liberale politikere, journalister, aktivister, feminister, den akademiske verden, offentlige myndigheter m. fl. Den indre fiendens bidrag kommer til uttrykk gjennom at en undergraver de tradisjonelle verdiene og den naturlige samfunnsordenen, en bidrar til å skape dekadanse og moralsk forfall i samfunnet, samt en muliggjør en demografisk invasjon (Ibid).

Blant de 65 artiklene som faller innenfor denne kategorien tar 20 av dem for seg hvor mye ressurser myndighetene bruker på innvandrere, og hvordan de tilrettelegger for innvandring. En av disse tok for seg saken hvor en 77 år gammel kvinne ble kastet ut av sin leilighet som hun leide av kommunen, fordi leiligheten skulle huse fremtidige flyktninger. Som kompensasjon ble kvinnen tilbudt en plass i boliger for pleietrengende, men den aktuelle kvinnen var i stand til å ta vare på seg selv. Det blir også opplyst om at kvinnen jobbet som frivillig i de samme omsorgsboligene hvor hun nå ble tilbudt plass (Redaksjonen. Nordfront., 2015q). I en annen artikkel fra november 2015 kom det frem at UDI hadde sendt 53 asylsøkere med taxi fra Oslo til Kristiansand. Det blir videre opplyst om at;

“Prislappen for en slik tur, på cirka 30 mil, ligger vanligvis på 10 000 kroner per bil” (Redaksjonen. Nordfront., 2015y).

Det som derimot ikke nevnes, men som tas med i kilden som oppgis, er at på grunn av en avtale mellom UDI og drosjeselskapet så var nok akkurat disse turene noe rimeligere enn den prisen som blir oppgitt i artikkelen.

Flere artikler handler også om hvordan offentlige personer og investorer har tjent penger på innvandring gjennom å stille sine hotell og andre bygninger til rådighet for UDI. I en av disse omtales selskapet Hero som “asylprofitør”, og det redegjøres for hvordan selskapet og dets gründer Ronald Tuft har tjent seg “søkkrike” på innvandringen til Norge og Sverige (Redaksjonen. Nordfront., 2015k). En håndfull av artiklene tar også for seg hvordan myndighetene arbeider for å legge til rette for og støtter innvandrere og jøder, samt overvåke befolkningen. En artikkel opplyser om at Stortinget har vedtatt en handlingsplan mot antisemittisme, og selv om det fortsatt er usikkert hva denne skal inneholde skrives det at;

“Det legges imidlertid til rette for at ekstreme pro-jødiske krefter får direkte innflytelse i utarbeidelsen av planen, ettersom regjeringen har innledet kontakt med personer som er aktive i “kampen mot antisemittisme” “ (Redaksjonen. Nordfront., 2015aa).

I en annen artikkel kommer det frem at PST ønsker å benytte seg av såkalte spionprogrammer, for lettere å få tilgang til og innblikk i datakommunikasjonen til personer som er i deres søkelys.

Media og journalister inkluderes gjerne også i denne forståelsen av en indre fiende, og de blir derfor også anklaget for å være “politisk korrekte” og en del av konspirasjonen som vil føre til den etnisk norske befolkningens undergang. Dette gjør de samtidig som de henger ut og

kritiserer de som uttaler seg om innvandring, jøder eller andre grupper på en negativ måte, altså alle de som våger å fortelle sannheten ut fra Nordfronts synspunkt.

Dette poenget kommer til uttrykk i flere artikler på organisasjonens nettside. Artikkelen “VG henger ut og trakasserer privatpersoner” fra april 2015 innledes på følgende måte;

“VG tar i bruk ukonvensjonelle metoder for å stilne de kritiske røstene i innvandringsdebatten. Dette gjennom å ringe opp og trakassere privatpersoner som har bidratt med politisk ukorrekte meninger i deres kommentarfelt.” (Redaksjonen. Nordfront., 2015ae).

Det kommenteres videre at;

“Norsk-fiendtlige journalister , som springer kulturmarxismens ærende, forsøker naturlig nok å bruke ulykkene for alt de er verdt. Dette gjennom å spille på hver eneste streng av lesernes følelsesregister, og derigjennom forsøke å vende folkeopinionen i en retning mer positiv til en økt masseinnvandring til Europa og da spesifikt Norden.” (Ibid).

Noen dager senere publiseres en lignende artikkel som tar for seg hvordan;

“Norsk presse tar i bruk totalitære metoder for å stoppe alle motstandere av folkemordprosjektet masseinnvandringen. Sist ute er TV2 som henger ut norske kommuner som ikke har mulighet til å bosette flere asylsøkere.” (Redaksjonen. Nordfront., 2015l).

Disse uttalelsene og fremstillingen av media og journalister som bidragsytere til den økte innvandringen til landet, kan knyttes opp mot Eurabia-teorien hvor personer (gjerne kalt *dhimmier*) bidrar til den planlagte arabiseringen/islamiseringen av Europa gjennom at de foretar en form for “heksejakt” etter de som uttaler seg kritisk til innvandring og forsøker å stilne disse stemmene slik at innvandringen kan fortsette.

Gjennom å publisere slike artikler søker Nordfront trolig å rette fokuset mot hvor mye ressurser som brukes på innvandring, innvandring som de er imot i utgangspunktet og ikke minst hvordan dette går ut over nordmenn. Ved å gjøre dette har de mulighet til å appellere til flere mennesker, enn om de “bare” fokuserer på rasetenkning som ofte virker frastøtende på folk flest. Dette vil videre kunne føre til at organisasjonen får flere medlemmer eller sympatisører. Dette kan knyttes opp mot teorien om at kampen om økonomiske ressurser kan bidra til høyreekstrem oppslutning.

Disse artiklene kan også bidra til å styrke en allerede pågående radikaliserings av medlemmer og sympatisører, gjennom at de forsøker å bevise at deres mistanker om at disse aktørene samarbeider med den ytre fienden stemmer. Videre kan publiseringen av slike selekterte artikler føre til at folk begynner å stille spørsmål ved hvorvidt en kan stole på de riksdekkende mediehusene og de nyhetene som presenteres av dem. Dette kan igjen føre til at noen velger å stole helt og holdent på det som presenteres på Nordfronts nettside, som igjen er vinklet for å fremme deres holdninger og synspunkter, og dermed radikaliseres også på denne måten.

Holdninger til lesbiske, homofile, bifile og transpersoner (LHBT) og avvikende seksuell oppførsel.

Avslutningsvis skal det også tas med at en del av artiklene omhandler nyheter knyttet til LHBT –personer eller organisasjoner, samt overgrep mot barn. Som nevnt tidligere i oppgaven er høyreekstreme kjennetegnet av fremmedfrykt, og denne er også gjeldende for “fremmede legninger”. En favorisering av tradisjonelle kjønnsroller og familiesammensetning kan spores tilbake til deres hang til en autoritær innstilling til samfunnsorganisering. For de fleste høyreekstreme vil både LHBT-personer og pedofile oppfattes som “seksuelt avvikende” personer. For de førstnevnte vil årsaken til dette være at deres seksualitet ikke samstemmer med det som ansees som riktig og viktig, da det kun er gjennom et heteroseksuelt forhold at en kan bedrive reproduksjon og dermed sørge for sin rases videre overlevelse. Pedofile ansees som seksuelt avvikende fordi deres seksualitet og eventuelle seksuelle handlinger ofte vil innebære overgrep og/eller grov krenkelse av barn. Høyreekstreme fokuserer ofte på viktigheten av å beskytte de svake i samfunnet, og en vil finne at barn og eldre faller innenfor denne kategorien.

En artikkel illustrerer Nordfronts holdning til LHBT- personer med overskriften;

“Homopropaganda på Oslos trikker under Oslo Pride” (Redaksjonen. Nordfront., 2015m)

I en annen artikkel omtales det som “galskap” at regjeringen åpner for muligheten for kjønnsskifte for barn ned til 7 år, med foreldrenes samtykke (Redaksjonen. Nordfront., 2015j).

En annen sak som også ble gitt oppmerksomhet på Nordfronts nettside var saken om en barnehageansatt i 30-årene som var blitt siktet for grove overgrep mot barn i barnehagen hvor han arbeidet (Redaksjonen. Nordfront., 2015e).

I modellen under har jeg oppsummert hvilke grupper som omtales i negativ ordlyd i Nordfronts artikler, og som derfor kan regnes som deres fiender. I modellen følger det også en kort redegjørelse for hvorfor disse presenteres som fiender av organisasjonen Nordfront.

(Modell 4: Grupper som omtales i negativ ordlyd – Nordfronts fiender)

Jøder:

Det kommer tydelig frem gjennom innholdet i artiklene at jøder ansees som en fiende av Nordfront. Jødene skyldes for å stå bak det meste som Nordfront oppfatter som negativt med dagens samfunn, og presenteres som en gruppe som forsøker å lure andre for å oppnå det de ønsker.

Innvandrere:

I Nordfront nettartikler omtales innvandrere som farlige med et spesielt fokus på fysisk vold, voldtekt og ran. En del artikler handlet også om hvordan innvandrere får fordeler på bekostning av den etnisk norske befolkningen.

Myndighetene og media:

Myndighetene, media og kjente personligheter fremstilles som fiender av Nordfront gjennom deres artikler. Dette er gjerne på grunn av deres positive holdning til og omtale av demokratiet, multikulturalisme og innvandring, som Nordfront på sin side anser som ødeleggende for den ariske rasen og de norske tradisjonene.

LHBT-personer:

Lesbiske, homofile, bifile og transepersoner omtales også jevnlig i negativ ordlyd i artiklene på Nordfronts norske nettside. Årsaken til dette er at de representerer en form for avvikende seksualitet som Nordfront anser som unaturlig og ødeleggende for den nordiske rasen.

Når jeg her skal si noe om hvilken type høyreekstrem organisasjon Nordfront er, drar jeg nytte av modell 3 som jeg presenterte i teorikapitlet. Jeg finner raskt at alle de ulike typene høyreekstremisme anser innvandrere (hvorav mange er muslimer) og/eller muslimer som fiender. Inkluderer jeg derimot gruppen myndigheter og media ser en ganske raskt at Nordfront ikke er et høyreekstremt parti, da disse ikke kjennetegnes av å oppgi myndighetene og media som sine fiender. Da står jeg igjen med tre alternative typer høyreekstremisme: nynazister, innvandringsfiendtlige og muslimhatere. Om jeg da legger til de to siste gruppene, jøder og LHBT-personer, inn i fiendebildet, synes det som at det er den nynazistiske typen av høyreekstremisme som passer best. En skal likevel være forsiktig med å trekke konklusjoner, da det er mulig at Nordfront som høyreekstrem gruppe er en "hybrid" av to ulike typer høyreekstremisme. Det som taler for at dette er tilfellet, er det faktum av den største delen av analyse materialet bestod av artikler som fremstilte innvandrere som fiender, uten å legge særlig stort fokus på disse innvandrernes religion. Dette kan tyde på at Nordfront er en kombinasjon av en nynazistisk høyreekstrem organisasjon og en fremmedfiendtlig høyreekstrem organisasjon. Et annet alternativ er at Nordfront kan være en nynazistisk organisasjon som søker å fremstå som en mer fremmed og/eller islamfiendtlig organisasjon for å kunne appellere til flere.

Ved hjelp av modell 3 som oppsummerer kjennetegnene på de ulike typene høyreekstremisme og modell 4 som oppsummerer hvilke grupper som omtales i negativ ordlyd i analyse materialet, og som derfor kan forstås som Nordfront fiender, samt informasjonen som er blitt presentert om Nordfront i teorikapitlet, vil det være rimelig å anse Nordfront som en nynazistisk høyreekstrem gruppe, som dermed baserer sin ideologi på nynazisme.

Før jeg gjør en oppsummering av funnene og presenterer en konklusjon, vil det bli sett nærmere på spørsmålet rundt hvorvidt Nordfront utgjør en trussel for det norske samfunnet, og i tilfelle, på hvilke(t) vis.

Trusselvurdering

Denne delen av analysen søker å gi et svar på det siste spørsmålet i problemstillingen; hvor stor trussel utgjør Nordfront for det norske samfunnet? Når en i en sammenheng som dette fokuserer på en høyreekstrem organisasjon som Nordfront og deres holdninger, vil det også være relevant å forsøke å si noe om hvor langt organisasjonen er villig til å gå i sin forfektelse av slike holdninger. Er det bare prat, eller er det også handling? Er de beredt på å benytte vold for å vinne frem med sine holdninger, og for å “bevise” at de mener alvor? Utgjør de en reell trussel, eller ønsker de bare å fremstå som farlige for vinne respekt og oppmerksomhet?

Den nordiske motstandsbevegelsen omtaler seg selv som en revolusjonær nasjonalsosialistisk kamporganisasjon (Redaksjonen. Nordfront., 2015g). Begrepet “kamporganisasjon” kan for mange gi assosiasjoner til fysisk kamp og bruk av vold, dette til tross for at man vet at en kamp kan foregå på mange arenaer og kjempes på mange måter, og dermed ikke nødvendigvis må innbefatte bruk av vold. I en artikkel på organisasjonens nettside omtales denne “kampen” som;

“En kamp mellom to verdensanskuelser – mellom nasjonalsosialismen og det liberale demokratiet.” (Redaksjonen. Nordfront., 2015x).

Bruken av ordet “kamp” gir gjerne assosiasjoner til vold, men innholdet i uttalelsen får en til å tenke mer på ideologiske motsetninger. Dette kan tyde på at organisasjonen kan utgjøre en trussel på flere vis.

Ideologisk trussel:

Den nordiske motstandsbevegelsen kan utgjøre en trussel mot det norske samfunnet gjennom deres arbeid med å spre sine høyreekstre holdninger til resten av befolkningen. I en artikkel fra 1.januar 2015 oppsummerer lederen for Motstandsbevegelsen i Norge, Haakon Forwald, året 2014 og redegjør for tanker og planer for 2015.

“2014 har vært et viktig og spennende år i Motstandsbevegelsens historie. I tillegg til å ha gjort store organisatoriske fremskritt, som opprettelsen av landets motstandsreder, har vår nettside Nordfront vokst og utviklet seg i rollen som vårt propagandaorgan på Internett, samt inntatt en ledende og viktig rolle blant norske alternative medier.” (Forwald, 2015).

“Organisatorisk så planlegger vi å bygge videre på den solide grunnmuren som nå er lagt. Redene skal utvikles og vokse. Vi kommer til å se flere kreative aksjoner, flere offentlige aksjoner og flere interne sammenkomster (...) På Nordfront planlegger vi å

fortsette i samme bane som 2015, men med et større fokus på personlige artikler og ideologi. Vi går også med planer om en oppgradering av nettsiden.” (Ibid).

Bare ut fra denne artikkelen får en et bilde av en organisasjon som har kommet i gang med arbeidet med å spre sine holdninger og ekspandere sin organisasjon i Norge.

Det kommer frem at nettsiden deres anses som et viktig propagandaorgan for organisasjonen og at det planlegges en oppgradering av den. Dette kan tyde på at organisasjonen ser verdien av å benytte seg av internett for å nå frem til folk med sine holdninger, samt at de søker å fremstille seg selv som en pålitelig informasjonskilde.

Hva angår de fem kampredene som finnes i Norge og opprettelsen av disse vil det være rimelig å anta at årsaken til at disse har blitt opprettet bygger på at det i disse geografiske områdene er et reelt medlemsgrunnlag.⁷ Opprettelsen og styrkingen av slike reder lokalisert i ulike deler av landet gjør at organisasjonen blir tilgjengelig for flere mennesker på et annet vis enn bare gjennom internett. Redene fungerer som et samlingspunkt for medlemmer i de spesifikke geografiske områdene. Her kan medlemmene møtes ansikt til ansikt og det kan opprettes sosiale bånd utenfor internett. Redene gir medlemmene og støttespillere mulighet til å bli en del av et sosialt fellesskap. Det kommer frem i artikkelen at redene skal styrkes og at dette vil komme til uttrykk gjennom aksjoner og sammenkomster. Disse sosiale gruppene som redene er og utvikles til å bli, kan en derfor også knytte opp mot William Sumners inn- og utgruppeteori. Medlemmene i disse redene vil i denne sammenhengen tilhøre inn-gruppen, men gjennom deres medlemskap og støtte til Nordfront vil de også være en del av en større inn-gruppe. Som teorien redegjør for så vil de oppfatte utenforstående som en trussel mot deres gruppe og dette, samt deres like holdninger og verdensanskuelse, vil styrke fellesskapet i gruppen og deres mistro og negativitet overfor utenforstående. Dette poenget kommer også frem i en rapport fra Politihøgskolen (PHS) fra 2015, skrevet av Tore Bjørge og Ingvild Magnæs Gjelsvik, hvor det poengteres at:

“Når ungdommene først kom inn i den høyreekstreme gruppen, gjennomgikk de to parallelle og gjensidig forsterkende prosesser: De ble sosialisert inn i et nytt fellesskap med egne verdier og handlingsnormer. Samtidig ble de av omgivelsene utstøtt og stemplet som rasister og nazister, og bruene tilbake til det vanlige samfunnet ble «brent». (Bjørge & Gjelsvik, 2015).

På nettsiden er det også publisert artikler som viser at organisasjonen innfrir sine mål om sosiale sammenkomster i 2015. Et eksempel på dette er en artikkel fra 22.juli 2015 som omtaler en friluftshelg på Sørlandet:

“Rede 2 arrangerte i helgen en friluftstur langs Agderkysten for både medlemmer og sympatisører til organisasjonen. I tillegg til å gjennomføre lengre vandringer, ble det naturligvis fisket, grillet og brent bål. Ryktene skal også ha det til at et av medlemmene fikk en torsk på 2,6 kilogram.” (Redaksjonen. Nordfront., 2015i).

Et annet godt eksempel på sosial aktivitet innenfor organisasjonen finner vi i en artikkel publisert 24.desember 2015 som omhandler markering av vintersolverv:

---

⁷ En kan selvfølgelig ikke utelukke at organisasjonen kan ha opprettet de ulike kamp-redene uten å ha hatt medlemsgrunnlaget til stede.

“I tradisjonen tro arrangerte Rede 2 også i år en markering av vintersolhverv, og at vi nå går mot lysere og varmere tider. I tillegg til Sørlandets aktivister, var også medlemmer fra Rede 1 med på feiringen, samt spesielt inviterte sympatisører. Hvor man i fjor hadde valgt å tilbringe aktiviteten utendørs i naturen, ble det i år arrangert i et lokale leid for anledningen hvor det ble servert nydelig tradisjonell julemat tilberedt av et medlem fra Rede 2, samt god drikke (...).” (Redaksjonen. Nordfront., 2015r)

En vil også finne noen artikler som tar for seg organiserte fellestreninger, med fokus på styrke, utholdenhet og selvforsvar (Redaksjonen. Nordfront., 2015ab)

Gjennom slike sosiale aktiviteter og sammenkomster skaper organisasjonen sterkere samhold innenfor gruppen, men den vil også appellere til andre som står utenfor et slikt fellesskap og som er på søken etter sosiale relasjoner og tilhørighet. Motivasjonen for å bli en del av organisasjonen trenger derfor ikke nødvendigvis å være at en i utgangspunktet deler deres høyreekstreme holdninger, men en vil erverve disse holdningene gjennom medlemskapet i organisasjonen. Dette kommer også frem i rapporten fra PHS;

“Et hovedfunn var at de aller fleste av ungdommene ikke gikk inn i rasistiske grupper fordi de var rasister. De tok opp i seg rasistiske holdninger fordi de hadde gått inn i rasistiske grupper av andre grunner. For de fleste handlet dette i hovedsak om ulike former for sosiale behov.” (Bjørge & Gjelsvik, 2015).

Som nevnt i teorikapittelet har Den nordiske motstandsbevegelsen lyktes i å opprette et politisk parti i Sverige. Dette ble kunngjort på den norske nettside frihetskamp.no 6. september 2015. I artikkelen uttales det at:

“Partinavnet vil være Nordiska motståndsrörelsen og er ikke et klassisk parti, men snarere den parlamentariske gren i den allerede eksisterende organisasjonen.”

Det informeres også om at:

“(…)Samtlige av organisasjonens støttemedlemmer i Sverige vil per automatikk nå bli partimedlemmer. Organisasjonens ledelse og sjefer vil være partiets ledelse og sjefer.” (Redaksjonen. Nordfront., 2015u).

Under delen “høyreekstremisme i Europa” i teorikapittelet ble det redegjort for hvordan europeiske høyreekstreme organisasjoner og grupperinger har gått igjennom en endringsprosess hvor deres retorikk er tonet ned og deres holdninger er tilsynelatende blitt mer “stuerene”. En kan ikke utelukke at en slik endring kan finne sted også for organisasjonen Nordfront, noe som igjen kan føre til at organisasjonen oppnår større oppslutning. Dette kan i ytterste konsekvens føre til at organisasjonen og partiet får regjeringmakt. I sin bok *Ekstreme Europa* legger Anders Ravik Jupskås stor vekt på hvordan høyre-radikale og høyreekstreme partier i Europa har lyktes med å få direkte eller indirekte regjeringmakt, Jupskås funn knyttet til dette kommer også frem i teorikapittelet under delen “En fjerde bølge”, og viser at det ikke er urealistisk å tenke seg at organisasjonen Nordfront også kan komme til å få regjeringmakt i fremtiden.

Dersom Nordfront lykkes i å rekruttere flere medlemmer til sin organisasjon og får spredt sine holdninger til den øvrige befolkningen i Norge, kan en mulig virkning av dette bli at en får en økt skepsis og mistenkeliggjøring i befolkningen ikke bare til innvandrere, men også til myndighetene. Økt oppslutning til slike holdninger kan videre føre til at organisasjonene oppretter et politisk parti også i Norge, som kan vinne oppslutning og få representanter på Stortinget. I verste fall vil et slikt parti kunne oppnå såpass oppslutning ved et valg at det vil kunne oppnå en viktig posisjon som støtteparti i en regjeringskoalisjon. Dersom en slik organisasjon vinner frem gjennom sitt politiske parti vil det kunne få svært alvorlige konsekvenser for det norske samfunnet, men også for Norges forhold til andre land i verden, politiske organisasjoner og samarbeid tilknyttet disse.

Voldelig trussel:

Nordfront kan også utgjøre en trussel på et mer brutalt vis, gjennom bruk av vold. Organisasjonens offisielle holdning til bruk av vold kommer blant annet frem i en artikkel fra 3. desember 2015 med tittelen “PST er bekymret over Motstandsbevegelsen”, som kommenterer en nyhetssak fra adressa.no hvor PST uttrykker bekymring over økt aktivitet i høyreekstreme miljøer i Trøndelag (adressa.no, 2015). Under artikkelen redegjør organisasjonen for saken og kommenterer avslutningsvis at;

“At Den nordiske motstandsbevegelsen har et forbud mot bruk av offensiv vold, og kun tillater selvforsvar, nevner han så klart ikke.” (Redaksjonen. Nordfront., 2015w).

Som nevnt omtaler organisasjonen seg selv som en kamporganisasjon og i den sammenheng er det fristende å stille spørsmål ved hvorfor Den nordiske motstandsbevegelsen velger å benytte ordet kamporganisasjon når den skal beskrive seg selv. Hvorfor ønsker organisasjonen å benytte et ord som kan gi assosiasjoner til vold, dersom den ikke anser seg selv som en voldelig organisasjon, og ikke godtar vold annet enn i selvforsvar? Kan det være at organisasjonen bevisst har valgt å benytte dette begrepet om seg selv, for å skape et inntrykk av at de er sterkere og farligere enn de virkelig er?

Organisasjonen er, forståelig nok, svært sparsommelig med informasjon om voldelige sammenstøt mellom sine medlemmer og andre grupper. Det nærmeste en kommer en omtale av slike sammenstøt finner en i en artikkel fra 25. april 2015 som handler om aktivister som har hatt flere offentlige aksjoner i den svenske byen Flen. Det ble holdt tale, holdt opp banner og faner, samt delt ut flyveblader. I artikkelen skriver organisasjonen at;

“ En gal kvinne lagde leven og forsøkte å vikle opp tilfeldige forbigående mot Motstandsbevegelsens aktivister, noe hun ikke lyktes med. Derimot ble hun fysisk satt på plass, da hun forsøkte å gå til angrep og stjele flyveblader fra en aktivist.” (Redaksjonen. Nordfront., 2015p).

Hva organisasjonen mener med at den aktuelle kvinne ble “fysisk satt på plass” vil bare bli spekulasjoner. Det kan naturligvis være snakk om alt fra et voldelig sammenstøt til at kvinnen ble “eskortert” vekk fra situasjonen. Det som er interessant her er ordbruken “fysisk satt på plass” som kan gi klare assosiasjoner til bruk av vold. Igjen kan en undre seg over valg av ord som er blitt benyttet. Forsøker organisasjonen å presentere et bilde av seg selv som sterke og potensielt farlige?

I mai 2016 intervjuet NRK Esa Henrik Holappa, som tidligere hadde vært en del av den finske grenen av organisasjonen, men som valgte å forlate organisasjonen i 2014. Holappa beskrev Nordfront som både farlig og voldelig, og som en organisasjon som vil være villig til å gå langt for å nå sine mål. Han uttalte i den sammenheng at;

“De har vist både i Sverige og i Finland at de er klare til å bruke vold.” (Strand, 2016).

I kontrast til Holappas uttalelse, kommenterte lederen for den norske motstandsbevegelsen, Haakon Forwald, at organisasjonen bare tillater bruk av vold i selvforsvar, og at offensiv bruk av vold kan føre til utkastelse av organisasjonen (Ibid).

Under spørsmålet om mulig voldelig trussel vil det være relevant å nevne at flere av Den nordiske motstandsbevegelsens svenske medlemmer har kriminelt rulleblad. Ifølge Stiftelsen Expo, som i 2014 gransket 119 av organisasjonens aktivister som var aktive i 2013, var 65 av disse dømt for lovbrudd. 51 prosent av disse var dømt for voldelig kriminalitet som mishandling og mord, og 49 prosent var dømt for brudd på våpenloven (expo.se/hatets politik). Flere av Nordfronts medlemmer er altså kriminelle og en kan derfor ikke utelukke at organisasjonen har tilknytning til andre kriminelle miljøer. I sin trusselvurdering for 2011 peker PST på at de har indikasjoner på at det er kontakt mellom norske høyreekstremister og organiserte kriminelle, noe som kan gi førstnevnte lettere tilgang på våpen, noe som igjen vil øke voldspotensialet (Alsen, 2011).

I 2014 uttalte Jacob Ravndal ved Forsvarets forskningsinstitutt (FFI) at organisasjonen var blant de mest militante, ytterliggående og voldsbejaende gruppene i Norden, og at voldspotensialet også er til stede hos de norske nynazistene da de er en del av et større organisasjon som er tuftet på en revolusjonær og voldelig ideologi, hvor det er den samme propagandaen som leses og hvor medlemmene reiser over landegrensene for å delta på felles arrangementer (Konstad, 2014).

Om en ser på hvilke ord som benyttes av organisasjonen så vil flere av disse kunne gi assosiasjoner til vold og voldsbruk, samtidig som de understreker at vold bare kan benyttes i selvforsvar. Dette i seg selv er interessant da det kan tyde på at organisasjonen ønsker å fremstå som farlige og som noen som en ikke skal undervurdere. Når en samtidig vet at mange av organisasjonens svenske medlemmer har vært dømt for voldelige kriminalitet og brudd på våpenloven, tyder det på at dette er en organisasjon som ikke skyr unna bruk av vold og som potensielt kan utgjøre en alvorlig trussel for det norske samfunnet.

Medlemmer og medlemskap:

Når en i en slik sammenheng skal gjøre en trusselvurdering av en organisasjon vil det være relevant å gå inn på antallet medlemmer. Som nevnt tidligere går ikke den nordiske motstandsbevegelsen ut med sine medlemstall, men i det tidligere nevnte intervjuet med Holappa, anslår han at det er opp mot 20 aktive medlemmer i Norge og opp mot 200 aktive medlemmer totalt i Norden (Strand, 2016). I første omgang kan en se for seg at rundt 20 aktive medlemmer ikke fremstår som noen særlig stor trussel mot det norske samfunnet og norske interesser. En skal likevel ikke glemme hendelsene 22.juli 2011, hvor én mann alene gjennomførte de katastrofale handlingene som førte til at 77 mennesker mistet livet. Om en derimot ser for seg flere hundre mennesker samlet til en demonstrasjon, slik som under organisasjonens 1.mai demonstrasjon i Borlänge i Sverige i 2016, kan en få et annet inntrykk

av hvilken mulig trussel organisasjonen utgjør for samfunnet. Det en kanskje først og fremst forestiller seg er sammenstøt mellom organisasjonens medlemmer og meningsmotstandere. Et eksempel på et slikt sammenstøt er hendelsen som fant sted i Kärrtorp i Sverige, i desember 2013. Flere hundre mennesker hadde samlet seg til en fredelig demonstrasjon mot rasisme, da en gjeng på rundt 50 nynazister med tilknytning til Den svenske motstandsbevegelsen dukket opp. Det brøt ut slagsmål mellom nynazistene og noen av de antirasistiske demonstrantene. Til svenske Dagens Nyheter (DN) fortalte et vitne at nazistene kastet flasker mot folkemassen, og at det var både barnefamilier og eldre til stede. Flere aktivister ble arrestert i sammenheng med dette sammenstøtet (Carp, 2013).

I en artikkel fra 2015 blir det redegjort for hva det vil innebære å være medlem av Den nordiske motstandsbevegelsen. Ifølge artikkelen finnes det tre typer medlemskap. En kan være *økonomisk støttemedlem*, som innebærer at en i all hovedsak gir økonomisk støtte til organisasjonen, men dersom en ønsker kan en også få invitasjon til enkelte aktiviteter, samt at en oppfordres til å spre organisasjonens budskap. Som *aktivist* blir det forventet at en bidrar med å spre organisasjonens navn og budskap gjennom tradisjonell aktivisme, redaksjonelt arbeid eller gjennom aktivisme på internett. Det blir ikke utdypet hva som menes med begrepet aktivisme, men det kan tenkes at dette innebærer alt fra å spre flyveblader, delta i demonstrasjoner til å linke til organisasjonens nettartikler gjennom sosiale medier og lignende. Til slutt nevnes *edsvorne*, disse omtales som “organisasjonens spydspiss”, og det er bare de mest fanatiske, dedikerte, lojale og modige av aktivistene som får bære denne tittelen (Redaksjonen. Nordfront., 2015n). Ut over dette finnes det svært lite informasjon om typer medlemskap og hva disse innebærer.

Aktivitet i Norge

Av de 65 artiklene fra datamaterialet som handler om Nordfront selv, omhandler 15 av disse aktiviteter utført i Norge, mens 14 stk. tar for seg aktivisme og aktiviteter utført utenfor Norge, da i all hovedsak i Sverige. I disse artiklene rapporteres det om aktiviteter og aktivisme som er gjennomført i de ulike redene, samt at det blir gitt informasjon om kommende arrangementer som også går på tvers av landegrensene. Av aktivitetene som redene utfører er dette stort sett utdeling av flyveblader, samt at de setter opp klistremerker i det offentlige rom, men i den aktuelle perioden har det, som nevnt, også blitt gjennomført aktiviteter som felles skogsturer og fellestreninger.

Av aktivisme som er gjennomført i Norge kan en spesiell hendelse nevnes: I mars og august 2015 gjennomførte organisasjonen en såkalt “nasjonalsosialistisk propagandaaksjon” i Rakkestad kommune. Innbyggerne reagerte svært negativt på dette, og det ble holdt et møte om radikaliseringsprosjektet i kommunen. I en artikkel beskriver organisasjonen sitt svar på dette;

“Får å gi organisasjonens fiender svar på tiltale bestemte Rede 1 seg for å gjøre en ny propagandaoffensiv i området. Store mengder av flyvebladet “Nasjonalsosialistisk sone” ble delt ut til beboerne i og omkring Rakkestad sentrum, og både klistremerker og plakater ble satt opp.” (Redaksjonen. Nordfront., 2015v).

Det kan virke som at organisasjonen ønsket å provosere innbyggerne, og kommunerepresentantene ved å gjenta sin aktivitet. Hvorfor vil organisasjonen risikere å skape en konflikt med innbyggerne? Er det for å “åpne” folks sinn for en annen type ideologi eller ønsker de simpelthen at det skal oppstå en konflikt, for spenningen og konfliktens skyld?

En annen motivasjon kan være muligheten for å bli omtalt av media. Her skal det tilføyes at en slik motivasjon ville være underlig, da organisasjonen tydelig anser media og journalister som fiender og ikke pålitelige. En negativ og “urettferdig” omtale vil likevel kunne fungere som en bekreftelse på organisasjonens holdning (og konspirasjonsteorier) knyttet til denne gruppen, og kan dermed bli ansett som nyttig for organisasjonen. Det er likevel vanskelig å se hvordan en konflikt med lokalbefolkningen skal kunne tjene organisasjonen i å oppnå det den ønsker.

Aktivitet på tvers av landegrensene

Hva angår aktivitetene som har funnet sted på tvers av landegrensene, er dette gjerne demonstrasjoner eller arrangementer som samler medlemmer fra hele organisasjonen, som for eksempel *Nordendagene 2015* som omtales i en artikkel fra 18. september 2015 under tittelen *Nordendagene 2015: “Norden reiser seg!”* (Redaksjonen. Nordfront., 2015s).

“Den 4. til den 6. september ble de årlige Nordendagene avholdt. Der vikk aktivister, medlemmer og sympatisører fra hele Norden ta del i alt fra friluftaktiviteter til politiske foredrag.”

I mars 2015 arrangerte også organisasjonen sine *aktivistdager*, som i likhet med *Nordendagene*, var fylt med flere taler og foredrag.

“I helgen ble Den nordiske motstandsbevegelsens aktivistdager arrangert i Sverige. Temaet for dagene var “Kamp på alle fronter.” (Redaksjonen. Nordfront., 2015c).

En annen viktig aktivitet som ble gjennomført på tvers av landegrensene var det som Nordfront omtale som en *pan-nordisk aksjon*.

“Den nordiske motstandsbevegelsen aksjonerer denne helgen i hele Norden mot den pågående masseinnvandringen. Dette under parolen “Refugees not welcome”. “ (Redaksjonen. Nordfront., 2015t).

“I samtlige nordiske land hvor Den nordiske motstandsbevegelsen er etablert og aktiv, aksjoneres det denne helgen mot den pågående ikke-europeiske masseinnvandringen som skyller inn over Europa og Norden. En regelrett invasjon – som dersom den ikke stoppes og reverseres – effektivt vil rasere våre nasjoner og utrydde vårt folk.” (Ibid).

Det skal her pekes på at de fleste fellesarrangementene finner sted i Sverige. Årsaken til dette kan være at dette er mest naturlig da lederen av hele organisasjonen er fra Sverige, og fordi organisasjonen synes å ha sterkere fotfeste i Sverige enn i for eksempel Norge. En kan likevel spekulere i om dette også kan være fordi organisasjonen ikke “makter” å arrangere et slikt fellesarrangement i Norge fordi de har for få medlemmer som kan bidra og legge til rette for et slikt arrangement.

Trussel?

Med utgangspunkt i hva som er blitt redegjort for og diskutert overfor vil en finne at Nordfront som høyreekstrem organisasjon kan utgjøre en trussel på to ulike vis; ideologisk gjennom rekrutering og spredning av sine høyreekstre holdninger, og fysisk gjennom

benyttelse av vold. Ut fra analyse materialet synes det ikke som at organisasjonen utgjør noen stor eller umiddelbar trussel mot det norske samfunnet hva angår bruk av vold, mens den ideologiske trusselen synes å være større da organisasjonen benytter flere arenaer for å appellere til potensielt nye medlemmer.

Til tross for at det er stor usikkerhet knyttet til antall medlemmer i den norske grenen av organisasjonen tyder et intervju med den finske avhopperen Esa Henrik Holappa på at organisasjonen medlemstall er lavt. At organisasjonen ikke går ut med medlemstall kan også tolkes som et signal på at antallet medlemmer er lavt, og en kan videre spekulere rundt hvorvidt hemmelighetskremmeriet rundt deres medlemmer er en bevisst taktikk for å opprettholde muligheten for at organisasjonen er større en hva folk flest tror, og derigjennom skape usikkerhet og frykt.

En finner også at organisasjonen og dens kampreder arrangerer flere aktiviteter som skogsturer til det de omtaler som "aktivisme" som gjerne innebærer å henge opp klistremerker og dele ut flyveblader. Aktiviteter arrangeres også på tvers av landegrensene, et eksempel på dette er "nordendagene".

Det blir tydelig at Nordfront er en organisasjon som ønsker å appellere til flest mulig gjennom alternative medlemskap og aktiviteter, samtidig som det finnes liten eller ingen informasjon om antallet medlemmer eller bruk av vold/ voldelige sammenstøt som har oppstått.

Avslutning:

I dette avsluttende kapittelet vil jeg trekke frem de viktigste funnene som jeg har gjort i analysekapittelet og som vil svare på oppgavens problemstilling hvor jeg stilte spørsmålene: Hvem er Nordfront? Hvilken form for høyreekstremisme baserer deres ideologi seg på? Hvor stor trussel utgjør egentlig Nordfront for det norske samfunnet?

I teorikapittelet ble det presentert informasjon som kunne gjøre det mulig å skille begrepet høyreekstremisme fra lignende begreper som høyreradikalisme og høyrepopulisme. Ulike forskeres redegjørelser og kjennetegn på høyreekstremisme ble presentert og deretter fremstilt i en modell (modell 2) for å gjøre disse kjennetegnene mer tilgjengelig. Disse ble så lagt til grunn da jeg senere skulle ta stilling til hvorvidt Nordfront var en høyreekstrem organisasjon. Videre ble det sett nærmere på høyreekstremisme i Europa for øvrig og i Norge spesielt, hvor det ble redegjort for ulike typer høyreekstremisme og hvordan disse har utviklet seg og kommet til uttrykk. Disse ulike typene høyreekstremisme ble så fremstilt i en modell som også inkluderte kjennetegn på disse (modell 3). Dersom jeg skulle finne informasjon som kunne tyde på at Nordfront faktisk er en høyreekstrem organisasjon, så ville denne modellen fungere som en hjelp gjennom at den ville gjøre det enklere å avgjøre hvilken type høyreekstrem organisasjon Nordfront er. Jeg presenterte også teorier som kunne forklare høyreekstrem oppslutning. Denne teorien var viktig da den gav innsikt i hvorfor folk søker mot slike høyreekstre organisasjoner og partier, samt hvilke argumenter og retorikk slike organisasjoner og partier benytter for å appellere til potensielle medlemmer og for å begrunne sine holdninger. Modellene og teorien gav meg derfor et grunnlag for hva jeg kunne forvente å finne i datamaterialet, og fungerte også som en veiledning når jeg skulle avgjøre hvilken type høyreekstrem organisasjon jeg anså Nordfront for å være. Avslutningsvis i teorikapittelet ble det gitt en presentasjon av organisasjonen Nordfront, og denne bidro også med informasjon som tydet på at jeg her sto overfor en høyreekstrem organisasjon.

I metodekapittelet redegjorde jeg for valg av metoden, som er kvalitativ innholdsanalyse. I kapittelet ble det redegjort for hva en kvalitativ innholdsanalyse er og hvorfor jeg valgte denne metoden i denne oppgaven. Det ble også redegjort for arbeidsprosessen, hvordan jeg tilnærmet meg datamaterialet, og utfordringer knyttet til denne.

I analysekapittelet ble det redegjort for funn som ble gjort i analysedataet og hvordan disse funnene kunne knyttes om mot den tidligere presenterte teorien og forventningene jeg hadde fått på bakgrunn av denne. Her ble det blant annet gitt informasjon om organisasjonens holdninger til ulike grupper og det ble gjort en trusselvurdering av organisasjonen.

Konklusjon

På bakgrunn av datamaterialet, som bestod av 356 artikler fra Nordfronts norske nettside, frihetskamp.no, fra perioden 01.01.15-01.01.16, har jeg trukket noen konklusjoner som jeg mener besvare oppgavens problemstilling.

Jeg anser den nordiske motstandsbevegelsen, også kjent under navnet Nordfront, som en nynazistisk høyreekstrem organisasjon. Bakgrunnen for dette er deres holdninger til ulike grupper mennesker, som kommer til uttrykk gjennom deres nettartikler. Organisasjonen omtaler spesielt jøder, innvandrere, myndighetene og media, samt LHBT-personer i negativ ordelag, og på denne måten fremstiller de disse gruppene som organisasjonens fiender.

Jøder fremstilles som en gruppe som står bak alt det negative som skjer i dagens samfunn, som forsøker å fremstå som et utsatt folk som det er synd på, samtidig som de tviholder på løgner om Holocaust. Denne negative holdningen til jøder og tanken om at denne gruppen bør utryddes og holocaustfornektelse er vanlig innenfor nynazistiske miljøer (S. Sultan, Steen, R.B. og Partapuoli, K.H., 2012, p. 11).

Innvandrere fremstilles som en gruppe som først og fremst utgjør en trussel mot den norske befolkningen gjennom bruk av vold, og som dermed skaper frykt og urolighet i samfunnet. Gjennom en slik voldelig taktikk kan de tvinge gjennom endringer i samfunnet, som igjen vil få negative konsekvenser for det norske samfunnet gjennom at verdier og tradisjoner går til grunne. Det blir med andre ord en kamp mellom "oss og dem" en form for inn- og utgruppetenkning som kan knyttes til William Graham Sumner. De er en trussel mot det norske samfunnets kulturelle identitet og verdier (Lucassen & Lubbers, 2012, p. 549) og landets etnisk-nasjonale identitet (Rydgren & Ruth, 2013, p. 716). Som en ser ut fra modell 2 er xenofobi, altså fremmedfrykt også et av kjennetegnene på høyreekstremisme, hvor en frykter at andre etniske grupper skal føre til den etniske nasjonens undergang (Jupskås, 2012, p. 45).

Videre er innvandrere en trussel gjennom at de utnytter den sosiale velferdsordningen i Norge. Dette gjennom at de blant annet mottar statlig støtte og får tilbud om boliger, uten at de bidrar med noe til samfunnet, men derimot påvirker og ødelegger samfunnet med sine fremmede verdier og tradisjoner. Organisasjonen ser det slik at disse økonomiske ressursene heller burde komme etniske nordmenn til gode, spesielt gamle og barn. Det blir altså en kamp om de økonomiske ressursene. En slik fremstilling er vanlig blant høyreekstremer og høyrepopulistiske organisasjoner og partier (Rydgren & Ruth, 2013, pp. 715-716).

Myndighetene og media fremstilles også som organisasjonens fiender, dette fordi de bevisst og ubevisst bidrar til å muliggjøre innvandringen til landet og forsøker å fremstille dette som noe positivt. De kan ansees som organisasjonens "indre fiende", altså forrædere, som hjelper den ytre fienden (jøder, innvandrere og/eller muslimer) med å nå sitt mål. Dette gjør det på flere vis gjennom for eksempel å undergrave tradisjonelle verdier, skape moralsk forfall i samfunnet og muliggjøre en demografisk invasjon (Bjørge, 2012, p. 7). Høyreekstremer vil ofte benytte ordet *dhimmi* om slike personer eller den politiske eliten som både bevisst og ubevisst bidrar til en "arabisering" av Europa (Strømmen, 2013, p. 286).

Lesbiske, homofile, bifile og transepersoner fremstilles også som fiender. Årsaken til dette er at de representerer seksuelle legninger som står i motsetning til høyreekstremes autoritære innstilling - som gjerne kommer til uttrykk gjennom favorisering av tradisjonelle kjønnsroller og arbeidsfordeling mellom kjønnene (Jupskås, 2012, p. 43). Dette kan en videre knytte opp til en favorisering av "tradisjonell seksuell adferd". Disse gruppene er også en trussel mot høyreekstremes og spesielt nynazistiske høyreekstremes ønske og fokus på den ariske rases

overlevelse, da deres seksualitet ikke bidrar med å sikre denne, men derimot bidrar til at det fødes færre ariske barn.

Som jeg illustrerer i den avsluttende delen av analysekapittelet, kan Nordfront utgjøre en trussel mot det norske samfunnet på to ulike vis. Organisasjonen kan utgjøre en trussel gjennom bruk av vold. Til tross for at organisasjonen selv hevder at de bare tillater bruk av vold som selvforsvar, og at offensiv bruk av vold kan føre til utkastelse av organisasjonen (Strand, 2016), så kan de svenske medlemmenes voldsdommer og dommer på grunn av brudd på våpenloven tyde på det motsatte. Tidligere medlem og lederskikkelse innfor organisasjonens finske gren, Esa Henrik Holappa mener at organisasjonen ved flere anledninger har vist at de er villige til å benytte vold (Ibid). Det at organisasjonen arrangerer aktiviteter på tvers av landegrensene gjør den ganske "mobil", og gjør det mulig å samle mange av organisasjonens medlemmer til for eksempel demonstrasjoner. En slik ansamling av folk på et sted kan oppfattes som en provokasjon av den øvrige befolkningen eller meningsmotstandere, noe som kan resultere i voldelige sammenstøt.

Nordfront kan også utgjøre en ideologisk trussel, gjennom deres arbeid med å spre sine holdninger til nye potensielle medlemmer eller meningsfeller. Dette gjør organisasjonen ikke bare gjennom bruk av internett, men også gjennom å arrangere sosiale sammenkomster som vil appellere til mennesker som opplever at de står uten noe sosialt samhold og som er på søken etter nettopp dette. Disse trenger ikke nødvendigvis å være høyreekstremer i utgangspunktet, men deres deltakelse på slike aktiviteter vil kunne føre til at de blir radikalisert, eller at de opplever en ytterligere avvisning fra samfunnet for øvrig, og dermed søker tilflukt til de høyreekstremer miljøene (Bjørge & Gjelsvik, 2015, p. 26). Nordfront søker å appellere til flere også gjennom sine alternative medlemskap. Det at en ikke nødvendigvis må binde seg til å offentlig ta et standpunkt gjennom å bedrive aktivisme eller delta på arrangementer eller demonstrasjoner kan føre til at flere velger å støtte organisasjonen, og dermed kan fortsette å dyrke slike holdninger i det skjulte. Dette gagnar også organisasjonen da disse medlemmene bidrar økonomisk, noe som gjør det mulig å holde organisasjonen i live. Dersom Nordfront lykkes med å spre sine holdninger til den øvrige befolkningen i Norge, kan dette føre til at høyreekstremer holdninger blir mer "stuerene" og aksepterte. Dette i seg selv er svært farlig da det vil kunne føre til store endringer innenfor det norske samfunnet, og en radikalisering av dets holdninger og lover overfor grupper med ulik etnisitet, religion, kultur og tradisjoner. Dette vil igjen kunne påvirke hvordan Norge samhandler med andre stater i Europa og verden for øvrig.

Min konklusjon er at den nynazistiske høyreekstremer organisasjonen Nordfront utgjør en potensiell voldelig trussel mot det norske samfunnet, men det er den ideologiske trusselen som denne organisasjonen utgjør som en må være mest på vakt for.

Hva angår trussel skal det også tilføyes at i oktober 2016 gjennomførte TV2 et intervju med Den norske motstandsbevegelsens leder Haakon Forwald og representant for den svenske grenen Pär Öberg hvor de uttaler at de er innstilt på å overta makten i de nordiske landene dersom muligheten skulle by seg, og at de vil være villig til å benytte vold for å oppnå dette dersom det skulle bli nødvendig (Stokholm, 2016). Noen uker senere, i Stockholm, oppstod det nesten sammenstøt mellom medlemmer av Nordfront, som holdt en lovlig demonstrasjon, og motdemonstranter som hadde møtt opp. Organisasjonen var representert med rundt 600 demonstranter (Stiegler, 2016). Forwald og Öbergs uttalelser bygger opp under min konklusjon om at det er den ideologiske trusselen som er størst fra denne gruppen, men hendelsene under demonstrasjonen i Sverige vitner også om at organisasjonen representerer

en reel potensiell voldelig trussel gjennom sin evne til å samle en mengde mennesker som utgjør en potensiell fare for seg selv og andre.

Videre forskning

I denne oppgaven har en bare fått en liten innsikt i det høyreekstreme miljøet i Norge og Norden. Det har blitt fokusert på en spesifikk høyreekstrem gruppe, Nordfront, og deres holdninger som har kommet til uttrykk gjennom artikler fra deres nettside i løpet av et år. For å lære mer om denne gruppens utvikling vil det være relevant å studere dem over tid. Hvordan uttrykker de seg? Er deres retorikk den samme, eller skjer det endringer i hvordan de omtaler andre grupper? Deres aktiviteter i de ulike landene, men også deres samhandling på tvers av landegrensene vil også være relevant å studere nærmere. Kanskje kan en lære noe mer om hvordan slike høyreekstreme organisasjoner arbeider for å få fotfeste i flere land. Det ville også være interessant å følge opp hva som skjer med deres parlamentariske gren i Sverige og en kan finne forsøk på å opprette noe lignende i de andre medlemslandene.

Om en ser mer generelt på ulike typer høyreekstremisme, kunne det vært interessant å forsøke å kartlegge hvor mange ulike typer høyreekstreme organisasjoner og partier det finnes i Europa. Dette kunne bidra til å få et bilde på hvilken type høyreekstremisme som appellerer til flest mennesker og hvordan disse holdningene kommer til uttrykk. Gjennom å få innsikt i hvilken type høyreekstremisme som appellerer til flest mennesker, vil en kanskje kunne erverve kunnskap som kan bidra i arbeidet mot slike holdninger. Det vil også kunne gi forskere ytterligere informasjon om hvordan slike organisasjonen driver rekruttering gjennom sine uttrykte holdninger.

Videre vil det også være interessant å se nærmere på hvilke holdninger den norske befolkningen og den europeiske befolkningen har til grupper som innvandrere og jøder. Hvordan var deres holdninger før, og hvordan er de nå? Vil en kunne spore noen endring, og i så fall i hvilken retning? Som jeg peker på i konklusjonen utgjør høyreekstreme en ideologisk trussel, og en kan stille spørsmål ved om de allerede har lyktes med å skape en holdningsendring i den norske og europeiske befolkningen. Dette poenget pekte også den nederlandske ekstremismeforskeren Cas Mudde på da han ble intervjuet i forbindelse med et seminar i regi av Senter for ekstremismeforskning (C-REX) ved Universitetet i Oslo:

“ - Vi må studere hvilke verdier, som har blitt «mainstream». Et negativt bilde av muslimer har de siste årene fått lov til å feste seg i nyhetsoverskriftene i Europa og i den vestlige verden. Det er viktig å undersøke dragingen mot høyreekstreme miljøer i lys av det.” (Garbo, 2016).

En finner altså at det mange flere sider med høyreekstremisme som vil være interessante å forske mer på i fremtiden. Jeg håper denne viktige tematikken vil bli viet oppmerksomheten fra flere forskere fremover, slik at vi kan samle mer informasjon om et fenomen som kan få alvorlig innvirkning på det norske og det europeiske samfunnet i fremtiden.

Litteraturliste

22.juli-senteret. 22.juli 2011.

Retrieved from <http://www.22julisenteret.no/22-juli-2011/>

adresa.no. (2015). PST: Økning i høyre-radikale miljøer i Trøndelag. Retrieved from <http://www.adresa.no/nyheter/nordtrondelag/2015/12/01/PST-Økning-i-høyre-radikale-miljøer-i-Trøndelag-11872691.ece>

Alsen, S. (2011). Trusselvurdering 2011. Retrieved from <http://www.pst.no/media/utgivelser/trusselvurdering-2011/>

Alsen, S. (2015). Trusselvurdering 2015. Retrieved from <http://www.pst.no/media/utgivelser/trusselvurdering-2015/>

Bjørge, T. (2012). Hvordan kan man forstå Behring Breiviks utsagn og handlinger. *Social kritik, Årg. 24 nr. 131*, s. 4-25.

Bjørge, T., & Gjelsvik, I. M. (2015). *Forskning på forebygging av radikaliserings og voldelig ekstremisme: En kunnskapsstatus. (Norwegian research on the prevention of radicalisation and violent extremism: A status of knowledge)*. Retrieved from https://brage.bibsys.no/xmlui/bitstream/id/338853/forskning_paa_forebygging.pdf

Bostad, C. R. o. J., Grethe K. for nrk.no. (2015). Kritiserer PST etter angrepene i København. Retrieved from <https://www.nrk.no/ostlandssendingen/kritiserer-pst-etter-angrepene-i-kobenhavn-1.12209862>

Carp, O. m. f. f. d. s. (2013). 28 personer gripna vid manifestation mot nazism. Retrieved from <http://www.dn.se/sthlm/28-personer-gripna-vid-manifestation-mot-nazism/>

David Baas, e. s. (2015). De leder den svenska nazist rörelsen. Retrieved from <http://www.expressen.se/nyheter/de-leder-den-svenska-nazist-rorelsen-1/>

Expo, S. Svenska motståndsrörelsen.

Retrieved from http://skola.expo.se/svenska-motstandsrörelsen_110.html

Expo, S. (2015). Hatets politik - Organisationer 2015 Retrieved from <http://expo.se/hatetspolitik/rasistorganisationer-2015/- nmr>

FMI. (2012). Hva er Folkebevegelsen Mot Innvandring? Retrieved from <http://fmi.no/index.php/om-fmi/hva-er-fmi.html>

Forwald, H. (2015). Fremtiden er vår.

Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/103/>

- Garbo, G. L. (2016). Høyrepopulistisk tankegods har blitt stuerent. Retrieved from <https://www.sv.uio.no/c-rex/aktuelt/aktuelle-saker/2016/hoyreekstremt-tankegods-har-blitt-stuerent.html>
- Glent, J. F. f. P. (2012). Trusler mot myndighetspersoner - hva er det? Retrieved from <http://www.pst.no/blogg/trusler/>
- Hertzberg, F., Deland, M., & Hvitfeldt, T. (2010). *Det vita fältet: samtida forskning om högerextremism*
- Hietikko, M. (2016). Behind the Nazi facade. Retrieved from <https://www.hate-speech.org/behind-the-nazi-facade/>
- HL-senteret, W.-r. v. (2011). Antisemittisme - den mobile fordømmen. *Kunnskapsbasen - Holocaust og andre folkemord*. Retrieved from <http://www.hlsenteret.no/kunnskapsbasen/folkemord/folkemord-under-nazismen/bakgrunn/ideologi/antisemittisme-den-mobile-fordommen.html>
- Huntington, S. P. (1993). The clash of civilizations? *Foreign affairs*, 72(3), 22-49.
- Johannessen, A., Christoffersen, L., & Tufte, P. A. (2010). *Introduksjon til samfunnsvitenskapelig metode* (4. utg. ed.). Oslo: Abstrakt.
- Jupskås, A. R. (2012). *Ekstreme Europa : ideologi, årsaker og konsekvenser*. Oslo: Cappelen Damm.
- Konstad, M. f. n. n. (2014). - Blant de mest militante høyreekstreme i Norden. Retrieved from https://www.nrk.no/norge/_-blant-de-mest-militante-1.11856568
- Lubbers, M., Gijsberts, M., & Scheepers, P. (2002). Extreme right-wing voting in Western Europe. *European Journal of Political Research*, 41(3), 345-378. doi:10.1111/1475-6765.00015
- Lucassen, G., & Lubbers, M. (2012). Who Fears What? Explaining Far-Right-Wing Preference in Europe by Distinguishing Perceived Cultural and Economic Ethnic Threats. *Comparative Political Studies*, 45(5), 547-574. doi:10.1177/0010414011427851
- Minkenberg, M. (2013). The European Radical Right and Xenophobia in West and East: Trends, Patterns and Challenges. *RIGHT-WING EXTREMISM IN EUROPE Country Analyses, Counter-Strategies and Labor-Market Oriented Exit Strategies*.
- Molbæk-Steensig, S. (2011). Holocaustbenektelse. Retrieved from <http://www.hlsenteret.no/kunnskapsbasen/folkemord/folkemord-under-nazismen/ettertid/holocaustbenektelse>
- Nordfront., R. (2015a). 85 år gammel mann skått ned av somalier - døde av skadene. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/85-ar-gammel-mann-slatt-ned-av-somalier-dode-av-skadene/>

Nordfront., R. (2015b). Afrikaner pågrepet for overfallsvoldtekt på Trysil. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/afrikaner-pagrepet-for-overfallsvoldtekt-pa-trysil/>

Nordfront., R. (2015c). Aktivistdagene 2015. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/aktivistdagene-2015/>

Nordfront., R. (2015d). Barnehage stengt på grunn av asylmottak. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/barnehage-stengt-pa-grunn-av-asylmottak/>

Nordfront., R. (2015e). Barnehageansatt siktet for grove overgrep mot elleve gutter og jenter. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/barnehageansatt-siktet-for-grove-overgrep-mot-elleve-gutter-og-jenter/>

Nordfront., R. (2015f). Beboere demonstrerte mot «rasistisk» mottaksledelse. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/beboere-demonstrerte-mot-rasistisk-mottaksledelse/>

Nordfront., R. (2015g). Den nordiske motstandsbevegelsen. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/den-nordiske-motstandsbevegelsen/>

Nordfront., R. (2015h). Dropp dialekten - for innvandrernes skyld. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/dropp-dialekten-for-innvandrernes-skyld/>

Nordfront., R. (2015). Forventer at jødene får direktekontakt med PST. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/forventer-at-jodene-far-direktekontakt-med-pst/>

Nordfront., R. (2015i). Friluftshelg på Sørlandet. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/friluftshelg-pa-sorlandet/>

Nordfront., R. (2015j). Galskapen fortsetter - regjeringen vil la syvåringer få skifte kjønn. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/galskapen-fortsetter-regjeringen-vil-la-syvaringer-fa-skifte-kjonn/>

Nordfront., R. (2015k). Har tjent oppimot 200 millioner på masseinnvandringen. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/har-tjent-oppimot-200-millioner-pa-masseinnvandringen/>

Nordfront., R. (2015l). Henger ut kommuner som ikke kan bosette flere asylsøkere. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/henger-ut-kommuner-som-ikke-kan-bosette-flere-asylsokere/>

Nordfront., R. (2015m). Homopropaganda på Oslos trikker under Oslo Pride. Retrieved from [frihetskamp.net/homopropaganda på Oslos trikker](https://www.frihetskamp.net/homopropaganda-pa-oslos-trikker)

Nordfront., R. (2015n). Hva innebærer et medlemskap i Motstandsbevegelsen? Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/hva-innebaerer-et-medlemskap-i-motstandsbevegelsen/>

Nordfront., R. (2015o). Jøder får ekstra beskyttelse etter islamistisk terror. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/joder-far-ekstra-beskyttelse-etter-islamistisk-terror/>

- Nordfront., R. (2015p). Kampdag i Sverige. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/kampdag-i-sverige-2/>
- Nordfront., R. (2015q). Kommune kaster ut eldre kvinne - og gir leiligheten til fremtidige flyktninger. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/kommune-kaster-ut-eldre-kvinne-og-gir-leiligheten-til-fremtidige-flyktninger/>
- Nordfront., R. (2015r). Markering av vintersolverv. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/markering-av-vintersolverv/>
- Nordfront., R. (2015s). Nordendagene 2015: «Norden reiser seg!». Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/nordendagene-2015-norden-reiser-seg>
- Nordfront., r. (2015a). Nordenrådet. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/nordenradet/>
- Nordfront., R. (2015b). Nytt lederskap. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/nytt-lederskap-i-den-nordiske-motstandsbevegelsen/>
- Nordfront., R. (2015t). Pan-nordisk aksjon: «Refugees not welcome». Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/pan-nordisk-aksjon-refugees-not-welcome/>
- Nordfront., R. (2015u). Partiet er grunnlagt. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/partiet-er-grunnlagt/>
- Nordfront., R. (2015v). Propagandaoffensiv i Rakkestad. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/propagandaoffensiv-i-rakkestad/>
- Nordfront., R. (2015w). PST er bekymret over Motstandsbevegelsen. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/pst-er-bekymret-for-motstandsbevegelsen/>
- Nordfront., R. (2015x). Radikal og kompromissløs kamp - er veien til seier. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/radikal-og-kompromisslos-kamp-er-veien-til-seier/>
- Nordfront., R. (2015y). Sendte 53 «flyktninger» med taxi fra Oslo til Kristiansand. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/sendte-53-flyktninger-med-taxi-fra-oslo-til-kristiansand/>
- Nordfront., R. (2015z). Stadig flere «asylbarn» søker om opphold. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/stadig-flere-asylbarn-soker-om-opphold/>
- Nordfront., R. (2015aa). Stortinget vedtok handlingsplan mot «antisemittisme». Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/stortinget-vedtok-handlingsplan-mot-antisemittisme/>
- Nordfront., R. (2015ab). Treningsrapport - Rede 4. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/treningsrapport-rede-4>
- Nordfront., R. (2015ac). Ung vinne voldtatt - utlending etterlyst. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/ung-kvinne-voldtatt-utlending-etterlyst/>

- Nordfront., R. (2015ad). Utvist nordafrikaner bak knivdrapene i Oslo. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/utvist-nordafrikaner-bak-knivdrapene-i-oslo/>
- Nordfront., R. (2015ae). VG henger ut og trakasserer privatpersoner. Retrieved from [frihetskamp.net/ VG henger ut og trakasserer privatpersoner](https://www.frihetskamp.net/VG-henger-ut-og-trakasserer-privatpersoner)
- Nordfront., R. (2015af). Vil kriminalisere «holocaust-fornektelse» i hele Europa. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/vil-kriminalisere-holocaust-fornektelse-over-hele-europa/>
- nrk.no. (2015). Ber om økt vakthold ved synagoge. Retrieved from <https://www.nrk.no/ostlandssendingen/ber-om-okt-vakthold-ved-synagogen-1.12145744>
- nrk.no, M. V. m. f. f. (2016, 04.03.2016). Dette er Odins soldater. *nrk.no/dokumentar*. Retrieved from https://www.nrk.no/dokumentar/xl/nrk-kartlegging_-dette-er-odins-soldater-1.12829395
- Palmsblad, R. f. N. (2015). «Holocaust» er en bløff. Retrieved from <https://www.frihetskamp.net/holocaust-er-en-bløff/>
- Rydgren, J., & Ruth, P. (2013). Contextual explanations of radical right-wing support in Sweden: socioeconomic marginalization, group threat, and the halo effect. *Ethnic And Racial Studies*, 36(4), 711-728. doi:10.1080/01419870.2011.623786
- snl.no, L. E. B. f. (2015). Pegida. Retrieved from <https://snl.no/Pegida>
- Stiegler, I., Zaman, K. and Kirkerud, K. for tv2.no. (2016). Demonstranter kaster egg, stein og bluss. Retrieved from <http://www.tv2.no/a/8724556>
- Stokholm, A., Zaman, K., and Aune A. for tv2.no. (2016). Høyreekstreme til TV 2:- Klare til å ta over makta i Norden. Retrieved from <http://www.tv2.no/a/8667400/>
- Strand, T. o. S.-N., Harald, for nrk.no. (2016). Jeg omfavnet Hitlers tanker. Retrieved from https://www.nrk.no/norge/_jeg-omfavnet-hitlers-tanker-1.12957059
- Strømmen, Ø. (2012). *Det mørke nettet*. Oslo: Cappelen Damm.
- Strømmen, Ø. (2013). *Den sorte tråden : europeisk høyre-radikalisme fra 1920 til i dag*. Oslo: Cappelen Damm.
- Sultan, S., og Steen, R. B. (2014). *Høyreekstremisme i Norge - trender og utvikling* (ISBN: 978-82-90789-67-6). Retrieved from <http://www.antirasistisk-senter.no/wp-content/uploads/2014/08/Høyreekstremisme-i-Norge-trender-og-utvikling-Web.pdf>: <http://www.antirasistisk-senter.no/wp-content/uploads/2014/08/Høyreekstremisme-i-Norge-trender-og-utvikling-Web.pdf>
- Sultan, S., Steen, R.B. og Partapuoli, K.H. (2012). *Høyreekstremisme i Norge* (ISBN: 978-82-90789-19-5). Retrieved from http://www.antirasistisk-senter.no/wp-content/uploads/2014/06/høyreekstremisme_rapport_endelig.pdf

Sumner, W. G. (1906). *Folkways : A study of the sociological importance of usages, manners, customs, mores, and morals*. Boston,.

Sunde, I. M. (2013). *Forebygging av radikalisering og voldelig ekstremisme på internett* PHS forskning (online), Vol. 2013:1.

Thagaard, T. (2009). *Systematikk og innlevelse : en innføring i kvalitativ metode* (3. utg. ed.). Bergen: Fagbokforl.

Traavik, K. m. f. N. (2016). *NOU 2016: 19 Samhandling for sikkerhet - beskyttelse av grunnleggende samfunnsfunksjoner i en omskiftelig tid*. regjeringen.no: Forsvarsdepartementet. Retrieved from <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2016-19/id2515424/sec1>.

Utenriksdepartementet. (2014-2015). *Meld. St. 37 (2014-2015)*. regjeringen.no: Utenriksdepartementet Retrieved from <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/meld.-st.-37-20142015/id2423339/sec1>.

Walt, S. M. (1997). Building up New Bogeymen (Book Review) (pp. 177-189).

Zhang, Y. a. W., Barbara M. (2009). Qualitative Analysis of Content. Retrieved from School of Information. The UNIVERSITY OF TEXAS AT AUSTIN website: <https://www.ischool.utexas.edu/~yanz/publication.html>

Østerud, Ø. (2007). *Statsvitenskapelig leksikon* ([Rev. utg.]. ed.). Oslo: Universitetsforl.